બનામે ખુદા.

નાટક તીન બાબકા.

શેરીડનકે મશહૂર પ્લે "પીઝારો" પરસે

મશહુર મુન્શી

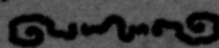
આગા મહંમદ શાહ હશ્ર કશમીરીકી

પુરજોર કલમસે લીખા હુવા

ડ્રામા

બનામે ....

તખ્તએ નાટક.

મેલ.

પીજા રોકે નામ.

નાસિરૂદ્દૌલા......હકીમે મિસરકા શહેનશાહ.........એલૉન્ઝો.

રૂસ્તમે જંગ......નાસિરકે લશકરકા સિપહસાલાર.........રોલો.

ચંગેજ............નાસિરકા ચચેરા ભાઈ ઔર ઉસકી
સલતનકા દાઅવેદાર......પીજારો.

સફદરજંગ......નાસિરકે લશકરકા એક અફસર
ચંગેજકા કયદી......ઑરૉન્જેમ્બો.

હિમાકત બેગ...ચંગેજકા એક બેવકુફ અફસર.....નયા હિસ્સા.

સલીમ............હીમાકતકા લડકા હસીનાકા આશીક.........

ઝંઝટ..............હસીનાકા એક શરીર નૌકર...................

કમર ....નાસિરકા લડકા......................એલ્વન્જો.

સરદારાને ફોજ, સિપાહી વગયરા વગયરા.

ફીમેલ.

બનામે ખુદા.

અસીરે હીર્સ.

નાટક તીન બાબકા.

ગાના.

સહેલીયાં—

દીનાનાથ મોહે ડુબતા તારો ઉગારો કરૂણા નૈયાંસો,
ભયકે ભવરનસોં ઉદ્દારો કરદો પાર ભવગાર મતડારો;
તુમ રોહી નામ નિસદિન સરનકો જગ મજ હામ.
તુમહી દયાકે ધાંમ જીયામેં હૃય હામ,
તોકો તજે ડુબે સાગરન સંસાર;
જાવે નહીં પાર રહેમજધાર હોવે નિરધાર.
તોરી લીલા જો કોઇ ભુલા વાકો નહીં ઠાર,
હુશાર કો સંભારો.—

જમ... ...
...ડાકા દોનોં

૧ સિપાહી—બ...ીયા

હિમાકત—મિ...ો

બાબ પહેલા—દિખાવ પહેલા

બા.ગ

સહેલી—અહેના ય્હે સબ હમારે સરકારકી સાલગિરહકી ધુમ હય જો આ.યશો શાદીકા હુજુમ હય.

શ.એર

દિખા રહી હય ય્હે સારી બહાર સાલ ગિરહ
:ખુદા કરેકે યુંહી હો હ.જાર સાલ ગિરહ

ગાના

૧ સહેલી—બહાર આઇ હય હરસુ રંગ રલીયોંકા જ.માના હય,
જ.બાં પર બુલબુલોંકે શાદીયે ગુલકા તરાના હય.

૨ સહેલી—ચમક દેતે હ'ય કયા પાનીકે ક.તરે સુબ્હ. રોશનમે',
ટકી હય મોતીયોંકી ઝાલરે સે.હરાકે દામનમે.

૩ સહેલી—મુજૈયન ફુલ જ.મીનો કોહ ફર્શે મ.ખમલીસે હય,
સદા આતી મુબારક બાદકી હર હર કલી સે હ'ય.

૧ સહેલી—ઓહો મલેકા સા.હેબા તશરીફ લા રહી હય.

ગાના

ચલતી ચપલા ચંચલ ચાલ સુંદરીયા અલબેલી,
જોબન રસ માતી ડોલે બયનન અમ્રત રસ ઘોલે;
૧ સંગમાં બન મંડલ ખેલી—આ..............લી.
-એકતો નયના મદ ભરે દૂજે અંજન સાર,
એ બૌરી કઇ દેત હય મતવારની હતી યાર.
આહાહા શાનો પા.થી ઓહોહો [illegible]થી [illegible]
નઇ બેલસી હય નાર [illegible]થી [illegible]

નવશાબા—ગુલશન

ગુલશન—પ્યારી

નવશાબા—દેખતો કુદરતકી ગુલકારી

અશ્આર

આમદ જો બા.ગે દહેરમે બાદે સબાકી હય,
ફુલોંમેં ભી ય્હે શાન હય .કુદરત ખુ.દાકી હય;
ક્યા ક્યા ખિલે હંય ફુલ જો પહેચાન જાઇએ,
ઉસ બા.ગબાને શાનકે .કુરબાન જાઇએ.

ગુલશન—પ્યારી ઇસ ફુલમેં ઉસ જવાનીકે ફુલસે .જ્યાદા બહાર હય જો ઇતની તા.અરીફ્કા સ.ઝાવાર હય.

શ.એર

ખુલ ખુલ જો અયસે ગુલકો પહેચાન જાયગા,
ઇન ગોરે ગોરે ગાલોંકે કુ.રબાન જાયગા.

ગાના

૧ સહેલી—ઇસ વ.ક્ત તો શો.ખીઓ હ.યા ઔરહી કુછ હય,
ય્હે ચાંદસા મુંહ નામે .ખુદા ઔરહી કુછ હય.

૨ સહેલી—માઅશુ.ક તો યું હોંગે .જમાનેમેં હ.જારેં
પર આપકા અંદા.જ અદા ઔરહી કુછ હય.

ગાના

નવશાબા— મોરી કાહે કરત હો બ.ડાઇ સજની મોરી
જગતમે હય લાખન સુરત અનેક
રબકી દયાસે મોહે ગરબ ગુમાન નાહીં
જગવાકો ભરપુર પ્રગટ કીયો હય નૂર
કરતાર કરે પાર જબ હોવે દુઃખ દૂર

ગુલશન—.ખયર

શ.એર

આજકા દિન તો હય અયશો કામકારીકે લીયે
[શાહ ક્યા ભેજેંગે તો.હ્ફા અપની પ્યારીકે લીયે

જમ[illegible]બા—.ખુદા મા.અલૂમ [illegible]ાન
[illegible]ાકા દોનોં

શ.એર[illegible]

૧ સિપાહી—બ[illegible]ીયા હય તુમ્હેં ભિજવાતે હંય તો.હ્ફા
.હિમા.કત—મિ.[illegible] હંય તો ક્યા લાતે હંય તો.હ્ફા

ગુલશન—તો.હરા તો લિજિયેગા મગર આપકી ઉસકે એવ-.જમે કુછ દિજિયેગા.

નવશાબા—મંય તો ઉન્હેં પહેલેહી દે ચુકી હું.

ગુલશન—કયા !

નવશાબા—દિલ !

ગુલશન—વાહ બીબી વ્હેતો ઉનકી જાન લેનેકા .એવ.જ હય, .ખયર દિજિયેગા નહીં તો .દાઅવતમેં જુ.રૂર બુલાઇએગા કુછ ખિલા-ઇયેગા પિલાઇયેગા.

નવશાબા—ખિલાને પિલાનેકે લિયેતો પુલાવ, મુતનજન, શીરમાલ, બા.કર.ખાની અનવા.અ અ.કસામકી મીઠાઇ સબ કુછ તૈયાર હય ઔર કયા ચીજ. દરકાર હય.

ગુલશન—વાહ બીબી અયસે ખાને તો ઉન્હોંને બહોતસે ખાયે હંય કોઇ અયસી ચી.જહો જો દિલકો .અ.જી.જ હો.

નવશાબા—તો ફિર ઔર કયા ચાહિયે, કયા બનારસકે સમ્બોસે.

ગુલશન—જી નહી.

નવશાબા—તો !

ગુલશન—ઇન ગોરે ગોરે ગાલોંકે

સબ—બોસે ?

સહેલીયાં— ગાના

ગોરે ગોરે ગાલોંકી જાન લંબે લંબે બાલોંકી જાન,
માન માન ઓ પ્યારી માન આન બાન પે વારી જાન.
આશી.કકો હો બોસા દેનેમેં કયું પરીશાન
અજી વાહ વાહ અજી વાહ વાહ
અજી બોસા તો હય પ્યારી વારી ઇસ જોબનકા દામ
અજી વાહ વાહ અજી વાહ વાહ
(એક સિ[illegible]

સિપાહી— ઝૂબા.ઈ[illegible]

અય ગુલે ખુબી તેરે ચેક.બા[illegible]

દોસ્તહો આબાદ દુશ્મન ખાનુમાં બરબાદ હો;
આપકો ભેજા હય તો.હફા શાહ વાલા જાહને,
હા.જિ.રે ખિ.દમત કીયા જાએ અગર ઇરશાદ હો.

નવશાબા—.હા.જીર કરો (જાના સિપાહીકા) દેખું જરૂર કોઇ નયા તો.હફા હોગા.

ગુલશન—તો.હફા તો લિજિયેગા મગર આપભી ઉસ્કે .એવ.જમેં વોહ ચી.જ .જુરૂર દીજીયેગા.

નવશાબા—વોહ કયા !

ગુલશન—વોહ વોહ એસા જીસ્કે લિયે મુઝે કોસા. !

(સિપાહીકે હમરાહ સફદર જંગ ક.યદીકી સુરતમે સરપર .ખ્વાન રખે દા.ખિલ હોના)

નવશાબા—ઇલાહી .ખયર તો.હફેકે સાથ ગિરફતાર રહે કયા ઇસરાર કયા ત.કસીર હય જો પા બ.જન્જીર હય. ગુલશન કિસ્તી પરસે ખાનપોશ તો ઉઠા. (ગુલશનકા કિસ્તી પરસે .ખાનપોશ ઉઠા કર .ખૌફ ખાના)

ગુલશન—ઉઇ બીબી ! ! !

નવશાબા—કયું કયા હય ?

ગુલશન—બીબી બીબી.

નવશાબા—કહો તો સહી કયા જીનુન હો ગયા !

ગુલશન—બીબી બીબી ખુ......ન હો ગયા.

નવશાબા—ખુન. કયા હો ગયા જીનુન ! ઠહેરો મયં દેખતી હું (ખ્વાનપોશ ઉઠાકર અલગ કર દેના.) ઉફ .જુલ્મ, સિતમ ખૂ.ન.

શએર.

અ.જબ તશવીશ હય આંખોંને કિસ હયરતમે ડાલા હય
ઇલાહી .ખયર કરના ઇસ જગેહ કયા હોને વાલા હય.
ડાકા દોનોંને આ.જાર કિસને તુમ્હારા રહે .હાલ બનાયા

૧ સિપાહી—રુ.સ્તમકા .જોર ઢાયા સોહરાબકો .ખાકમે મિલાયા

.હિમા.કત—મિ.યાં કારે ઇલાહી હય.

સફ્દર—વહી મેરાભી .બાઇસે તબાહી હય.

નવશાબા—સાફ સાફ ફરમાઇએ .જરા ન શરમાઇએ .જીરૂર કોઇ આ.નાદે .જાતી હય આપકી સુરતસે શરાફત પાઈ જાતી હય.

સફ્દર—બાનુ બાનુ યહે આપકી આ.લી સિફાતી હય મગર બાનું

અબીયાત.

જોહરે અશરાફીયત તો તબહી ખોયા દુટ કર
ગિર પડી તલવાર જબ હાથોંસે મેરે છુટ કર
અબતો એ ઇ.જ્જ.ત હંય નંગે ખાંદાં હંય .ખ્વાર હંય
એક .કયદી હંય .જલીલો .ખ્વાર હંય લાચાર હંય

નવશાબા—તલવાર હાથસે ગઇ તો કયા શરાફતભી સાથસે ગઇ

સફ્દર—બેશક તલવાર હાથમેંથી શરાફત સાથમેંથી જબ લડાઇમે શિકસ્ત ખાઇ તલવાર છિનાઈ .જિલ્લત ઉઠાઈ તો કહાં રહી શરાફતે આબાઈ

શા.એર.

જિસકો .જિલ્લત શર્મો .ઇજ.જ.તકી જગેહ મર.ગુબ હય
ઉસકો ઘયસે જીનેસે તો હુબ મરના ખુ.બ હય

નવશાબા—કયા યહેભી તુમ્હારે કીસી સાથીકા સર હય જો .ખુનમેં તર હય.

સફ્દર—ન પુછિયે કે યહે કિસ આસમાનકાથા તારા બસ સમજ લીજીએ કે મૌતને ઇસકો મારા.

નવશાબા—કોઇ દિલાવર યા સા.હેબે દિમા.ગ થા ?

સફ્દર—હા મેરે દિલકા દા.ગ મેરે અંધેરે ઘરકા ચિરા.ગ થા.

નવશાબા—તો કયા તુમ્હારા બેટા ?

સફ્દર—જીહાં વહી કિ.સમતકા હેટા જો આજ મૌતકી ગોદમેં લેટા

શા.એર.

ફુલતો દો દિન બહારે જાં.ફિ.જા
.હસરત ઉન ગું.ચોંપે હય જો બે

નવશાબા—તો કયા મેરે શૌહરમે ઔર આપમેં લડાઇ હુઇ ?

સફદર—જીહાં તેગ આજ.માઇ હુઇ મગર કિ.સમતકી ખુરાબ હુઈ જીસ્સે ય્હે રૂસવાઇ હુઈ

નવશાબા—અય આફત નસીબ .સા.હબ

અશ.આર

તુમ્હારે બયાંસે મેરા મુંહકો જીગર આતા હય
અબતો ઇસ જ.ખ.મકા મરહ.મ ય્હે નજ.ર આતા હય
બહોત અબ રંજ સહે મોરિદે એહાદ હુવે
જાઇએ આપ .ગમે ક.યદસે આ.જાદ હુવે.

સફદર—અય અજ.મતો જલાલકી મલેકા કહાં જાઉ કીધર જાઉ

શએ.ર.

જીમેં આતા હય કે અબ રંજસે મરજાએંગે
મરકેભી ચયન ન પાયા તો કિધર જાએંગે

નવશાબા—બેટેને તો બહાદુરી દિખાઇ ગરદન કટાઈ જિ.લ્લત ઉઠાઇ અબ અગર તુંમ આંસુઓંકે દરિયામેં ડુબકર અપની જાન .હલાક કરોગે તો કયા બહાદુર બેટેકી રૂ.હકો શાદ કરોગે.

શ.એર.

મટીહીમેં મિલાના હય મટી ય્હે બદનકી,
તો જાકે મિલાદો ઇસે મટીમેં વતનકી.

સફદર—આનું બાનું કયા આપકી જ.બાનસે મરહૂ.મકી રૂ.હ બોલ રહી હય.

નવશાબા—જીહાં વહી જ.બાન બોલ રહી હય.

સફદર—તો .ખબર જાતા હું

.જમ
...કા દોનો

શ.એર.

૧ સિપાહી—બહાદુરીકે જો હોંગે સરિસ્તમેં,
મિલુંગા રિયા.જે બહિસ્તમે. (ચલે જાના)

.હિમા.કત—મિ.ને[illegible] હી કયા મેરી મુ.હબ્બતકા સમઝાના ઉલટા

બયત.

.ગજબ હય ઉસ બુતે કાફિરપે અપના દમ નિકલતા હય,
નયા તાબુત હિસકે કુચેસે હરદમ નિકલતા હય,
(બ્યુગુલકા આવા.જ હોના)

૧ સહેલી—બાનું બાનું સા.હેબે .આલમકી સવારી રૌન.ક અફરોજ. હોતી હય.

:ગાના.

સહેલીયાં—ચલો ગુઇયાં ઠુમક ચાલ જૈયાં સજન તોરે આએંગે.
એજી આએંગે સજન તોરે આએંગે—ચલો

નવશાબા—એજી આએંગે ગર સમઝાએંગે

સહેલીયાં—દિલબરકી .કસમ ઇસ સરકી ક.સમ.

નવશાબા—હાં જાઓ લાઓ દિલરૂબા

સહેલીયાં—નયન મિલાઓ

નવશાબા—બચન સુનાઓ

સહેલીયાં—બીધન મીટાઓ—સજન

(જાના:સબકા ઔર મ.એ ચંગેજ.નવશાબા ઔર ચાર સહેલીયોંકે આના)

ચંગે.જ—અલ્લાહ અલ્લાહ! આજતો ગ.જ.બ નિખાર હય, બાહરપર બહાર હય. ચશ્મે બદદૂર જાની, યહે પાક દામાની, ક.યામતકી નશાની

રૂબાઇ.

તુમ દસ્તે નાજ.નીંસે જો છુલો ચમનકે ફુલ,
કલીયાં હ.જાર બા.ગકી રહે જાએ બનકે ફુલ
તુમ પર ફિદા હ.જાર કલી હર કલીકા રંગ
તુમ પર નિસાર લાખ ચમન હર ચમનકે ફુલ

નવશાબા—મગર અય ગુલ એ.જાર મેરે.બાગે હુ[illegible] આપહીકી જા.તસે હય આશકાર.

બયત.

હમ તુમ અગર ચમનમેં દો દિન[illegible]
ગુલ ઔર બુલબુલોંમે તકરાર હ[illegible]

ગાના.

અમ્બવાકી ડાલી તલે આલીરી ઝુલના ડલાદે
મોલે પીવા સંગ ધરકે ઉમંગ ઝુલા ઝુલાઓ
રેશમકી ડોર બંધાદે.

સહેલીયાં— ઝુલને વાલી હય રસ્કે ગુલે લાલા ઝુલા
જાકે ખુલખુલ તુ રંગે ગુલકા બનાલા ઝુલા
આજ દિખલાએગા અંદાઝ નિરાલા ઝુલા
ચાંદ પ્યારી હય તો બન જાયગા હાલા ઝુલા
પ્યારા લાસાની હય, પ્યારી દિલજાની હય,
જોડી શાહાની હય, માહે નુરાની હય,

નવશાબા—ચલચલ દિવાની હય, દિલ મિલ પેંગ ઝુલાદે

ચંગેઝ—ફરમાઇએ વોહ તો કહ્યા ,કબુલ હુવા મેરા અરમાન હ઼સુલ હુવા ?

નવશાબા—પ્યારે—

શએર.

સુબુત શુક્રકા બાહિર મેરે બનાનસે હય
તુમ્હારા તો ,હક઼ાતો મુજકો ,કબુલ જાનસે હહ
મગર એક અર્ઝ ,હાલ હય.

ચંગેઝ.—ફરમાઇએ વાહ કયા ,ખ્યાલ હય ?

નવશાબા—કુમ્હાર જો મટ્ટીકા ખિલૌના બનાતા હય વોહ કિસ કામ આતા હય ?

ચંગેઝ—ઉસ મટ્ટીકે ખિલૌનેસે દિલ બહેલાયા જાતા હય.

નવશાબા—અગર વોહ ,ખરીદારકે હાથસે છુટ જાએ યા ...સે ટુટ જાએ

...—તો કુમ્હારકો સખ્ત મલાલ હોગા
...કા દોનોંકો ...કયું અયસા ,ખ્યાલ હોગા ?

૧ સિપાહી—કો... ...કે ઉસ શખ્સને ઉસ ,ગરીબ કુમ્હારકી મહેનત

.હિમા.કત—મિ.જા...

નવશાબા—અય માશા અલ્લાહ કયા .ખુબ બાત ઇરશાદકી, અબ મય તુમહેં ય્હે પુછતીહું કે કુમ્હારકો ઉસકે મટીકે ખિલૌને તુટનેકા ઇતના મલાલ હોતા હોગા, તો ઉસ .કુદરતકે મુસવ્વરકો અપને ખિલૌને તુટનેકા કિતના ન મલાલ હોતા હોગા, કયુંકે ઉસને ઉસકો બનાયા ઇન્સાનિયતકા જામા પહેનાયા .અક.લો હોશકા રંગ ચ.ઢાયા જાનસા મોતી .અતા ફરમાયા.

ચંગે.જ—અહા

શા.એર

કહે ગઇ રંગસે સારા મતલબ,
ખુ.બ સમઝા મયં તુમ્હારા મતલબ.

મગર ય્હેભી જાનતી હો દિલારા કે જીસકા મયંને સર ઉતારા વોહ કૌનથા સિતમઆરા.

નવશાબા—હાં કોઈ દુશ્મન તુમ્હારા

ચંગે.જ—તો કયા દુશમનકો છો.ડ દેના ચાહિયે, સાંપ દેખકે લાઠી કો તો.ડ દેના ચાહિયે.

નવશાબા—નહીં દુશમનકે સાથ .અયન નરમીસે કામ લેના ચાહિયે. વોહ ઇન્સાનહી નહીં કે જિસકે દિલમેં રહમો ઇમાનહી નહીં.

ચંગે.જ—અગર નરમીસે વોહ શેર હોજાય.

નવશાબા—મજાલ હય કે દિલેર હો જાય.

શા.એર.

જો કુ-તે ભુકસે .ખ્વાહાને પોસ્ત હોતે હંય.
વોહ એક રોટીકે ટુકડે પર દોસ્ત હોતે હંય.

ચંગે.જ—નવશાબા જાની બહાદુરી આગ હય, ઔર [illegible] દરિયાકા પાનિ. જીસ્તર.હ દરિયાકી લહર આગકે દહકતે [illegible] કોબુઝાતી હય, ઉસી તર.હ જરાસી નરમી .ઉમ્ર ભ[illegible] .ખાકમેં મિલાતી હય.

નવશાબા—તો કયા કીસીકો બે ગુ[illegible] ઉસેભી બહાદુરી કહેકર પુકારતે હંય.

અંગે.જ—હંય યેહ કયસા ઇશારા, કયા તુમ્હારે .ખયાલસે મયંને ઉસે ના.હક મારા. વોહ સિતમઆરા તો કુત્તોંસે નુચવાએ જાનેકા સ.જાવાર થા, ઉસ કમ્બ.ખ્ત નાસિરૂદ્દૌલાકા સિપેહ સાલારથા.

નવશાબા—પ્યારે ચચા.જાદ ભાઇ, ઔર ઉસ્કી શાનમેં યેહ જબાં આરાઇ.

અંગે.જ—જબ મુજસે ઉસસે હય લ.ડાઇ, તો કીસકા .અ.જી.જ ઔર કિસકા ભાઇ.

નવશાબા—કહીં અયસાભી હોતા હય પ્યારે કે અ.જી.જ. અપને અ.જી.જ.કા સર ઉતારે.

અંગેજ—કયું નહીં.

શએ.ર.

મૌકેપે છોડતે નહીં દુશ્મનકી જાનકો;
ખાતે હંય દાંત કાટભી અકસર જ.બાનકો.

નવશાબા—લ.ડાઇતો આપહીને ઉઠાઇ.

શ.એર.

સલતનત પાઇ જો અપને બાપકી,
કયા .ખતાકી ઇસમેં ઉસને આપકી.

અંગે.જ—તો કયા ચચાકે માલમેં મય કોઇ હ.ક. નહીં રખ સકતા.

નવશાબા—નહીં જબ બેટા મૌજુદ હય, તો ભતીજેકા .હક. નાબુદ હય.

અંગે.જ—.ખયર અગર .હ.ક નાબુદ હય તો તલવારસે હસ્ત કરૂંગા, નીકે શમશીરસે પસ્ત કરૂંગા. અહા પ્યારી નવશાબા જીતના તુમમેં .હુસ્ન હય ઉતના સમઝદારીકા તૌર નહીં હય.

નવશાબા—ઔર આપમેં જીતની બહાદુરી હય ઉતની ફીક્રો ગૌર નહીં હય.

અંગે.જ—દેખો દેખો બયાનસે ઝ઼િયાદા તુમ્હારી જ.બાન હૈ ચલતી હય.

ડાકા દોનોકો—ઔર મેરી .જબાનસે ઝ઼િયાદા આપકા દિલ

૧ સિપાહી—કો

.હિમા.કત—મિ.જાજકી સ.ખ્તી તો બહાદુરીકા .ખ.જાના હય.

ી .જમાનકી સ.ખ્તી સચ્ચાઇકા તા.જી-

માના હય.

ચંગે.જ—નવશાબા નવશાબા તુમ્હારી બાતેં મુઝે નારા.જ કર રહી હંય.

નવશાબા—મેરી બાતેં આપકો નારાજ કર રહી હંય, મગર આપકા .જુલ્મતો ખુદાકો નારા.જ કર રહા હય.

ચંગે.જ—.ખુદા નારા.જ હોતા હય તો ર.હમ કરતા હય,

નવશાબા—મગર ઇન્સાન નારા.જ હોતા હય તો રંહમબી નહીં કરતા હય

મુરબ્.બા.

બ.ઢ ગઇ હએ ઇસ.કદર અબ .ખુદ નુમાઇ આપકી,
સુલ્.હથી જીનસે હય ઉનસે કજ અદાઇ આપકી,
યાદ કરું આએગી લોગોંકો ભલાઇ આપકી,
એક .જમાના કરને બયઠેગા બુરાઇ આપકી.

ચંગે.જ—ઉક્ .જમાનેસે હમેં કયા સરોકાર હય, જહન્નમકા .ગાર બન્દ કરના સહેલ હય, મગર લોગોંકા મુંહ બન્દ કરના દુશવાર હય.

મુ.ખમ્મસ.

નહીં હય હમેં કુછ .ખુદાઇ.સે મતલબ,
બુરાઇસે મતલબ ભલાઇસે મતલબ,
ઉન્હીંકો હય ઇસકજ અદાઇસે મતલબ,
જો રખતે હંય શૌ.કત નુમાઇસે મતલબ,
હમે તો હય તે.ગ આ.જમાઇસે મતલબ.

નવશાબા—ભલા પ્યારે વહાંતો લાખોં લશકરકા એહતેમામ હય.

ચંગે.જ—તો કયા મુ.જાએ.કા હય .ફ્તહ હમારે નામ હય, કુમ્હારકી એક સાલકી મ.હેનત લાઠી કે એક ધંટેકા કામ હય.

મુ.ખમ્મસ.

.ગુરૂર ઉસકો તો બેશક લશકરે જરરાર પર હોગા,
મગર જબ હાથ મેરા તે.ગે જોહર દાર પર હોગા,
તો મ.હેશરકા સમા તુમ દેખના તકરાર પર [illegible]
બયાને નાસેપાસી તબ લબે ગુ.ફ્તાર [illegible]
કે જબ સર કટકે મુ.જીકા મેરી તલ[illegible]

નવશાબા—મગર મંયને તો સુના [illegible]
બહોત કમ .જોર હય.

અંગ્રેજ—મુઝે સિર્ફ અપની તલવારકા .જોર હય.

નવશાબા—કયા યહી તલવાર!

અંગ્રેજ—હાં યહી તલવાર! યહી તલવાર!

નવશાબા— **મુસલ્લસ.**

.અ.કલકે બદલે જહાલત જો સિખા જાતિ હય,
હાથમેં જબ કિસી નાદાનકે આ જાતી હય,
.અ.કલો દાનાઇકી જ.ડ કાટકે ખા જાતી હય.

અંગ્રેજ—તો કયા તુમ્હારી રાયમેં હમ સુલ્હ.સે કામ લેં.

નવશાબા—બેશક મેરે .ખયાલસે તો આપ .ગુસ્સેકો થામલેં.

અંગ્રેજ—નહીં હરગિ.જ નહીં ઇન્સાનકો ઇતના મીઠા ન હોના ચાહિયે કે લોગ ઉસે ખા જાએ.

નવશાબા—ઔર ઇતના ક.ડવાભી ન હોના ચાહિયે કે લોગ ઉસે થુક દે.

અંગ્રેજ—મય જાનતા હું કે .ખુબસુરત અવરત અકસર બેવ.કુફ હોતી હય.

નવશાબા—ઔર મયેં સમજતી હુ કે .ગુસ્સાવર ઇન્સાન અકસર નાદાન હોતે હંય.

અંગ્રેજ—.ખયર મયં નાદાનહી સહી મગર યાદ રખના કે જહાં તક મેરે જીસ્મમે જાન બા.કી રહેગી, વહાંતક નાસિરકી .જીંદગીકી મુસ્તા.કી રહેગી.

મુ.ખમ્મસ.

ન હોગા યહે ફયસલા .જબાંસે જો હોગા ઇસ તે.ગે .ખુંચકાંસે,
પડેંગે સંગે જફા વહાંસે ચલેંગે તીરે .ક.જા યહાંસે,
ત.ડપકે લાશે ઉધર ગીરેંગે ચલેંગે નાવક ઇધર કમાંસે,
બહેંગે લાખોં લહુકે દરિયા હિલેંગે દિલ શોર અલ અમાંસે,
.જમ હિમા. તલકી દેખ લેના પનાહ માંગેગી સઆમાંસે.
ડાકા દોનોંકો ભલા પ્યારે યહે અકેલી તલવાર કિસ્તરહ કરતી

૧ સિપાહી—કહકહા.

.હિમા.કત—મિ.જાજ મયેં દિખાએ દેતા હું જીસ્તરહ યહે એકકે

જીગરમે સમાએગી ઉસી તરાહ સેંકડોં રગોંસે જાન ખીંચકર બાહિર લાએગી.

નવશાબા—યા ઇલાહી તો કિસીકા .ખુન કરના મ.ન્જુર હય.

ચંગે.જ—તુમકો ઇસકા કામ દિખાના .જુરૂર હએ.

નવશાબા—તો આ.ખિર કિસ .ગરીબકા.

ચંગે.જ—એક બદ નસીબકા.

નવશાબા—ર.હમ પ્યારે ચંગેજ ર.હમ.

ચંગે.જ—બસ ર.હમકો આગ લગાવ લાવ લાવ ઉસ ક.યદીકો લાવ

નવશાબા—હ.ય ક.યદી.

ચંગે.જ—હંય કહેનેમે ઇન્તેશાર હુવા, ક્યા ક.યદી ફરાર હુવા.

નવશાબા—નહીં પ્યારે મયને તો ઉસે.........

ચંગે.જ—ક્યા તુમને ઉસે

નવશાબા—છ છ છ છ છો.ડ દિયા

ચંગે.જ—અફ્સોસ સબ મનસુબા તો.ડ દિયા નાદાન ના ફરમાન.

શ.એર

મુજકો તો આને દિયા: હોતા જરા,
સબ્ર ઇતનાભી ન તુમસે હો સકા.

નવશાબા—જનાબે .આલી જો ચીજ. આપને મુઝે દેહાલી, ફીર મેં હી ઠહેરી ઉસકી માલીકો વાલી, ઈસમેં આપકા દ.અવા હય .ખયાલી.

ચંગે.જ—બસ બહોત બાત બનાઇ, બેવ.કુફી ઔર ઉસપર યહે ઢીટાઈ, ચલીજા ઓ નાસ.જાઇ. (જાના નવશાબાકા) .ખયર જાતા કહાં હય સૌદાઈ, તો સહી ફીર .જન્જીર પહેનાઇ (બા.જુમે આવા.જ દેના) દીલાવર (એટ સિપાહીકા આના)

અશ.આર.

નસીબ ઉસકા મેરી .ગ.ફલતોંસે જાગ ગયા
મિલાથા મુજકો જો.કયદી વોહ આજ ભા
તલાશ જા કે ઉસકી દુર
કીસી તર.હસે ઉસે .હાજિરે

(સિપાહીકા આદાબ બજા લાકર જાન,

બાબ પહેલા—દિખાવ દુસરા.

.ખયમ ગાહ.

૧ સિપાહી—કહીએ જનાબે .આલી કુછ જહાંપનાહકે બર આમદ હોનેકી .ખબર નીકાલી.

૨ સિપાહી—હાં સુના ગયા હય કે મોરચા જમાએ ચાહતે હંય, અન.કરીબ આયા ચાહતે હંય, (સામને દેખકે) ઓહો ર્‌હે સામનેસે કૌન સા.હબ આતે હયેં.

૧ સિપાહી—અજી ર્‌હે તો વહી લંદુરે અ.કલકે અધુરે મીર.જા .હીમા.કત બેગ

(.હીમા.કત બેગ ઔર શેર.ખાંકે સામને સામનેસે આના ઔર ટકરાના)

શેર.ખાં—લે હટીએ.

.હિમા.કત—પહેલે આપ હટીયે.

શેર.ખાં—ઉં હું મયં તો કભી નહીં હટનેકા.

.હિમા.કત—અચ્છા તો .ખડે રહો

શેર.ખાં—મીર.જા સા.હબ જાને દીજીયે.

.હિમા.કત—ઉંહું.

શેર.ખાં—મીર.જા સા.હબ સુનતે હંય.

.હિમા.કત—મિર.જા સા.હબ સુનતે હંય પર મિર.જા સા.હબ સુનાઇ નહીં દેતે.

શેર.ખાં—તો કયા આપ બહેરે હંય.

.હિમા.કત—નહીં કાનમેં જોરૂકી જુતીયાં અટકી હંય (એક સીપાહીકા દોનોકો અલગ કરના)

૧ સિપાહી—કહીએ મિર.જા સાહબ મિ.જાજ તો અચ્છા હય

.હિમા.કત—મિ.જાજ તો બન્દા ઘર છોડકર આયા હય. મગ-

દોંકો ઉસકે નામસે હિરાસ હોતા હય, મિ.જાજ .ઓરતોંકે પાસ હોતા હય.

સિપાહી—કયા મિ.જાજ .ઓરતોંકે પાસ હોતા હય.

.હિમા.કત—ઔર કયા મિ.જાજકા .હાલ તો .ઓરતહી .ખુબ જાનતી હય જો અપની સાડી લહેંગા ચોલી કે લીએ હ.જારોં તર્‌હ-બારે લ.ડાતી હય મરદોંકો જુઠા ઔર .ખુશામદી બનાતી હય ઔર ઉપરસે જુતેભી લગાતી હય. કયું કયસી કહી.

૧ સિપાહી—અચ્છી કહી.

શેર.ખાં—મિર.જા સાહ.બ રહે આપ કયા ફરમાતે હંય, કહીં બહાદુર લોગભી જુતીયાં ખાતે હંય.

.હિમા.કત—અચ્છા તો રહે બતાવ અભી આપકી શાદી હુઈ હય.

શેરખાં—નહીં તો.

.હિમા.કત—અજી સચ્ચા બહાદુર તો વહી કહેલાએ, જો જોરૂકે હાથકી જુતીયાં ખાએ, ઔર મુછોંપર તાવ ચઢાય. કયું ક-યસી કહી.

૧ સિપાહી—અચ્છી કહી.

શેર.ખાં—જબ વોહ જુતીયાં કાહેકી વોહ તો બહાદુરીકા સરટીફીકેટ હો ગયા.

.હિમા.કત—હાં ઔર કભી કભી મયેં શૌ.કસેભી જુતીયાં ખા લેતા હું કયું કયસી કહી.

સિપાહી—અચ્છી કહી. (બ્યુગુલ બજના, સબકા દસ્ત બસ્તા હો જાના ચંગે.જકા આનકર કુરસીપર બયઠના. સહેલીયોંકા નાચ હોના)

ગાના.

સહેલીયાં—પલપલ તન મન ધન વોરોરી પ્રાણુ પ્યારો છલબલ વારો,
નયનનકી સયનનસો ચીતવા ચુરાયગયો, જાદુ મોપેડારોરી,
પીયાકે દરસ બિન કલ ન પડત મોહે
કટત રયન ગિન તારોરી.

મોરી આલી મોરી આલી કહુના સોહાએ
નયન વાકી આન બાન યાદ આત હોવે સાથ,
લગત કટારી પીયા નાહીં ટરે ટારી પીયા,
કર ગયો બૈકા ન્યારોરી–(સફદરકો લીએ હુવે આના
એક સિપાહીકા.)

અશ.આર.

સિપાહી—અય શાહ નામદાર ફલાતુને જીવિ.કાર,
ઉહે લીજીયે હા.જીર હય જો ભાગાથા ગુનેહગાર
લાયા હું બાંધ ઈસિકો બ.ડી જીદ્દો જહદસે,
જાતા કહાં ઉહે સયદ મેરે તીરકે .જહદસે

ચ'ગે.જ—કયું ઓ મ.ગરૂર મ.ફરૂર ઔરતોંસે હીલા બહાના .ફરેબ દેકે ભાગ જાના.

સફ્દર—અય શાહે .જમાના, જીસને બેટેકા સર કટતે વ.ક્ત .ફરેબ કરના ન જાના વોહ મર્દ મરદાના, એક .ઔરતસે કરેગા .હીલા બહાના.

શ.એર.

હોતા નહીં હય રંજ બહાદુરકો ફૌતસે,
કરતે હ'ય વોહ .ફરેબ જો ડરતે હ'ય મૌતસે.

ચ'ગે.જ—ઓ શે.ખી.ખોર કમ.જોર ભાગ કયું નિકલાથા કયા ડર કુછભી ન થા ? કયા જહન્નમમેં ચલાથા જો .ખતર કુછભી નથા?

સફ્દર—હાં જહન્નમમેં "સા.હબ" જહન્નમમેં.

ચ'ગે.જ—કયું કિસલીયે ?

સફ્દર—ઈસ લીયે કે વહાંભી દેખું શયતાનકી બાદશાહી હય, યા આપસે "અસીરે હિ.સ"કી જહાં–પનાહી હય.

ચ'ગે.જ—જહન્નમમે ઔર મેરી બાદશાહી. કયા મુજકોભી શયતાન કે બરાબર જાનતા હય વાહી.

સફ્દર—નહીં બરાબર નહીં.

ચ'ગે.જ—તો ?

સફ્દર—બલકે વોહ કમ ઔર આપ .જિયાદા.

ચંગેઝ—ઓ સુફયદ બાલોંવાલે ગુલામ, છોડ દે યેહ ખયાલે ખામ. કયા નહીં દેખા આપને બેટેકા અન્જામ?

સફદર—બેટેકા અન્જામ તો દેખા મગર અબ તુમ્હારા અન્જામ દેખના બાકી હય.

કિત્આ.

દેખના કિસ ધાટકા દેતા હય કિનારા અન્જામ,
દેખના કિસ ધાટકા દેતા હય સહારા અન્જામ.
ફિર ઔનકા અન્જામ તો સબને દેખા,
મગર અબ દેખના બાકી હય તુમ્હારા અન્જામ.

ચંગેઝ—તો કયા તુ અપની ઝબાનકે જોરસે મુઝે દબાના ચાહતા હય નહીં?

સફદર—જીહાં જીસતરહ આપ અપને ચચાઝાદ ભાઇકા હક દબાના ચાહતે હંય.

ચંગેઝ—ઓ મજહુલ ના માઅકુલ કયા બકતા હય ફુઝુલ.

શએર.

કહેતા હું દિલસે ઉન્કી મુહબ્બત નિકાલદે,
દુશ્મનકી દોસ્તીપે બસ અબ ખાક ડાલદે.

સફદર— અશઆર

કયા પ્યાર રખે પ્યાર ઉસીકા નિકાલના,
કયા સહલ હય યેહ ખાક મુહબ્બતપે ડાલના.
જબ દિલસે ઉલફતે શહે આદિલ નિકાલદું
જબ અપના સીના ચીરકે યેહ દિલ નિકાલદુ.

ચંગેઝ—અચ્છા જબ ઇતના સબ માનતા હય તો ભલા બતા કે તું કયા જાનતા હય.

સફદર—મયેં ફકત યહી જાનતા હું કેઃ—

મુખમ્મસ.

આજ દુનિયામેં કોઇ તુજસા સિતમગાર નહીં,
દોઝખમેંભી ઢુંઢો તો અયસા ગુનેહગાર નહીં,

.ઔરકા પ્યાર નહીં જબ્રસે ઇન્કાર નહીં,
.જુલ્મસે .આર નહીં .ખુનસે બે.જાર નહીં,
તુજસા .ખુની નહીં ડાકુ નહો બદકાર નહીં.

ચંગે.જ—ઓ બદ.જબાન બન્દકર બયાન નહીં તો તેરી જ.બાન..................

સફ્દર—હાં કાટલો કાટલો .શૌકસે કાટલો .કયામતકે દિન મેરે મુહમે .જબાન ન હોગી, કે જીસસે .ખુદાકે આગે તુમ્હારી જફ્રાકારી બયાન ન હોગી.

શા.એર.

શેર.ખાં—

કિસ .કદર ગુસ્તા.ખિયાં પયદા હય ઇસ ગુ.ફ્તારસે,
ઇસિકી બાતોંકા જવાબ અબ દિજીયે તલવારસે.

સફ્દર—ઠહેરો ઠહેરો અપની તલવારકો મ્યાનકે ઘુંઘટમેં છિપા લો નહીતો ઓસ પડકે .જંગ આ જાએગા. મોરચા ખા જાએગા, કયું અયસેહી અયસે બહાદુરોંસે મુલ્ક .ફતહ કીયા જાયગા જો એક પા બ.જન્જીર બે દસ્તો પા પીરપર તલવારેં ઉઠાતે હંય, શેરકો .જન્જીરોંમે જકડ કર લોમ.ડીયોંસે ડરાતે હંય જાવ જાવ કીસી ઔરકો ડરાવ ધમકાવ જો કે ડર વાલા હય, હમને તુમ જયસે લોમ.ડીયોંકો ઠોકરોંસે ઉ.ડા ડાલા હય.

ચંગે.જ—બદમાશો બદ કિ.માશ, હમસે લ.ડાઇ તો ઉઠાઇ હય, પર અપને બચ્ચે બાલોંકો છુપાનેકે લીએ કૌનસી જગેહ ઠહેરાઈ હય.

સફ્દર—અપને મા બાપકે દિલોમેં

ચંગે.જ—ભલા ઇતના તો બતા કે દુશમનકી ફૌજ જીતની હય, વોહ શુમારમેં કીતની હય!

સફ્દર—જીતનેકે ઇસ મયદાનમેં રેતકે દાને હંય, ઔર જીતને કે ઇન જંગલી દર.ખતોંમેં પત્તોંકે .ખ.જાને હંય, ઉસ .કદર હમારે યહાં મર્દ મરદાને હંય.

ચંગે.જ—બસ ઇસી ક.દર

સફદર—નહીં ભુલા ઇસ .કદર હમારે યહાં જંગી સિપાહ હૈ કે જીતને તુમ્હારે નામએ અ.અમાલમેં ગુનાહ હૈં.

અંગે.જ—ઓ એ અદબ અદબકે .કરીબ હો, તાકે કતલકે બદલે .કયદ નસીબ હો.

સફદર—.કયદી તો સારા .જમાના હય.

શેર.ખાં—.ખયર અગર .કયદ.ખાના હય .જમાના દિખાઇ દેતા, તો લે મંય આજસે હું તુજકો રિહાઇ દેતા.

(પિસ્તોલકા બાર કરના, સફદરકા .જ.ખમી હોકર ગિરના)

સફદર-ઉફ- (સફદરકા મરના, પરદેકા ગિરના)

બાબ પહેલા—દિખાવ તિસરા.

રાસ્તા.

(ઝંઝટકા છીંકે ખાતે આના)

ઝંઝટ—આચ્છીં, આચ્છીં, ઇલાહી .ખયર યહે છીંકે હૈં યા બન્દુ.કકી .ફયર, યહાં મંય યહે સમજકે આયા કે આજ સુબેહ.હી સુબે.હ હથેલી ખુજલા રહી હય, કુછ ન કુછ .જુરૂર મિલ જાયગા.

.હિમા.કત—(અંદરસે) સયદુ અરે ઓ સયદુ

ઝંઝટ—હંય યહે કૌન .હિમા.કત બેગ, કમ્બ.ખ્તકા પેટ હય યા પુલાવકી દેગ યહે કમ્બ.ખ્તભી .અજબ નાકાર હય, સિન દેખિયે તો સાઠકેભી પાર હય. ઔર સુરત દેખિયે તો .ખાસા .ખરે નાહ મવાર હય. એક કમસિન .હસીના બેગમપર બેસમઝે બુઝે નિસાર હય ઇન્કો નહીં માઅ.લુમ હય કે હસીના તો ઉસકે બેટે સાલિમકી દિલદાર હય. અગર સલિમકો યહે .ખબર હો તો ખુદા જાને કયા પહા.ડ તો.ડે, .અજબ નહી કે બાપકોભી ચચા બનાકે છોડે. ઓહો વોહ તો સામનેસે યહીં આતા હય (ઝંઝટકા બા.જુ હો જાના હિમા.કત બેગકા આના)

.હિમા.કત—ફિક ફિક ફિક જિતની ફિક મુઝે હય ઉતની અગર કોઈ સાહુકાર કરતા તો મુફલિસ બે-કકા .હિસ્સેદાર હો જાતા. અગર કોઇ નાટકવાલા કરતા તો ઉસકા નયા તમાશા પાસ હો

જાતા. હાય હાય મયનેભી શાદીકી યા બરબાદી, કમ્બ.ખ્ત જોરૂભી મિલી તો અ.કલસે .ખાલી, સાલભરમે તીન તીન ફર.જન્દ બચ્ચે દેને-વાલી, હાય હાય અબ કયા કરૂં અપની બીબીકા ગલા દાબુ યા અપના ગલા ઘોટકે માર ડાલુ.

ઝંઝટ—હંય હંય મીયાં ય્હે આપ કયા કરતે હંય ?

.હિમા.કત—કયા કરતે હંય મરતે હંય ઔર કયા કરતે હંય.

ઝંઝટ—હાં હાં ન મરીએ મયં તુમ્હે ન મરને દુંગા.

.હિમા.કત—હંય કયું નહીં મરને દેગા કયા તુ કોઈ .ખુદાઈ ફોજદાર હય, યા બીમા કંપનીકા હિસ્સેદાર હય તુઝે હમારે મરને ન મરનેસે કયા સરોકાર હય.

ઝંઝટ—ઔર તો કુચ્છ નહીં મગર .ગ.જબ હો જાયગા.

.હિમા.કત—યા.અને !

ઝંઝટ—યા.અને દુનિયામેંસે એક બેવકુ.ફ કમ હો જાયગા.

.હિમા.કત—હંય !

ઝંઝટ—અરે .અક.લમન્દ કમ હો જાયગા.

.હિમાં.કત—હાં સચ તો હય આજ કલકે .અ.કલમન્દોંમેં એક ઘન ચક્કર થા વોહભી મર ગયા, લાલ બુઝક.ડ થા વોહભી ગુ.જર ગયા. ઔર અગર મેરીભી પાયમાલી હો જાયગી, તો વા. કે.ઈ દુનિયા .અ.કલમન્દોસેં ખાલી હો જાયગી. .ખયર: ઓ બદ લ-ગામ, મેરે ઘરમેં તેરા કયા કામ !

ઝંઝટ—મીયાં આપકો ન.હુસત બેગમ બુલાતી હય, ક.હવા પીનેકો ફરમાતી હય

.હિમાં.કત—ઉંહ, એક તો મંય સુબ્હો.હી સુબ્હો. ગર્મ હો રહા હું તીસપર ય્હે ક.હબા ક.હવા પીનેકો બુલાતી હય. જા કહે દે કે મંય ઘરમે નહી હું.

ઝંઝટ—વાહ મીયાં, આપ તો યહાં મોજુદ હંય, ઔર મંય કયસે કહું કે વોહ નહીં હંય.

.હિમાંકત—સમઝલે કે મયે નહીં હું.

ઝંઝટ—સમઝ કયસે હું આપ તો યહાં મૌજુદ હંય.

.હિમાં.કત—પર તું સમઝ લે કે મયે નહીં હું.

ઝંઝટ—તો ફીર યે બોલતા હય કૌન ? કયા આપકા ભુત.

.હિમાં.કત—તું જાતા નહીં શયતાનકે કાલબુત.

ઝંઝટ—અચ્છા, અચ્છા યે મંય ગયા.

.હિમાં.કત—ગયા કહાં તું તો ખ.ડા હય,

ઝંઝટ—ખ.ડા હું મગર સમઝ લીજીએ કે મંય ગયા.

.હિમાં.કત—ગયા કહાં તું તો હય.

ઝંઝટ—ખ.ડા હું પર આપ સમઝ લીજીએ કે મંય નહીંહું.

.હિમાં.કત—.હરામ .જાદા શયતાનકા દાદા મુઝે બેવ.કુફ બ-નાતા હય, બાતોંમે ઉ.ડાતા હય.

ઝંઝટ—અચ્છા તો મીયાં મયં જાઉં ?

.હિમાં.કત—હાં જા. એક તો મંય સુબ.હેહી સુબ.હે

ઝંઝટ—તો મિયાં મંય સચ મુચ ચલા જાઉં ?

.હિમાં.કત—હાં હાં જા જા એક તો મય સુબ.હેહી સુબ.હે.

ઝંઝટ—તો મીયાં, મયં ઇસી આન ચલા જાઉં ?

.હિમાં.કત—હાંહાં ઇસી આન ઇસી આન મેરે ઘરમેં તેરા કયા કામ અબ અગર આયગા તો તેરી ટાંગ તોડ ડાલુંગા એકતો મય સુબ.હેહી સુબ.હે ગર્મ હો રહા હું તીસપર યે ઔર આગ લગાતા હય. અબતો મંય ન.હુસત ઔર ઇસ મકાન દોનોંકો આગ લગાતા હું બસ અબ ન રહેગા બાંસ ન બજેગી બન્સરી કયું કયસી કહી. સબર ચલતા તો હું પર જાઉંગા કહાં.

ઝંઝટ—(ખુદસે) ક.બર રસ્તાનમેં.

.હિમાં.કત—હાય હાય ન.હુસત બેગમકી ઇ.જા કમથી જો ઇસ બુઢાપેને દુસરી આફતમેં ફંસાયા થા.અને હ.સીનાકા ઇ.શ્ક. ચર-રાયા. અબ તો હ.સીનાસે શાદી હો તો ઇસ .ગમસે આ.જાદીહો હાય .હસીના કયસે હોગા જીના દેખ પ્યારી સમઝ.

ઝંઝટ—અરરર ઈસ ખુ.દેકી તો ફસ્દ ખુલવાની ચાહીએ (.હિમા.કતસે) મીયાં ગ.જબ હો ગયા.

.હિમા.કત—કયું .ખયરતો હય ભાઈ.

ઝંઝટ—.ખયર કયસી ખુરાઇ હય ખુરાઇ ન.હુસત બેગમને હ.સીનાકી સબ દાસ્તાન છીપ કે સુન પાઇ.

.હિમા.કત—કયા સચ કહેતા હય ભાઈ?

ઝંઝટ—આપકે પાઉંકી .કસમ .ગુસ્સેસે આગ હુઈ જાતી હય, છે વિટકી લંબી જુતી લેકર આતી હય!

.હિમા.કત—જુતી જુતી રેશમી યા સુતી?!

ઝંઝટ—નહીં, વીલાયતી.

.હિમા.કત—હાય હાય ભાઈ, જબ તો કોઇ તદબીર બતા, મુઝે કહીં છીપા!

ઝંઝટ—તદબીર તો બન્દા હ.જાર બતલાતા હય, પર તદ-બીર બતાનેવાલા પહેલે કુચ્છ ઇન્આ.મ પાતા હય.

.હિમા.કત—બોલ બોલ કયા ચાહીએ.

ઝંઝટ—બહોત નહીં, કુચ્છ થોડાસા.

.હિમા.કત—કયા?

ઝંઝટ—યહી કોઈ દસ રૂપય.

.હિમા.કત—.જરા .જોરસે બોલ મેરે કાનમે જોરૂકી જુતીયાં અટકી હંય.

ઝંઝટ—દસ રૂપય.

.હિમા.કત—ઈસ કાનસે કમ સુનાઈ દેતા હય, ઈધરકે બા.જુ-વાલે કાનમેં કહે.

ઝંઝટ—(દુસરે કાનમે) બીસ રૂપય.

.હિમા.કત—અરે ભાઇ, દસ રૂપય વાલી બા.જુમેં આ પહેલે તું તદબીર તો બતા. મંય કયસા રૂપ્યોંકા મીંહ બરસાતા હું.

ઝંઝટ—લાવ તો પહેલે ચાંદી દાંન દિલાવ, નહીં તો બીબી

સાહેબાકો બુલાતા હું. બેગમ—

.હિમા.કત—લેલે યાર દેતા હું. (પાંચ દેતા હય)

ઝંઝટ—બે......ગમ—

.હિમા.કત—લે લે લે લે (સબ ગીન દેતા હય.)

ઝંઝટ—તો મીયાં આપ ઇતના રંજ કયું ફરમાતે હંય .હ-સીના બેગમસે શાદી કરકે અપના ગ.મ કયું નહીં મિટાતે હંય.

.હિમા.કત—અરે યાર ઉસ્કી શાદીકી શર્ત બહોત કડી હએં જીસ્કે લીએ ય્હે મુશીબત પડી હય વોહ યું કહેતી હય કે મુજસે જો શાદી રચાને આય વોહ શાદીકે પહેલે પાંચ જુતી ખાય.

ઝંઝટ—અજી જુતીસે કયા ઘભરાના :આને તો દો શાદીકા .જમાના મંય કહુંગા કે જરા .જોરસે ન લગાના.

.હિમા.કત—હાં ચાહે ધીરે ધીરે સરકે બાલ ઉતારે મગર સબકે સામને ન મારે નહીંતો મેરી ઇ.જ.ત ચલી જાયગી.

ઝંઝટ—અજી મીયાં ઇ.જ.જ.તકો મંય બચા લુંગા ઔર .હ-સીનાકો મંય સમઝાલુંગા આપ જાઇએ ઔર ઠીક બારા બજે આઇએ.

.હિમા.કત—કયા બારા બજે.

ઝંઝટ—હાં બારા બજે તાકે તુમ્હારેભી બારા બજે.

.હિમા.કત—અરે યાર ચલુંગા તો સહી મગર બાત કયા કરૂંગા બાત.

ઝંઝટ—બાત, પ્યારકી ઘાત.

.હિમા.કત—તબતો મંય ઇંદર સભા ઔર ગુલ બકાવલી કે પુ.કરે યાદ કરલુંગા જબ બાત ચીતકા મૌ.કા આયગા તો બન્દા વહી .જબાની પુ.કરે કહે સુનાયગા. કયું કયસી કહી.

ઝંઝટ—અચ્છી કહી. અચ્છા તો આપ જાઇએ ઔર ઠીક બારા બજે આઇયે.

.હિમા.કત—અચ્છા તુેા ય્હે ચલા.

ઝંઝટ—ચલો .ખબીસ ટલા ઓ દીયા ફરેબકે રૂપય હી રૂપય

કે ચશ્મા અબ લુત્ફ દેખીએ કે અપની ઘાત ચલે બાપ બેટેમેં જુતી ઔર લાત ચલે.

ગાના.

અય વાહજી વાહ દીવાના હય બન્દર મુછન્દર કલન્દરકા પાલા એયાર
અય વાહજી વાહ હય લીના ચમારી હો સુરતપે વારી બાતેં લચ્છેદાર
કુરઆન શયતાન ક્હે પેટ નિકાલા યા કાંધુકા નાલા હય બોલો સુરદાર
અય વાહજી વાહ ખુદાપેકા ટટ્ટુ મુહબ્બતમેં લટ્ટુ નિખટ્ટુ મકકાર.
ઈધર ઉધર રંગી જવાનોંમેં જંગી ઘરાનોમેં હોતા શુમાર.
સટર પટર સારી બાતેં દીવાની હય ઔંધી પેશાનીકા ઉલ્લુ ગંવાર.

બાબ પહેલા—દિખાવ ચવથા.

બાગે શાહ નાસિર.

(કમરકા ઝુલેપર બયઠે સહેલીયોંકા ઝુલા દેતે હુએ દિખાઈ દેના.)

ગાના.

સહેલીયેં— સખી ફુલનમે રાજન ઝુલત ઝુલના.
માંદ હુવા મુખ દેખ ચાંદ.
વાહ વાહ વાહ ઝુલો ઝુલો સરતાજ
ઝુલો રાજો કે રાજ ન ઝુલત ઝુલના—
ફુલે તોરા બાગ જ્યું ફુલ વારીરે—કરો દાયમ મોરે
સરતાજ જગ સરદારીરે
જીયે જીયેલાલા અખીયનકા ઉજાલા
પાયે જુગ જુગ બાજ રાજ સાજ—માંદ હુવા.
(મહેજબીનકા આના)

કમર—લ્યબ્બીજાન.

મહેજબીન—અહા આવ બેટા આબે હયાત આબે હયાત ખુદાકી બખ્શી હુઈ ન્યાઅમત યા એક પાક દરખ્તકા ફુલ.

શાએર

જી જાય ઈસ દવા જીસે દમમે દમ નહી,
બોસા તેરા ઈલાજે મસીહાસે કમ નહીં. (બોસા લેના)

કે.મર—　　　　　　　　　**ગાના.**

અમ્માં મુઝે અચ્છીસી ટોપી મંગાદે
ટોપી મંગાદે ઘોડા દિલાદે જોડા દિલાદે સિલાદે
ગાડીમેં લેદુંગા ઘોડેપે બયઠુંગા હાંકુંગા ફચફચલુંલુંલું
આહિસ્તા આહિસ્તા આહિસ્તા બસ.
થમ-થમ-થમ- અમ્મા મુઝે છોટીસી બંદુક. લાદે
બંદુક. લાદે ભાલા મંગાદે તીરો કમાન દિલાદે
તોપોંકો છોડુંગા કીલ્લેકો તોડુંગા
ગોલા ચલાઉંગા ધરરરરરર ધ્રુડીમ
ઝટપટ હો ઝટપટ હો ઝટપટ હો પ્થર ધરરરર ધ્રુમ ધ્રુસ
(આના નાસિરકા)

નાસિર—અહા .ખુશી .ખુશી હુસ્નો .ઇશ્કે. દો ગુલો બુટે બારીક સચ્ચે મઅ.શુ.કકી સચ્ચી .ખુશી યહી હય.

મહેજબીન—(નાસિરકો ન દેખકે) હંય કૌન ખ.ડા ? હય બા.ગબાન મુંહસે તોં કુછ બોલ બદ અવસાન.

નાસિર—હંય બા.ગમાં ? અજી ર્હે તો મંય હું આપકા .આશી.કે નીમજાં.

મહેજબીન—હંય .આશિકે નીમજાં કુછ શામત તો નહીં આઇ બદ.જબાં.

નાસિર—હંય શામત !

મહેજબીન—ઓ હો! કૌન આપ હય .હુ.જુરી નહીં નહીં મ.આફ કીજીએગા .કુસુર.

નાસિર—હમ મ.આફ કીજીએગા .કુસુર! વાહ જનાબે .આલી આપને અચ્છી ચાલ નિકાલી, કીસીકો દીજીએ ગાલી કીસીકો બનાઇએ બા.ગબાનો માલી,ઔર ફિર મ.આફી માંગકર બચ જાઇએગા .ખાલી.

શ.એર

.ખતા ન મ.આફ અબ .હુ.જુરકી હોગી
.ખતા તો કી હય સ.જાભી .કુસુરકી હોગી.

મહેજબીન—સજા ?　　**રૂબાઈ.**

સ.જાહો લાય કે કારે મુ.હબ્બત

ખ.ડી હય લો ગિરફ્તારે મુ.હબ્બત
હમારે હાથ બાંધો ગેસુઓંસે
હમેં સમઝો ગુનેહગારે મુ.હબ્બત

નાસિર—.ખયર જાઇએ જબ ચોર અપને દિલમેં શરમાયા તો .હાકિમકો ભી ર.હમ આયા.

મહેજબીન—આદાબ આદાબ.

નાસિર— **શે.અર.**

જબ ગુનેહગાર દિલમેં અપને જુર્મપે નાદિમ હુવા;
માફ કરદેના ઉસી ઇન્સાફ પર લાજી.મ હુવા.

મહેજબીન—તસલીમ તસલીમ.

નાસિર—મગર હાં .કુસુર અયસા ન હોના ચાહિયે, ઇસલીએ મુજરિમકો જુરમાના ભી હોના ચાહિયે (બોસા લેના.)

અશ.આર

મહેજબીન—

હમારે જુર્મકા જુરમાના યહે .હુ.જુર ન થા,
.ખતા .જબાનકીથી ગાલકા .કુસુર ન થા!
અગર ન ઇસ્તર.હ જો દરગુ.જર .ખતા હોગી
સ.જા તો દે ચુક અબ આપકો સ.જા હોગી.

નાસિર—ચુકિયે નહીં, ચુકિયે નહીં.

મુસદ્દસ.

બદલા .જુરૂર :જુર્મકા સરકાર લીજીયે.
ભર ભરકે જી મ.જેસે મેરા પ્યાર લીજીએ
મંય એક લું ઔર આપ મેરે ચાર લીજીએ.

મહેજબીન—અજી હટોભી, મયં યહે સમઝુંગી કે સ.જા આપકો કાફી હો ચુકી જાઇએ ગાલોંકે સદ.કેમેં મઆફી હો ચુકી.

શે.અર

ધોકા ફિરભી ખાઉંગી જો ન હુશીઆર બનું
કયા .ગર.જ અયસી જો મંયભી ગુનેહગાર બનું.

નાસિર— **બયત**

જો તેરા તીર હએ અપનાભી વહી તીર સહી,
યહે ગુનાહી હય તો ફિર એક ગુનાહ ઔર સહી.

મહેજબીન— **ગાના.**

બોલો બોલો સાંવરીયા પ્યારે નજરીયા પર વારી
કહેદો કહેદો જો હો મોહે પીર ભઇ હો તકસીર
નજરીયા પર વારી ... ...

નાસિર—

હમ નહીં બોલે તુમહી સમઝલો હોજો તક્સીર જાના
સજા મંય દુંગા તુમ્હેં ઔર તુમ કબુલ કરો.

મહેજબીન—

વોહ ક્યા સજા હય સનમ મુતલક ન ભૂલ કરો.

નાસિર—ઇધરકે ઉધરકે (બોસે લેના)

મહેજબીન—બસ. (રૂસ્તમે જંગકા આના)

રૂસ્તમ—અય શાહિનશાહે ઝવિકાર, ફલાતુને આફતાબઆસાર

બયત.

તું સલામત રહે હજાર બરસ
હર બરસકે હો દિન પચાસ હજાર.

નાસિર—ખુશ આમદી. આહા ! આવ મેરી સલતનતકે જાંફિદાઇ, મેરે મહેરબાન ભાઈ.

રૂસ્તમ—હુંજુર ક્યે ક્યા ફરમાતે હંય ?! ગુલામકો ભાઇકે નામસે યાદ ફરમાતે હંય વર્ના જો મેરા ખયાલો જાતી હય, ઉસમેં તો હુંજુરકે ગુલામકીભી લયાકત નહીં પાઇ જાતી હય.

નાસિર—યેહે આપકી આલી સિફાતી હય કે અપની તાઅરીફ પસંદ નહીં આતી હય.

શએર.

કભી કરતા નહીં તાઅરીફ અપની જો કે આલી હય
કે ઠેકરસે વહી બજતા હય બરતન જોકે, ખાલી હય.

રૂસ્તમ—જહાંપનાહ, અફવાજે રકીબ આ પહુંચી ફોજે ચંગેજ પહાડકે કરીબ આ પહોંચી.

અશઆર.

હો ન અઇસા કે કિસી વક્ત વોહ હમલા કરદેં,
હમ તો ગફલતમે રહેં ઔર વોહ પસપા કરદેં,

ફોજેં તૈયાર ખડી હંય કે રિહા જાન કરેં,
આપ અબ ચલિએ તો હમ કુચકા સામાન કરેં.

નાસિર—લો પ્યારી, આ ગઈ જુદાઇકી બારી !

મહેજબીન—ઓ ! નહીં, નહીં, ! મુજકો ન છો.ડો, મુજસે મું.હ ન મો.ડો.

શા.એર.

તુમ તો કહેતેથે કે મેરી જાન તુમ્હી હો
ફિર જાનસે છુટે યેહ કિસ્તરાહ ય.કીં હો!

નાસિર—યેહ માના પ્યારી કે તુમ જાનહો હમારી પર યેહ હય દુશવારી કે લ.ડાઇકે વ.કત દુશ્મનોંસે લ.ડને જાઉંગા યા તુમકો બચાઉંગા મંય.

મહેજબીન—નહીં, તુમ ન ડરના, મંય ખો ગઇ તો ખો ગઈ, યેહ સમઝના કે તુમ્હારે સદ.કે હો ગઇ.

ગાના.

મોરે શ્યામ મોરે હામ મોરે સંવરીયા
જાવો ન મોસે ફેર નજરીયા ... ...
તુમ બીન પીયરવા જાએ જીઅરવા
કટીએ કયસે રયન મોરે સંવરીયા.

નાસિર—ખયર પ્યારી, જાવ તૈયાર હોકર આવ; મગર .ખબ-રદાર .ખીમેમેસે બાહિર ન જાના. (મહેજબીનકા જાના—રૂસ્તમસે કહેના) પ્યારે રૂસ્તમ.

રૂસ્તમ—સા.હેબે આલમ,

નાસિર—થોડી દેરમેં કયા મિલેગા !

રૂસ્તમ—ફત્હ યા મૌત !

નાસિર—કાશ દુશ્મનકે લીએ ફત.હ ઔર મેરે લીએ મૌત હો,

રૂસ્તમ—કાશ સબકે લીએ મૌત હો,

નાસિર—અગર સબકે લીએ મૌત હો તો મેરી .ઔરત ઔર બચ્ચેકો .ખુદાકે સુપુર્દ કરતાહું ઔર અગર મેરે લીએ મૌત હો તો

મેરે બચ્ચેંકે પિદર ઔર મહેજબીનકે શૌહર તુમ હો.

રૂસ્તમ—જહાંપનાહ ય્હે મયેં કયા સુનતા હું ? !

નાસિર—જો મંય કહેતા હું !

રૂસ્તમ—જો મંય કહેતા હું ! ! ! કયું નહીં મરતા હું, કયા ગુશાનસે સુનતા હું મેં ! ઓ આંખ, તું કોર હોજા ! ઓ કાન, તું દરગોર હોજા !

નાસિર—રૂસ્તમ, અગર કઝાએ કારસે મંય મર જાઉંગા તો મેરી મહેજબીનકો કૌન સમાલેગા ?

રૂસ્તમ—સબકા સમાલનેવાલા બારેતઆલા હય.

નાસિર—તો કયા મંય તુજસે નાઉમ્મીદ હો જાઉં ?

રૂસ્તમ—મુજસે નાઉમ્મીદ હો જાઇએ, પર ખુદાસે નાઉમ્મીદ ન હોજાઇએ.

નાસિર—રૂસ્તમ, રૂસ્તમ, તેરી બાતોંસે અયસા ટપકતા હય, કે ય્હે અયશો આરામકી ગોદમેં પલા હુવા નાસિર તેગો તુફંગકે સામને જાનેસે ઝિઝકતા હય ! ઓ નહીં નહીં ! મયદાને જંગ મેરા મુકામ હય, તીરો તુફંગ મેરા સામાન હય, આતશ ફિશાં તોપોંકી ચાદર મેરી પોશાક હય, તલવારોંકા ફલ મેરી ખોરાક હય. મગર આજ મુઝે અયસા માઅલૂમ હોતા હય કે મેરે સરપર કઝા સવાર હય ! ખયર,

શાએર.

હો અગર ઇસ બાતસે કહેનેમેં કુછભી મુન-ફઇલ
તો મંય એક ખતમે લિખે દેતા હું અપના હાલે દિલ.
યા તો ય્હે ખત તુમ દિખા દેના ઉસે
યા જબાનીહી સુના દેના ઉસે.

રૂસ્તમ—ખયર મજબુરી, બજા લાઉંગા હુકમે જીરૂરી.

શાએર.

મનઝુર હય કલમભી સુલતાની કામભી
ખુશ હય જો આપ ઇસમેં તો રાઝી ગુલામભી.

નાસિર—ખયર ચલો ખુદા ફતહ દેનેવાલા હય.

બાબ પહેલા—દિખાવ પાંચવા.

મકાને .હસીના.

(.હસીનાકા સલીમકી યાદમેં ગાતે ગાતે આના)

.હસીના— ગાના.

હાય મુઝે દર્દે જીગરને સતાયા મેરા પ્યારા નહીં
દિલ આરા નહીં કોઇ ચારા નહીં હય .ખુદાયા—
ફું.ગામે, આહમે, ફરીઆદમે, શેવનમે, નાલેમેં,
સુનાઉં દર્દે દિલ તા.કત અગર હો સુનને વાલેમેં.
કબાએ સિ.ખ હંય હમ કરવટેં હરસુ બદલતે હંય
જો જલ ઉઠતા હએ વ્હે પહેલુ તો વોહ પહેલુ બદલતે હંય
એહલે બેદાદ મીલા દિલકા ઉસ્તાદ મીલા
પુરા સૈયાદ મીલા સ.ખત જલ્લાદ મીલા
સાંસ દેખી તને બિસમિલમેં જો આતે જાતે
ઓર ચરકા દિયા જલ્લાદને જાતે જાતે
હાય .જાલિમને ર.હમ ન ખાયા.

.ખુદાયા વ્હે કયા રાસ્તેમેં .ગ.જબ ઢાયા, જો ઝંઝટ અભી તક પ્યારે સલીમકો બુલાકર ન આયા (ઝંઝટકા આના)

ઝંઝટ—બેગમ સા.હેબા, આદાબ, બન્દગી, તસલીમાત.

.હસીના—કયું રે બદ.જાત કહાં ઇતની દેર લગાઇ? વાહીઆત કુચ્છ સલીમકાભી પત્તા પાયા યા જયસા ગયા વયસા આયા.

(સલીમકા આના)

ઝંઝટ—સલીમ? સલીમ વોહ કયા ખડે. હય (ઝંઝટકા ચલે જાના)

સલીમ—આદાબ બજા લાતા હું બન્દા પરવર.

.હસીના—બસ બસ, બાહિર બાહિર, .ખબરદાર .કદમ ન રખીયે ઘરકે અંદર.

સલીમ—હંય ય્હે કિસ વ.કતકા .ગુસ્સા નિકાલા જા રહા હય. બન્દા કોઇ સરકી બલા હય જો ટાલા જા રહા હય.

.હસીના—હું ! દો દો દિન તક તરસાના, જલાના, સતાના ફિર આકર બાતેં બનાના.

સલીમ—ઉમ્રે તેરે તેવ.ડીએં ચઢાના.

ગાના.

તોરી છલબલ હય પ્યારી તોરી કલબલ હય ન્યારી.

.હસીના—કરો ઘાતેં ન મોસે સાંવરીયા જાન

સલીમ—તેરી જુલ્ફે હંય કાલી તેરે ગાલોંપે લાલી

તેરે નયનાકી લાગે કટારીયા જાન

.હસીના—જાઓ જાઓ નાહાં મોહે ન બનાઓ જાન

સલીમ—નયનાસે નયના મીલાઓ મોરી જાન

.હસીના—અજી છોડોજી હાથ

સલીમ—કરો ઔરોંસે ઘાત

.હસીના—નહીં હોગી ય્હે બાત

સલીમ—અજી વાહ વાહ વાહ; વાહ વાહ વાહ; વાહ વાહ વાહ.

સલીમ—અરે ય્હે સામનેસે કૌન ન.જર આતે હંય ! ! ય્હે તો મેરે વાલિદે બુ.જુર્ગવાર તશરીફ લાતે હય.

.હસીના—પ્યારે સલીમ તુમ્હારે બાપ તો બિલકુલ સિડિ સવદાઇ હુવે જાતે હય. તમામ રાત મેરે ઘરકે ગિર્દ ચક્કર લગાતે હંય રોતે હંય. ચિલ્લાતે હંય .ખુન લગાકર શહીદોંમે શામિલ હોના ચાહતે હંય.

સલીમ—તૌબા તોબા પ્યારી, સાઠ બરસકે બા.અદ ઇન્સાનકે હવાસે .ખમ્સામે ફર્ક આ જાતા હય ઔર ય્હે તો સાઠકેભી પાર હય અબ કિસ તરહ ઇન્કો બદનામીસે બચાઉં. ઔર ય્હે કલંકકા ટીકા અપની પેશાનીસે મિટાઉં.

.હસીના—પ્યારે બાત તો બ.ડે શર્મકીકે .આશિ.કભી હુવે તો અપની બહુપર મગર અબ તો હમ તુમ મિલકર ઇન્હે બનાએં

પરદેપરદેમેં નસીહત પહોચાએં શાયદ વ્હે પશેમાન હોકર અપની હરકતોંસે બા.જ આએં.

સલીમ—તો આવ છિપ જાએં (હસીના વ સલીમકા છિપ જાના હિમા.કત બેગ ઓર ઝંઝટકા આના.)

.હિમા.કત—બસ યાર, બસ આજ તુને બડા એ.હસાન કીયા જો .હસીનાકો મુજપર મહેરબાન કીયા. દોસ્ત હો તો અયસા હો .ખુદા કરે તેરી જોરૂંકોભી મેરેહી જયસા બહાદુર બેટા પયદા હો.

ઝંઝટ—ઔર વોહભી .હસીના પરહી શયદા હો.

.હિમા.કત—હંય વ્હે તો ફિર તલવાર ચલનેકી બાત હોગી પર યાર ઝંઝટ ભલા .હસીના મુઝકો ચાહેગી કયા સમઝ કર !

ઝંઝટ—.હસીના તુમકો બેટસેભી .ઝીયાદા ચાહેગી

.હિમા.કત—તો મંયભી ઉસે માંસે .ઝીયાદા પ્યાર કરૂંગા. કયું કયસી કહી ! (સલીમ ઓર .હસીનાકા છુપે હુવે દેખના, સલીમકા કહેના.)

સલીમ—તૌબા તૌબા વ્હે ખુ.દાતો બિલકુલ પાગલ.ખાનેકે લાય.ક હોગયા !! અબ તુમ ઇસકે પાસ જાવ, મુ.હબ્બતકા રંગ જમાવ થોડી દેરમે મંયભી આતાહું તુમ્હે એક સ્વાંગ બતાતાહું (સામને આના .હસીનાકા)

ઝંઝટ—લો .હસીના સામનેસે આ રહી હય. અબ વોહ ફ.સા.હત બલા.ગત કામમે લાના વોહ નાટકકે યાદ કીયે હુવે ફ.કરે કહે સુનાના

.હિમા.કત—મગર તુભી .જરા હાં મેં હાં મિલાના

ઝંઝટ—હાં હાં

.હિમા.કત—મગર યાર યાર .હલ.કમેંતો આવા.જ અટકતી હય.

ઝંઝટ—તૌબા તૌબા તો પહેલેહીસે ગલેકો જમાલગોટા કયું ન ખિલાય.

શે.એર.

.હસિના—મેરે ઇસ .ગમ.કદેમે આપકો આના મુબારક હો.

ઝંઝટ—તુમ્હેં જુતી લગાના ઔર ઇન્હેં ખાના મુબારક હો.

.હિમા.કત—ઝંઝટ શુરૂ.અ કરૂં !

ઝંઝટ—હાં હાં

હિમા.કત—હઠ જાના હઠ જાના.

અશ.આર.

ધરસે યાં કૌન .ખુદાકે લીયે લાયા મુજકો
કિસ સિતમગારને સોતેસે જગાયા મુજકો
મુઝે કૌન ઘરસે લાયા યહાં
ય્હે બતાવો કિસકા હયગા મકાં
ન મા બિછ.ડી નહી સાસ ન સાલી
.હસીનાકો મેરી મંય પાઉં કહાં

નાટક ઇંદર સભા બાબ દુસરા-પરદા તીસરા કયું કયસી કહી?

ઝંઝટ—અચ્છી કહી.

.હસીના—અય મેરે રંગીલે જવાન .હસીનોંકે .ખાસદાન મા.અ-શુકોં.કે ઉગાલદાન, માં તુમ્હારી સ.દકે, ઔર બાપ તુમ્હારા .કુરબાન, મેરીબી જાતી હય તુમ્હારે લીયે જાન.

હિમા.કત—અય આશિ.કોકી સત્યાનાસીકા મસાલા, .હસીનોંકી .ખાલા ય્હે તેરા ચાહનેવાલા, રૂસ્તમકા ભાઇ સોહરાબકા સાલા, તેરે ફિરા.કમે સુખકર હુવા ભાલા. કલેજા ભુન ભુનકર મસાલેદાર કબાબ હો રહા હય. નાટક ચંદ્રાવલી બાબ પાંચવાં-પરદા સાતવાં કયું કયસી કહી !

ઝંઝટ—અચ્છી કહી

.હસીના—અય દિલજાન કિસ .ગર.જસે હુવા આનેકા ઇરાદા, જો સવારીકે ગધે પર તશરીફકા ટોકરા લાધા ?

હિમા.કત—ઓય ઓય ઇસી તર.હ રંગીલી ભઠીયારન દુલ-બ ધોબી કે લીયે કહેતીથી.

.હસીના—કયા કહેતીથી !

હિમા.કત— **શ.એર**

ફંદેસે મેરે કોઇ નિકલને નહીં પાતા,
આફા.કમેં પુખરાજ પરી નામ હય મેરા.

કયું કયસી તુક મિલાઇ.

ઝંઝટ—વાહ વાહ અચ્છી તુક મિલાઇ

હિમા.કત—ન રો, ન રો, મેરી રશ્કે .હુર, તેરી બલા દૂર, અય બયંસાસૂર ય્હે આશી.કે રંજુર મિસ્લે મ.જદુર તેરે ઇશ્ક.કા બોઝ ઉઠાયગા .જુરૂર. બ.જમે પ્રાની બાબ સતરવાં-પરદા ઉન્નીસવાં. કયું કયસી કહી !

ઝંઝટ—વાહ વાહ અચ્છી કહી.

.હુસીના—પ્યારે કયા સચમુચ આશિ.કહો હમારે !

હિ.મા.કત—.આશિ.ક કયું નહીં ! ઝંઝટ મયં .આશિ.ક હું યા નહીં !

ઝંઝટ—અરે અ.ાશિક. કયા આપ તો .આશિક.કેબી બાપ હંયા

હિ.મા.કત— ગાના.

તુંહી મેરી જાની તુંહી મેરી નાની તુંહી મેરી .ખાલા જાન
જાન જાન લે ઇમાન લે જહાન લે મકાન લે
પ્યારી પ્યારી બાતે સારી સારી રાતે સુનું મયં કરકે ધ્યાન

.હુસીના—તોરી તિરછી ન.જરીયાકો પ્યાર કરૂં
મોહે મારી કટારી નયનકી—આંકા સિપૈયા
તુ મોરા સૈયાં દારૂ તોરે ગર બહીયાં

હિ.મા.કત—હાં હાં હાં હાં માન માન માન માન.

.હુસીના—ચલો ય્હે સબ તો હુવા પર મયંને જો શર્ત લિખ ભેજીથી વોહ યાદ હય !

હિ.મા.કત—લો ય્હેતો વહી જુતીયાં ખાનેકી બારી આઇ.

.હુસીના—અગર મન્જુ.ર હય તો સર ઝુકાવ મંય જુતીયાં લગાઉં તુમ તા.અરીફ કરતે જાવ.

હિ.મા.કત—લો સુનો, જુતીયાંભી ખાવ ઔર ઉપરસે તા.અરીફભી કરતે જાવ.

ઝંઝટ—.હુજુર મંજુ.ર

હિ.મા.કત—અચ્છા. બાબા મન્જુ.ર.

.હસીના—અચ્છા તો પર્યંતરેસે બયઠ જાવ.

ઝંઝટ—હુ.જુર મન્જુ.ર

.હિમા.કત—અચ્છા બાબા મન્જુ.ર મગર મેરે સરકા સદકે.કા નારી ચેલ ન સમંજના .જરા ધીરે ધીરે લગાના.

ઝંઝટ—હાં બેગમ સા.હબ, .જરા ધીરે ધીરે

.હસીના—અરે અપસે ધીરે ધીરે લગાઉં કે સર ફુટે તો ફુટે મગર મેરી જુતી ન ફુટે.

ઝંઝટ—હુ.જૂર મં.જૂર

.હિમા.કત—અચ્છા વ્હેભી મન.જૂર મગર .જરા ધીરે ધીરે.

ઝંઝટ—હાં બેગમ સા.હબ .જરા ધીરે ધીરે (જુતીયાં મારના .હસીનાકા)

.હસીના—વ્હે એક દો તીન (રોકના હિમા.કતકા)

.હિમા.કત—બસ રહેનેદો દો શાદીકે દિન

.હસીના—હંય તુમ બીચમેં કયું બોલે? અબ ફિરસે

.હિમા.કત—તો કયા ઇતની જુતી સબ ફુ.જુલ ગઇ!

હ.સીના—મંય કયા કરૂં તુમ બીચમે બોલ ઉઠે તો મંય ગિનતી કરતે ભુલ ગઈ.

.હિમા.કત—અચ્છા બાબા ફિરસે. (.હસીનાકા જુતે લગાના)

.હસીના—એક દો તીન ચાર (હાથસે અટકાકે)

.હિમા.કત—દેખ ચાર હુઇ યાદ રખના.

.હસીના—હંય તુમ ફિર બોલે? અબ ફિરસે

.હિમા.કત—હંય વ્હે તો સાલ ભરકી હજામતકી છુટી કર દેગી. કમબ.ખ્ત જુતી ઔર પીઠ દોનો બે.હયાહ ંય–અહાહાહાહા! મુઝે દેખકે જો હંસે .ખુદા કરે વોહભી ઇસ આફતમેં ફંસે

.હસીના—એક દો તીન ચાર પાંચ. (ઝંઝટકા ઘભરાએ હુવે કહેના.)

ઝંઝટ—બેગમ સા.હબ બેગમ સા.હબ આપકા બાપ આ ગયા.

.હિમા.કત—હંય.

.હસીના—હું.

ઝંઝટ—હાં.

.હિમા.કત—કમબખ.ત જુતીયાં ખાનેકે વકત કહાં ગયા થા જો .અપન શાદી કે વક.ત કબાબમે હડ્ડી હોકર આયા ! પ્યારી .હ-સીના મુઝે કહીં છીપા.

.હસીના—અરે મંય કહાં છિપાઉં મેરી લાખકી .ઇ.જ્જ.ત .ખાક હુઇ જાતી હય. યા અલ્લાહ મંય તો મરતી હું.

ઝંઝટ—અરે યહે તો મરતી હય.

.હિમા.કત—અરે યહે મરતી હય તો ઇસે મરને દે મગર મુઝે તો કહીં છીપા દે. હાય હાય વોહ ઇન્દર સભા, ઇન્દર .સભા કે સાપ ફુંકરે ભુલ ગયા.

ઝંઝટ—અચ્છા તો એક ચારા હય જીસસે તુમ્હારા છુટ-કારા હય.

.હિમા.કત—અરે ભાઇ કર ચારા કર (ઝંઝટકા ઘઘરા સાડી ઓર ચક્કી લાના)

ઝંઝટ—લો યહે ઘઘરા સાડી પહેન લો ઓર ચક્કી પીસના શુરૂ.અ કરો.

.હિમા.કત—હંય મંય ઘઘરા સાડી પહેનું ?

ઝંઝટ—અજી પહેનોબી મુ.હબ્બતકે .ખાતિર લોગ જુતીયોંકે હાર પહેનતે હંય. કયું પહેનતે હો યા મીયાંકો બુલાઉં !

.હિમા.કત—પહેનતા હું પહેનતા હું (પહેનના) અરે વાહ અબ તો મંય .ખાસા ઘઘરા પલટનકા કરનેલ મા.અલૂમ હોતા હું—ઓર યહે ટોપીકો કયા કરૂં ?

ઝંઝટ—ટોપીકો બચ્ચા બનાલો (.હિમા.કતકા ચક્કી પીસનેકે લીએ બયઠના સલીમકા .હસીનાકે બાપકે લિબાસમેં લકડી ટેકતે હુવે આના)

.હિમા.કત—(ચક્કી પીસ્તે હુવે) મેરે મનકી બતીયાં ન બાએ,

મેરે પીયા ઘર ન આએ.

સલીમ—કયું પ્યારી .હસીના, મી.જાજ કયસા હય?

.હસીના—હુ.જુર .જુરૂરતસે જીયાદા અચ્છા હય.

સલીમ—દુર કયું ખ.ડી હો પ્યારી ઇધરતો આવ જ.રા મેરે સિનેસે તો લગ જાવ (ગલે લગાના)

.હિમા.કત—અરરર ર્હે કયા કરતા હય જીમેં આતા હય કે ચક્કીકા પાટ ખીચ કે મારૂં.

સલીમ—(હિમા.કતકો દેખ) પ્યારી ર્હે કૌન બેઠી હય કયા .જરીના-અરે મુંહસે કયું નહીં બોલતી બદ કરીના.

ઝંઝટ—.હુ.જુર ઇસકે મુંહકો કલસે લ.કવા માર ગયા હએ.

.હિમા.કત—તેરે બાપકે મુંહકો.

સલીમ—કમબ.પ્ત બીચમેં કયું બયઠી હય જ.રા હઠકે બયઠ.

.હિમા.કત—બયઠતા હું બયઠતાહું.

ઝંઝટ—અરે બયઠતા હું કયા?

.હિમા.કત—અરે બયઠતી હું બયઠતી હું.

સલીમ—કમબ.પ્ત કિતના આહિસ્તા પીસતી હય જલ્દી પીસ.

.હિમા.કત—પીસતાહુ પીસતાહુ.

ઝંઝટ—અરે પીસતાહુ કયા ?

.હિમા.કત—અરે પીસતીહું પીસતી હું.

સલીમ—અચ્છા તો મંય જાતા હું. (સલીમકા જાના.)

હસીના—લો બડે મીયાં તો ગએ અબ તુમભી યહી ઘઘરા સા.ડી પહેને હુવે બાહિર ચલે જાવ. અયસા નહો કે કિસી ઔર આફતમેં ફંસ જાવ.

.હિમા.કત—અરે આઉ જાઉ કહાં, જ.મી ટલદ ન ટલદ મીર.જા સા.હબ.

શ.એર

બયઠાહું તેરે દરપે તો કુચ્છ કરકે ઉઠુંગા;
યા વસ્લહી હો જાયગા યા મરકે ઉઠુંગા.

કયું કયસી કહી ?

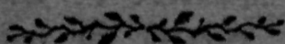
ઝંઝટ—અચ્છી કહી.

.હસીના—જાતે હો યા મીયાંકો બુલાઉં !

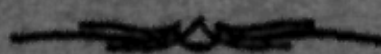
.હિમા.કત—જાતા હું જાતા હું—જાના હમારા યાદ રખના.

ઝંઝટ—જાના હમારા યાદ રખના !

.હિમા.કત—ચુપબે બેસુરે. (જાના સબકા)

બાબ પહેલા—દિખાવ છઠ્ઠા.

મયદાંને જંગ.

(લ.ડાઇકા હોતે ન.જર આના–નાસિરકા આના)

નાસિર—અફ્સોસ, .જીક્ષત, શીકસ્ત, નાકામી બદનામી.

શા.એર

જોરે ફલકસે શિકવએ નાકામ રહે ગયા;
જો કામ બન ચલાથા વહી કામ રહે ગયા.

સિપાહી—વ્હે સામનેસે કૌન ન.જર આતે હંય ?

નાસિર—.ખબરદારકે બાનીએ શર આતે હંય.

ચંગેજી. સિપાહી—બસ પક.ડો જક.ડો.

નાસિર—તુમ્હેં કિસકી હય તલાશ !

ચંગે.જી સિપાહી—બસ બહોત હુવા બદમાશ, હમ દીખાએં કે કિસકી હય તલાશ, તેરીહી જુસ્તજુ હય તેરી જાનકી તલાશ.

નાસિર—કયા બકતા હય નાપાક, ફિત્નએ .જોહાક.

શા.એર

કરેંગે ખુ.જદિલે કયા હમસે શેરે નરકી તલાશ;
તુઝે હય મેરી તો મુજકો હય તેરે સરકી તલાશ.

(લડાઇકા હોના—નાસિરકા પકડ લેના—તીન ચારકો ગીરાના—સિપાહીયોંકા નાસિરકો પકડકર લે જાના—રૂસ્તમકા એક સિપાહીકે પીછે દોડતે આના.)

રૂસ્તમ—ઠહેરો ઠહેરો નામર્દો, તુમ મર્દ નહીં હો બલકે ઔરતેં હો, તુમ્હારે હાથ તલવાર પકડનેકે લીએ નહીં બલકે ચુડીયાં પહેનનેકે કાબિલ હૈ.

સિપાહી—જો ચાહેસો કહિયે ગર્ચે .ઈજ્જત સહી નહીં જાતી
જાન ખુજકરભી તો જાન દી નહીં જાતી

રૂસ્તમ— ગાના.

જાન હય કયા જાન જીસકા તુંમકો ઇતિના ધ્યાન હય;
એક સિપાહીકે લીએ .ઈ.જ્જ.તકા સદ.કા જાન હય.

(તુમન્ચા માર દેના)

૧ સિપાહી—હય હય કયા યેહ જુ.લ્મ હય, કયા .કયામત હય આશકાર, કયા હમપે ટુટા યેહ ક.હરે કિરદિગાર.

રૂસ્તમ—કયું કયસા હય શોર મચાયા કહીં શાહકાભી પતા પાયા !

સિપાહી—ઉન્હોંકો તો .જાલિમોને અપના શિકાર બનાયા !

રૂસ્તમ—તો કયા, વોહ મુવા ! (મહેજબીનકા આના)

મહેજબીન—નાસિર નાસિર, કયું ભાઇ, તુમને ગરદન કયું ઝુકાઇ કહાં હય વોહ ગુલે ર.અનાઇ !

રૂસ્તમ—હાં વોહ ઉસ જગેહ હય જહાં .કયામતકે દીન ચંગે.જકો પનાહ ન મીલેગી !

મહેજબીન—હૈંય તો કયા મેરા પ્યારા .ખુદાકે ઘર સિધારા!

(રૂસ્તમકા સર ઝુકાના—મહેજબીનકા .ખુદકુશી કરને ચાહના, રૂસ્તમકા મહેજબીનકો અટકાના.)

ટેબલા.

બાબ પહેલા .ખતમ.

બાબ દુસરા—દિખાવ પહેલા.

જંગલ.

(ચંગે.જકે સિપાહીયોંકા ફતહ.કી .ખુશીમે શરાબ નોશ કરતે દિખાઈ દેના

સબ સિપાહી— ગાના

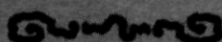
ચલી નાવ મજધાર લગાદે પાર પિલાદે યાર
બને સરશાર હરેક મય.ખાર—
તુજપે જાય .કુરબાન ઓ સાક઼િયા
દુની હોગી તેરી શાન ઉંચી હો તેરી દુકાન
સા.કીયા આના સા.ગર લાના ભરકે પિલાના પયમાના
રંગ ઉ.ડાના, સંગ ગાના
કોઈ તરાના એછી ગાકે સુનાના
હાં અય યારો શો.ખસંગ, છે.ડ ચંગ ગા સરંગ
જામકા જમાદે રંગ.

સા.કીયા તરસા ન તું એક બુંદ પાનીકે લીએ
દીલ ત.ડપતા હય શરાબે અ.ર્ગવાનીકે લીએ
ફ઼િર કહાં રહે દોસ્ત હોંગે ઔર કહાં રહે બ.જમે જંમ
આ ગઇ પીરી તો રોયેગેં જવાંનીકે લીએ
જામકા જમાદે રંગ ચલી.

સીપાહી—ચલો યારો ચલો, શાહકો ફતહકી મુબારકબાદી દેનેકે લીયે જાએંગે.

.હિમા.કત—ચલો ચલો હમભી શાહકી મુબારકબાદીકા .કસીદા સુનાએંગે.

(એકકે પીછે એકકા જાના)

બાબ દુસરા—દિખાવ દુસરા.

ચંગેઝકા ખયમા.

(દરબારીઓંકા દસ્તબસ્તા ખડે રહેના—ચંગેઝકા આનકર બયઠના, સહેલીઆંકા ગાના)

ગાના

આઓ આઓ છયલા મદવા પીલાઉં
ચયન પાએ જીયા મોરે પ્યારે પીયા
તોહે મનમે બિઠાઉં બલબલ જાઉં સજન બનાઉં,
મયકા પીના હય નેક કરીના ચાર દિન ઝમાનેમેં જીના.
સાચી બાતેં તોહે બતાઉ.

આબે નાબભી સાફ હય શીશા પ્યાલા સાફ
મંય નિરસલ સાકી બતુ, પીને વાલા સાફ
આ જાવ આ જાવ આ જાવ આ જાવ હાં

(એક સીપાહીકા હિમાકત એગસે કહેના.)

૧ સીપાહી—મીરઝા સાહબ, વોહ કસીદા શરૂ કરો કસીદા.

હિમાકત—હાં હાં ઠહેર જાવ, (ઝંઝટકો) ઝંઝટ યહે તો મુઝે કસીદા પઢનેકે લિએ કહેતે હંય.

ઝંઝટ—જનાબ કોઇ શેર વેર બનાયા હોતો પઢદો

હિમાકત—શેર કયા મંયને તો બકરીભી નહીં બનાઇ.

ઝંઝટ—સબ શાએર લોગ નઝમમે તાઆરીફ કરતે હંય, તુમ નસરમેં કહો. જો મંય કહું વોહ કહેતે જાવ

હિમાકત—અચ્છા અચ્છા હોંશીયારીસે કહેના

ઝંઝટ—હાં કહો, અય તાજ છત્રકે લાયક શાહ

હિમાકત—અય લાત થપ્પડકે લાયક શાહ,

ઝંઝટ—સુલતાને ખાસો આમ

હિમાકત—સુલતાનકે ખાસ હજામ.

ઝંઝટ—જંગીયોંકે સરદાર.

હિમા.કત—ભંગીયોંકે સરદાર.

ઝંઝટ—અરે ભંગી નહીં જંગી

હિમા.કત—અરે જંગી નહીં ભંગી

ઝંઝટ—તમામ જમાનેકે શહા.

હિમા.કત—તમામ જનાનેકે શહા. (ઝંઝટકા ચીડના)

ઝંઝટ—અરે તુંને સબકા સત્યાનાસ કર દીયા!

હિમા.કત—અરે તુંને સબકા સત્યાનાસ કર દીયા!!

ઝંઝટ—અરે તેરા બાપ મરે!

હિમા.કત—અરે તેરા બાપ મરે! (ઝંઝટસે) આગે બોલ આગે બોલ

ઝંઝટ—આગે કયા બોલું તેરા સર?

હિમા.કત—આગે કયા બોલું તેરા સર!

ઝંઝટ—હાય હાય કમ્બખ્ત મુઝેભી દરબારસે નિકલવાયગા

હિમાકત—હાય હાય કમ્બખ્ત મુઝેભી દરબારસે નિકલવાયગા

ઝંઝટ—કસીદા તમામ, બાબા, કસીદા તમામ

હિમા.કત—કસીદા તમામ, બાબા કસીદા તમામ

ચંગે.જ—બસ ઠહેર જાવ મીર.જા સા.હબ ઠહેર જાવ.

૧ સીપાહી—અય શહનશાહ .ઝીજાહ ફલાતુને .ઝીકાર

૨ સીપાહી—ચ્હે જશ્ન ફ.હ તુજકો મુબારિક હો લાખબાર

૩ સીપાહી—.ઝીજાહ સર બલન્દ હો બદ.ખાહ પસ્ત હો

૪ સીપાહી—શાહકી હો ફ.હ ઔર ઉ.દુકી શકીસ્ત હો.

હિમા.કત—ઉહું સબસે આપના ક.સીદા ઠીક રહા.

ચંગે.જ—બસ જાવ,મેરે શિકાર નાસિરે બદશ આરકો હાજીર લાવ

હિમા.કત—ચલ ઝંઝટ હસીનાકે ઘર જાના હય.

(સબકા જાના—દો સિપાહીયોંકા નાંસિરકો પકડે હુવે લાના)

ચંગે.જ—આઇએ આઇએ શાહે .જમાના આ.અઇ મુદ્દતકે હુવા આના, કહીએ આપને ગુલામકો પહેચાના !

નાસીર—શયતાનકો કૌન નહીં જાનતા હય, હર શ.ખ્સ પહેચાનતા હય

શા.એર

શકલો સુરત દેખલી, કિબ્રો રૂ.ઉનત દેખલી.
નામ પહેલેસે સુનાથા આજ સુરત દેખલી.

ચંગે.જ—ઓ મ.ગરૂર તું .જન્જીરોંમે જક.ડા હુવા હય ફિરભી યું અક.ડા હુવા હય.

અશ.આર

ઇ.જ.જત ગઇ શાન ગઇ આબરૂ ગઈ,
દિલસે મગર ન તેરે ર.ઉનતકી ખુ ગઈ
સરસે ગુરૂર મસનદે મ.ખમલ નહીં ;ગયા,
રસ્સી તમામ જલ ગઇ પર બલ નહીં ગયા.

નાસીર—ઇ.જ.જત વાલે કબ .જીલ્લતસે ડરતેં હંય તારે દિનકે બદલે રાતકો ચમકતે હંય—

રૂબાઇ.

.ખાક હોકર આબરૂ .જેરે ફલક જાતી નહી,
.ઇત્રકી મટીમેંભી મિલકર મહક જાતી નહીં;
જાન જાએગી મગર જોહર ન જાએંગે કભી
તો.ડભી ડાલો તો હિરેકી ચમક જાતી નહીં

ચંગે.જ—કયા બકતા હય વાહી, વોહ શરાફત કિસ કામકી જો વકતપર કામ ન આઇ,

શા.એર.

જોહર અગર દિખાતે મુશકિલ પ.ડી ન હોતી.
હાથોમેં આજકે દિન યું હત ક.ડી ન હોતી.

નાસીર—જીન બહાદુરોંકો અપની ઇ.જ.જત .અ.જી.જ હોતી હય ઉનકે હાથમેં હમેશાં દો ચી.જ હોતી હય.

ચંગેઝ—દો ચીઝ !

નાસીર—હાં દો ચીઝ.

ચંગેઝ—ક્યા ?

નાસીર—તેગો શમશીર, યા હત કડીઓ ઝન્જીર. અલબતા તુમ જયસી ઓરતે હંય, ઉન્કે લીએ ચુડીઓંકી ઝુરૂરત હય

ચંગેઝ—ઓ વાહી, તુને સલતનત છીની લીએથી પાઇ કે મુજસે કરે બુરાઇ ! મંય તેરા કૌન થા !

નાસીર—કૌન થા !

ચંગેઝ—ચચાઝાદ ભાઇ !

નાસીર—ઉફ ! ચચાકા નામ લેકર તુને ઉસ્કી રૂહકો હિલા દીયા. ઉસ્કો કબ્રકી નીંદસે જગા દીયા. ચચાઝાદ ભાઇ, ઓર ઉસ્સે યેહ કજ અદાઈ, લાઅનત હય કસાઇ ! ! !

શએર.

જીન્કી ગોદોંમે પલા દુસ્મન ઉન્હીકા હો ગયા
તુ નહી પયદા હુવા એક સાંપ પયદા હો ગયા.

ચંગેઝ—ખયર યેહ માના કે મંય તેરી નઝરમેં મારહું, અયાર હું, બદકાર હું, જફાકાર હું પર દેખ અપનેકો કિસ રંજો ગમમેં હય ખડા ઓર મુજકો દેખ જામએ અયશાસે સરશાર હું.

નાસીર—ઓ નાદાન યેહ કૌનસી બડી બાત હય, ઇઝ્ઝત ઓર ઝીલ્લત ખુદાકે હાથ હયઃ-

અશઆર.

ભરી બરસાતમેં જીન નદી નાલોંમેં રવાની હય,
ઉન્હેં ગરમીમેં દેખો તો ન મૌજેં હય ન પાની હય;
મગર દરીયાકો ઉસ ગરમીકા કુચ્છભી ગમ નહી હોતા,
લગાદો આગભી ઉસમેં તો પાની કમ નહી હોતા.

એક શાખમે દો ફુલ હોતે હંય, એક શાદીકે વક્ત સેહેરેકે કામ આતા હય, દુસરા મૌતકે બાઅદ કબ્રપર ચઢાયા જાતા હય. એક સીપમે દો ગૌહરે આબદાર હોતે હંય એકકો શાહી તાજમેં

સગાતે હંય; ઔર દુસરેકો ખરલમે પીસકર .ખાક બનાતે હંય.

ચંગે.જ—અગર વ્હે જાનતે હો કે મૌતકા અન્જામ દિલ-ગીરી હય, શાહીકા અન્જામ .ફકીરી હય.

શા.એર.

ના.હ.ક ગમ ઉઠાએ .બન્કે તાજો ત.ખ્તકે વાલી,
મુજહીકો સલતનત અયસી કયું નહીં દે ડાલી.

નાસિર—તુમકો સલતનત દેના અયસા હય જયસે લોમ-ડીકો શેરકે પન્જેમેં દેના હય. લોમ.ડીસે શેરકા કામ લેના હય.

શા.એર.

કર સકુંગા મંય ન ઈસ જુર્મો જફાકા સામના.
જબ ન કરના હો:.કયામતમેં .ખુદાકા સામના.

ચંગે.જ—ખયર જબ ર.અય્યતકી ત.કદીરમે અયસાહી હોના હય તો ફિર તુમ્હેં કિસ બાતકા રોના હય, મંય તો વ્હે જાનતાહું.

મુ.ખમ્મસ.

સબકો હોગા રંજ હમકો ગમ નહીં તો કુછ નહીં,
ઔર રોએ સબ અપને ઘર માતુમ નહીં તો કુછ નહીં;
આદમી દુનિયામે .ખુશ હરદમ નહી તો કુછ નહીં,
દમકે હય સબ દમદમે જબ દમ નહી તો કુછ નહીં;
સારી દુનિયા હેચ હય જબ હમ નહી તો કુછ નહીં.

નાસિર—હાં તો તુમ્હે જીસ બાતકી ઉમ્મીદ હય ઉસકા ઈસ જહાનમે પુરા હોના બ.ઈદ હય. અલબતા જહન્નમમેં જાવગે તો વહાં પુરા આરામ પાવગે.

ચંગે.જ—ઓ વાહી, તો તુને મેરી મૌત ઈસી લીએથી ચાહી કે તેરી ક.યદ તુટ જાએ, તુ .અ.જાબસે છુટ જાએ!

નાસિર—નહીં, મંય અકેલા નહીં બલ્કે તમામ દુનિયા તેરે .અજા.બસે છુટ જાએગી ઔર તુ દુનિયા કે .અજાબસે છુટ જાએગા ઓ .ખુંરેજ ચંગેજ.

શા.એર.

કૌનસા મિલ જાયગા ઈસ રહે .જનીમે ફાયદા ?
તુને કયા સમઝા હય મેરી દુશમનીમે ફાયદા ?

ચંગે.જ—ફાયદા ? સલતનત .હાસિલ કરનેકા .કાયદા. જિસ્ત-રે.હ એક મ્યાનમેં દો ખન્જરે આબદાર નહીં રહે સકતે, ઉસી ત-રે.હ એક શહેરમેં દો શહેરયાર નહીં બસર કરસકતે.

શા.એર.

ભુક જબ હોગી તબી.અત સબ્ર કર સકતી નહીં
એક રોટી દો બંશરકા પેટ ભર સકતી નહીં

નાસિર—હાં તો યેહ ઇન્સાની .ખસલત નહીં હય એક રોટી એક આદમી દસ આદમીકો બાંટકર ખા સકતા હય, મગર એક કુત્તા એક હડ્ડી અકેલાહી ચબા જાતા હય.

શએ.ર.

જહાંમેં રહકે ઉન લોગોંમેં અયસી કજ અદાઈ હય,
વોહ એક કુત્તે હંય લેકીન શકલ ઈન્સાનોકી પાઈ હય.

ચંગે.જ—દેખ દેખ અગર મેરા ગુસ્સા ન ટલ જાયગા તો યાદ રખના આફતાબ નિકલનેસે પહેલે તેરા દમ નિકલ જાયગા.

નાસિર—ઓહ, જહાં તુજસા કોર બાતિન હય વહાં આફ-તાબોકા નિકલના .ગયર મુમકીન હય.

ચંગે.જ—હંય સબબ ?

નાસિર—સબબ ? તેરે .જુલ્મોને આફતાબકો છુપા દીયા ! તેરે ગુનાહોંને તમામ જહાંમે અંધેરા મચા દીયાઃ—

શાએર.

પરદએ ગોરમેં જબ જીસ્મ યેહ તેરા હોગા,
તબ ઉસી રોજ. .જમાનામેં સવેરા હોગા.

ચંગે.જ—ઓ બદ.જબાં, કમ નહીં હોતી .હિમા.કત તેરી ! .ખયર મા.અલુમ હુવા આ ગઈ શામત તેરી અરે કોઈ હય (દો સીપાહીયોંકા આના) લે જાવ ઇસકો .કયદ કરો આજકી રાત .ખુન

પીયુંગા. ઇસ્કા નાસ્તએ સુબ્ .હેકે સાથ.

નાસિર—.ખુન !

ગાના.

પાવેગા એ ઇમાન જાન સ.જા
ઓ .ખુની .જાલીમ જા તું દો.જ.ખમેં મરકર ધર જાના
સર ગર પાના જલ જાના મર જાના ડર જાના સુર જાના કયા !
તુને જો કુછ બોલા હય વોહ પાપી ઉસ્સે ડરના કયા ?
મરના ભરના યારી બદકારી કબતક કરના,
સબસે ડરના દુઃખ દેના .ગમ દેના હય જાના પહેચાના !

ચંગે.જ—બસ લે જાવ ન તા.ખીર કરો હમ નિકલ જાય વહાં તક ઇસે તા.જીર કરો (લે જાના નાસિરકો) દુશ્મને જાની કયા અબભી બચા સકતા હય કોઇ તેરી જી.ન્દગાની (નૌશાબાકા પીછેસે આના.)

નવશાબા—.જાતે રહમાની .જાતે રહમાની ઓ અ.દમકે સોનેવાલો હોશ સભાલો .કયામત આતી હય કબ્રકી .જમીન થરરાતી હય.

ચંગે.જ—નવશાબા જાની કયા હાલ હય કિસ તરફ .ખયાલ હય!

નવશાબા—દુનિયાકી બેવફાઇકા મલાલ હય અન્જામકા .ખ્યાલ હય.

ચંગે.જ—અન્જામકા અય દિલારામ કિસકા અન્જામ કયા મેરી મુ.હબ્બતકા અન્જામ !

નવશાબા—કયા અબભી મુ.હબ્બતકા નામ બા.કી હય જીસ્કી મુસ્તા.કી હય ?

શા.એર

ગએ વોહ દિન કે રા.હત મિલતીથી દિલકે લગાનેસે,
.ખુશી હોતી હય અબતો ભાઇ ભાઇકે સતાનેસે.

ચંગે.જ—સતાનેસો તો કયા તુમ મેરે કામમેં .અયબ નિકાલતી હો !

નવશાબા—હાં !

ચંગે.જ—કયું કિસ લીએ !!

નવશાબા—ઇસ લીએ કે તુમ્હારે નામસે ખુને ના.હ.કકા ધબ્બા ધુલ જાય ઔર તુમ્હારા નામ બિલકુલ બે.અયબ હો જાય.

ચંગે.જ—નવશાબા, નવશાબા, તુમ મેરે સીનેમે દિલકો—

નવશાબા—ઉફ ! તુમ્હારે પાસ દિલ નહીં હય !

ચંગે.જ—કયા મેરે પાસ દિલ નહીં હય ?

નવશાબા—હાં, નહીં હય; ઔર અગર હયભી તો બેકાર હય, સુરા.ગદાર હય; જીન સુરા.ગોંસે શયતાન આતા જાતા હય. આ.ખિર .ઇતની બાત નિબાહતેહો તો ઉસ્સે કયા ચાહતે હો !

ચંગે.જ—મૌત મૌત, નાસિરકી મૌત. જબતક ઉસકે બદનમે રૂ.હકે .જર્રે દૌડતે હોંગે વહાંતક મૌત જબતક મેરી પ્યાસ ઉસકે આ.ખેરી .કતરેસે ન બુઝેગી વહાંતક મૌત મૌત બસ મૌત !

નવશાબા—ઉફ ! દરિયા ઓ સમન્દરકે પાની .ગ.ડ.ગ.ડાકે કમ હો જાતે હંય .જમીનો કોહ .જલ.જલાકે થમ જાતે હંય, મગર તુમ્હારે .ગુસ્સેકી આગ વોહ હય જો નહીં બુજતી !!!

મુ.ખમ્મસાત.

અફસોસ ! ભાઇ ભાઇમે કયા કયા જદા હુઈ !
વાલિદકે આગે બેટેકી ગરદન .જુદા હુઇ !
સદહા મરે હ.જારોંકી હસ્તી ફના હુઇ !
જો જોકે .ગર.જ ન હોનીથી વોહ વોહ જદા હુઇ !
લેકિન ન હવસ આપકી પુરી .જરા હુઇ !!

ચંગે.જ—

મંયને કીયા ગુનાહ તો ફિર તુમકો કયા .ગર.જ ?
રંગી હય .કત્લગાહ તો ફિર તુમકો કયા .ગર.જ ?
કરતે હંય લોગ આહ ! તો ફિર તુમકો કયા .ગર.જ ?
રોતે હંય મહરો માહ તો ફિર તુમકો કયા .ગર.જ ?
દુનિયા હુઇ તબાહ તો ફિર તુમકો કયા .ગર.જ ?

નવશાબા—.ગર.જ ? ઈન્સાનકા ફ.ર્જ ! વોહ ઇન્સાનહી નહી, જીસકે દિલમે રૂ.હમકા નામહી નહીં !

અંગેજ—અફસોસ! તેરે ફુલસે મુંહમે મંય કાંટોંકી .જબાન દેખતાહું.

નવશાબા—ઔર આપકે મુખસે જીસ્મમે મંય પથ્થરકા જીગર દેખતીહું.

અંગેજ—તું દેખનેમે રૂઇ હય મગર ચુભનેમે સુઇ હય!

નવશાબા—ઔર તુમ દેખનેમે ઇમ્રતકી લહર હો મગર પીનેમે .જહરહો.

અંગેજ—નવશાબા, નવશાબા, તુ પરીકી સુરત પાકર ચુ.ડે-લકીસી બાતેં કરતી હય!

નવશાબા—ઔર તુમ ઇન્સાનકી સુરત પાકર શયતાનકીસી બાતે કરતે હંય.

અંગેજ—દેખ દેખ અગર મેરી તલવાર મ્યાનસે નિકલેગી તો સમઝ લેના કે નાસીરકી .જીન્દગીકે સાથ તેરીભી જી.ન્દગીકે દર-ખ્તોકી .જડેં કાટકર ફેંક દેગી.

નવશાબા—તલવાર .જીન્દગીકી જ.ડે, કાટ દેગી મગર ઇમાનકી જ.ડ કભી નહી કાટ સકતી. શાદીકે દિન દિલ દીયાથા, બસ અબ જાન દુંગી મગર મ.જલુમોંકો આમાન દુંગી!

અંગેજ—શૌહરકા કહેના માનના ય્હે .ઔરતકા સિંગાર હય.

નવશાબા—ઔર દુશમનપર રહમ કરના બહાદુરીકા સિંગાર હય.

અંગેજ—કયા તુમ મેરી .ઔરત હોકર મેરી શરીક નહી.

નવશાબા—મ.જલુમ સાંપકી શરાકત ઠીક હય, પર .જાલિમ શૌહરકી શરાકત ઠીક નહીં.

અંગેજ—.ખયર અગર શૌહરકી નહીં તો કલ દુશમનીકી શરાકત કરના નાસીરકે સાથ તુંભી .કબ્રમેં ઉતરના:—

શ.એર

શૌહરસે બ.ઢકે દુશમને જાનીકા ધ્યાન હો,
ચલ દુર ના સ.જાઇ ય્હાંસે દફાન હો.

નવશાબા—.ખુદ .ગર.જ .ખુદ મતલબ તુને એક .ઔરતકી

વફાદારી તો દેખલી મગર અબ વ્હે દેખકે એક .ઔરત નફરત કિસ્તર.હ કરતી હય.

ગાના.

વ્હે કહાંથી મેરી .કિસ્મત કે તું નેક કાર હોતા,
ન કિસીકા દિલ દુ:ખાતા ન જફાશ.આર હોતા;
તેરે .જુલ્મે નારવાકી જો ન હોતી .ખલ્ક શાકી,
તો .ખુદાકે સામનેમેં ભી ન તુ શર્મસાર હોતા;
તુ જફાસે દર ગુ.જરતા મંય વફાપે જાન દેતી,
તેરે દિલમેં મહેર હોતી મેરે દિલમેં પ્યાર હોતા.

બાબ દુસરા—દિખાવ તિસરા.

મકાને .હસીના.

(ઝંઝટકા આના ઔર .હસીનાસે કહેના)

ઝંઝટ—બેગમ સાહેબા, બેગમ સાહેબા, આપકે નામસે એક પાર્સલ આયા હય.

.હસીના—પારસલ ?

ઝંઝટ—જી હાં, બાહિર દો કુલીકે સરપર રખ્ખા હય અગર ઇજા.જત પાઉં તો .ફિર લગાઉં, વ્હાં ઉઠા લાઉં !

.હસીના—એક પારસલ ઔર દો કુલી ! પારસલ કાહેકા દો ગધેકા બોઝ હોગા ! અચ્છા જા ઉઠા લા. (ઝંઝટકા જાના) સ.ખ્ત ત.અજ્જુબ હય. .ખુદાયા, મેરા કોઇ અપના હય ન પરાયા; ફિર વ્હે પારસલ કહાંસે આયા ?

(ઝંઝટ પારસલકા થેલા દો આદમીકે પાસ ઉઠવાકે લાતા હય.)

ઝંઝટ—લીજીએ ;બેગમ સાહિબ હાથ લગાઇએ ખોલકર મુલાહે.જા ફરમાઇએ.

.હસીના—(હ.સીનાકા હાથ લગાના અંદરસે અવા.જ આના) ઝંઝટ, ઇસમેંસે તો આવા.જ નિકલતી હય કોઇ ભૂત વૂત તો નહીં ?

ઝંઝટ—નહીં બેગમ સા.હબ, ભૂત નહીં ઇસમેં તો પહાડી ઉલ્લુ હય પુરા ઉલ્લુભી નહીં; અભી તક ઉલ્લુકા પઠ્ઠા હય (પારસલકો ખોલના અંદરસે હિમાકતકા નઝર આના.)

.હસીના—ઠહેરો મંય મુંહપર હાથ રખકે દેખતી હું કે સાંસ વાંસ હય યા નહીં (.હસીનાકા મુ.હપર હાથ રખના હિમા.કતકા બોસા લેના .હસીનાકા ભાગ જાના.)

.હિમાં.કત—અહા જી ગયા જી ગયા, અરે ઝંઝટ વોહ તો ચલી ગઇ.

ઝંઝટ—ચલી ગઇ તો જાને દો મંય અભી ખુલાકર લાયા મગર સચ કહેના કયસે ઇશ્રે.જી .કામદેસે લાયા !

.હિમા.કત—અરે .કાયદા તો વિલાયતી થા મગર માર બહોત ખાની પ.ડી કયું કયસી કહી !

ઝંઝટ—અચ્છી કહી.

(.હસીનાકા સલીમકો દિખાનેકે લીએ બાજુમેં લાના.)

.હસીના—દેખો પ્યારે સલિમ આજ તુમ્હારે બાપને નયાં સ્વાંગ લાયા. યું ન આ સકા તો પારસલ બનકે આયા !

સલીમ—અચ્છા તુમ પહેલી તર.હ ઇન્કે પાસ જાવ થોડીદેર બાતચીતમે દિલ લગાવ ફિર મંયભી આતાહું એક નયા સ્વાંગ તુમ્હેં બતાતાહું. (સલીમકા જાના)

.હસીના—અહા તુમ મૌજુદ હોગય .હસીને .જમાના.

.હિમા.કત—કયું પ્યારી અબતો આપને સચ્ચા .આશિ.ક જાના .શાદીકી શર્ત કે જુતેતો પહલેહીસે લગા ચુકી હો અબ .કા.જી સા.હબકો બુલવાવં ઔર નિકાહ પ.ઢવાવ.

ગાના.

.હસીના—જવાં દુલાહપે હું મયંનીસાર, મુવે ખુસટપે હું
મંયનિસાર.

.હિમા.કત—તેરી મેરી જો.ડી બની મ.જેદાર.
અંધી કાની જો.ડી બની મ.જેદાર

લુલી લંગડી જોડ઼ી બની મ઼જેદાર
શાદી કરૂંગા ઘોડે, ચઢુંગા ફિર ના કરૂં તકરાર

.હસિના—મુઝે બાલી બનાદે બુંદે મંગાદે
સાડી દિલાદે તુ ચોલીકે સાથ

.હિમા.કત—તુઝે બાલી બનાદું બુંદે મંગાદું જુતા ગંઠાદુ
મંય મોચીકે હાથ.
અભીલાઉં અભીલાઉં અભીલાઉં જાન
શાદીકા કરો ઇકરાર–તેરી. (હસીનાકા જાના)

ચલો અબતો ખેડ઼ા પાર મંય હું ઔર મેરી દિલદાર (સલીમકા ભુતકે લિબાસમે આ ગરદન પકડ઼ના)

સલીમ—બસ .ખબરદાર અગર .જરાભી શોરો .ગુલ કરતા પાઉંગા તો કચ્ચાહી ચબા જાઉંગા

.હિમા.કત—અરે ભાઈ ખાવ યા ચબાવ મગર પહેલે અપના નામ તો બતાવ.

સલીમ—કાલી કલકતે વાલી કાબીર મેરા નામ હય મમદાબર બોલ તુ યહાં કયા કરને આયાથા શરીર.

.હિમા.કત—કયા કરને આયાથા જુતીયાં ખાને આયાથા ફિર કયા કરને આયાથા.

સલીમ—બોલ નહિં તો તેરી જાન નિકાલુંગા.

.હિમા.કત—અરે ભાઇ મેરી જાન કયું નિકાલતા હય! મંય મેરી બીવીકા એક લૌતામીયાં હું, અગર મંય મર જાઉંગા તો મેરી બીબી યતીમ હો જાયગી !

સલીમ—બીબી કયસી ! તું તો હસીનાસે શાદી કરને આયાથા!

.હિમા.કત—તૌબા તૌબા યહે ઝુઠહી બોલનેકે સબબ આપ આદમીસે ભૂત બન ગયા. .હસીનાસે મિલને આયાથા શાદી કયસી અંય ?

સલીમ—અચ્છા તો લે ઇસપર લિખ કે, .હસીના મેરી મા હય. (.કલમ ઔર કા.ગ.જ દેના)

.હિમા.કત—હંય યહે કયું !

સલીમ—બસ લિખ નહીં તો કચ્ચા ચબા જાઉંગા

ઠ઼િમાક઼ત—(લિખતા હય) અચ્છા લે ભાઇ હ઼સીના તેરી માં હય.

સલીમ—અબે તેરી નહીં, મેરી લિખ

ઠ઼િમાક઼ત—(લિખતા હય) અચ્છા લે ભાઈ હ઼સીના મેરી માં હય.

સલીમ—લીખ કે હસીના મેરી બેટી હય.

ઠ઼િમાક઼ત—અરે ભાઇ મેરી બેટીકે બદલે મેરે સુસરેકી બેટી લીખું તો ન ચલે ?

સલીમ—બસ લીખ

ઠ઼િમાક઼ત—(લિખતા હય) અચ્છા બાબા, હ઼સીના તેરી બેટી હય

સલીમ—અબે તેરી નહીં, મેરી લિખ

ઠ઼િમાક઼ત—અરે તેરી મેરી એકહી હય !

સલીમ—ક્યું લિખતા હય યા નહીં ?

ઠ઼િમાક઼ત—અરે ભાઈ લિખતાહું લિખતાહું (લિખતા હય) હ઼સીના મેરી બેટી હય.

સલીમ—ક્યું અબ તો નહીં આયગા ? !

ઠ઼િમાક઼ત—નહીં બાબા અગર યાંસે સલામત જાઉંગા તો તેરે નામ એક બકરા ભેટ ચ઼ઢાઉંગા.

સલીમ—અચ્છા તો પાંચ વ઼ક઼ત કાન પક઼ડકે ઉઠ બયઠ કરો

ઠ઼િમાક઼ત—હંય ! એક દફે પાંચ જુતી ખાઈ, દુસરી મરતબા પાંચ દફે ઉઠ બયઠ કરનેકી નવબત આઇ ! અરે ભાઇ કિસ્સે હ઼ુસુલ ?

સલીમ—હમારા માસુલ !

ઠ઼િમાક઼ત—રહે કમબખ્ત જ઼િન્દગીમેંભી બ઼ડા પાજી હોગા ! (ભાગ જાતાં)

સલીમ—(પક઼ડકે લાના) કહાં જાતા થા ?

ઠ઼િમાક઼ત—જ઼રા હવા ખાતા થા !

સલીમ—અચ્છા તો કાન પકડકે ઉઠ બયઠ કર

હિમાકત—(કાન પકડકે ઉઠ બયઠ કરતા હય) અચ્છા ય્હે એક, ય્હે દો, ય્હે તીન; ય્હે ચાર.

સલીમ—(હિમાકતકા બયઠના–સલીમકા કહેના)અરે બયઠા કયું !

હિમાકત—અરે ભાઈ જરા દમતો લેને દે.

સલીમ—દમ લેને દે ? અચ્છા તો ફિરસે.

હિમાકત—લો ય્હેભી હસીનાકા ભાઈ નિકલા ! અચ્છા બાબા શીરસે એક–દો–તીન ચાર, પાંચ, હત તેરા બાપ મરે ! (ભાગ જાના) (ઝંઝટ ઔર હસીનાકા દોનો બાજુસે હંસતે આના, સલીમકા નકાબ ઉઠાના.)

સબ—હાહાહાહા !

ઝંઝટ—વાહ, વાહ ! આજ તો બડેમીયાંકી ખુબહી ગત બનાઇ, પહેલેસેભી જ્યાદા સજા પહોંચાઇ.

સલીમ—અબ કભી ભુલ કરભી યહાં નહીં આએંગે.

ઝંઝટ—(ખુદસે) અબ જરા સલીમકોભી હથેલીપર ચાંદ દિખલાંઉ (સલીમસે) અરે મીયાં આદત હો તો ધોધા જાય મગર ઇલત કહાંસે જાય અગર આપકો શક હો તો હસીના બીવીકી તરફસે એક રૂકકા લેકર જાઇએ ઔર ઉન્હે આજમાઇએ, દેખીએ વોહ આતે હંય યા ઇન્કાર ફરમાતે હંય !

હસીના—હાં પ્યારે મેરી તરફસે જાવ ઔર ઉન્હે આજમાવ.

સલીમ—અચ્છા પ્યારી મગર અભીતો મુઝે એક જરૂરી કામકે લીએ જાના હય, બેકુસુર નાસિરૂદદૌલાકા પતા લગાના હય.

(જાના હસીનાકા)

ઝંઝટ—જનાબ જબ સબહી ઉન્હે બેકુસુર ઠહેરાતે હંય તો ફિર ઉન્કી રિહાઈકા નકશા કયું નહીં જમાતે હંય ? અગર આપસે ન હો ય્હે બાત, તો બન્દેકો લીજીએ સાથ, ફિર દેખીયે કયસી કરતાહું ઘાત !

સલીમ—અબે કયા બકતા હય ય્હે કામ કુછ હુમાશુમાસે હો સકતા હય ?

ઝંઝર—અરે હો કયું નહીં સકતા, આપ હિમ્મત રખિયે.

સલીમ—જાજા મેરા સર ન ફિરા ! (ચલે જાના દોનોકા)

બાબ દુસરા—દિખાવ ચવથા.

મ.કતલ.

(મહેજબીનકા .કમરકે હમરાહ અફસોસ કરતે આના)

મહેજબીન—અય દુનિયાકી, .હસરત, હમેશાકે લીએ રૂ.ખસતા

રૂબાઇ.

જબ તલક અન્જામ બ.જમે .અયશકા જાના નથા;
શરૂ.અથી ઉમ્મીદે દુનિયા ઓર દિલ પરવાનાથા,
નશએ .ગફલત મગર ઉતરા તો .જાહિર હો ગયા;
.ખ્વાબથા જો કુછ કે દેખા જોં સુના અફસાનાથા

ક.મર—અમ્મીજાન ચલોને અપને મકાન.

મહેજબીન—બેટા તુ કીસ ધ્યાનમે હય મકાન તો ઇસી મયદાનમે હય.

.કમર—અમ્મીજાન અપના તો બસ્તીમેં ઘર હય યહે તો જંગલ વીરાન હય.

મહેજબીન—ઓ ભોલે લ.ડકે તુ અભી કમસિન હય, નાદાન હય.

મુ.ખમ્મસ.

દો દિનકી હય .હસરત મનિજલ, દો દિનકા .ખસ ખાના હય.
દો દિનકે હંય ઘરદર સારે દો દિનકા કાશાના હય,
સદા જહાંમે રહેના હય વોહ જંગલ યા વિરાના હંય;
ઉઠો મુસાફિર કમરકો બાંધો આજ આએ કલ જાના હય.
દુનિયા જીસકો કહેતે હંય વોહ એક મુસાફિર .ખાના હય.

(રૂસ્તમકા આના)

રૂસ્તમ—અય વફાદારીકે રૌશન સિતારે સબ્ર, અગર બહોત દેરકે લિએ નહીં તો થોડી દેરકે લિએ સબ્ર!

મહેજબીન—કયું ઝુરૂરત?

રૂસ્તમ—વસીયત, મરહુમ શાહકી આખરી વસીયત (ખુદસે) એ ખુદા, મંય કયા કહેના ચાહતાહું!

મહેજબીન—કયું કયા વસીયત હય કોનસા કામ હય!

રૂસ્તમ—દો કામ એક તો ઇસ માઅસુમ બચ્ચેકો દુઆ, દુસરા વ્હે—વ્હે—વ્હે——!

મહેજબીન—(મહેજબીનકા ખત પઢના કમરકા એક બાજુપર જાકે સો જાના) સૈયાદ હવાકા તુર્રા અબ્રકી તરહ જમ જાય નિઝામે ફલકીમેં સૈયારોંકી રફતાર થમ જાય, ઝમીન પુરબસે પછમ ચલને લગે, આફતાબ દિનકે બદલે રાતકો નિકલને લગે; મગર જો મર ગયા ઉસકા જીન્દા હોના દુસ્વાર હય લિહાઝા અબ તુમભી ગમ દુર કરો ઔર રૂસ્તમ જંગકો અપને બચ્ચેકા પિદર ઓર અપના શૌહર મનઝુર કરો (કાગજ ફેંકકર) શૌ શૌ શૌહર વ્હે મંય કયા પઢ ગઇ ? !

રૂસ્તમ—વસીયત, મરહુમ શાહકી આખિરી વસીયત.

મહેજબીન—વસીયત, ઓ બે હમીયત, તો કયા ઇસિ વસીયતસે તુ ફાયદા ઉઠાના ચાહતા હય ! !

રૂસ્તમ—રૂસ્તમ અપને આકાકા દીયા હુવા કૌલ નિબાહના ચાહતા હય!

મહેજબીન—કયા યહી રૂસ્તમ હંય, કયા યહી રૂસ્તમ? (ગીરેબાન પકડના)

રૂસ્તમ—હાં યહી, યહી, યહી, !

મહેજબીન—હાં યહી, યહી ! ! ઓ પથરીલી ઝમીન, કયા સુનતી હય, ફટ જા ! ઓ સંગ દિલ આસમાન, કયા દેખ રહા હય; ઉલટ જા ! ઓ પહાડ, કયા તુજમેં ઇતને પથ્થર નહીં; જો ઇસપર બરસાદે ! ઓ જહન્નમ, કયા તુજમેં ઇતને અંગાર નહીં કે ઇસકી ઝબાનકો જલાદે ? !

રૂસ્તમ—હાં જલાદો, જલાદો! અગર મેરે દિલને મેરી ઝબાનકો યેહ બાત સિખાઇ હય તો ઇસકો જલાદો, ખાકમેં મિલાદો!

મહેજબીન—હાં, ઓ એકસ શહીદ! અબ તેરી મૌતકા સબબ મેરી સમઝમેં આયા! બેશક વોહ દિલેર થા, વોહ શેર થા, વોહ હિમ્મતસે લડા, વોહ ગીરા, ઝમીન પર ગીરા; મગર તુને, તુને, ઓ બાઅલસાઝ નમકહરામ, તુને ઉસકી જાન ન બચાઇ, ઇસ બાઅલી વસીયતનામેસે ફાયદા ઉઠાનેકે લીએ દિલમેં ઠહેરાઇ!!!

રૂસ્તમ—હા, કયસી બદનામી, કયસી લાઅનત ભરી બદગુમાની!

શાએર.

આખર ઝેરે ફલક ખુન બહાનેમેં નહીં,
બા વફાઓંકી મગર કદ્ર ઝમાનેમેં નહીં.

મહેજબીન—બાવફા! જુદા મકકાર અગર તુજ જયસે પાપી ગુનાહકારકો વફાદાર કહેંગે તો ઇનિ જાંનિસારોંકો કયા કહેંગે!

મુખમ્મસ.

જાન જન્નતમેં ગઇ, પર ધ્યાન પયકારોંમેં હય,
હાથ કબઝેંપર પડે હંય, કબઝે તલવારોંમેં હય;
મર ગએ પર હિમ્મતેં વયસીહી બેચારોંમેં હય,
બોલ તુહી આજ અપને કૌન ગમખ્વારોંમેં હય!
તુ વફાદારોંમેં હય યા યેહ વફાદારોંમેં હય?!

રૂસ્તમ—ન દે, ન દે; ઓ ના મુન્સિફ ઔરત, ઇતના ઇલ્ઝામ ન દે! અગર યેહ રૂસ્તમહી તેરા ગુનેહગાર હય તો લે યેહ તલવાર હયા

(તલવાર આગે ધરના)

શાએર.

ભોંક દે લેકે ઇસ્કો સીનેસે,
બાઝ આયા મંય અયસે જીનેસે.

મહેજબીન—નહીં, જી, જી, જી; અપની ઝીન્દગીકા અન્જામ દેખનેકે લીએ જી! તુને આખરી વસીયત સુનાઇ, અબ મેરી

આ.ખેરી વસીયત સુન લે! મંય તુઝે શૌહરકે નામસે પુકારૂં, ઔર કહે: મેરા લાવારીસ યતીમ બચ્ચા તુઝે બાપકે નામસે પુકારે ઉસ્સે પહેલે મેરા દિલ .કાતીલ .ખુન પીકે સો જાયગા ઔર મેરાભી અન્જામ બ.ખયર હો જાયગા! (.કમરકો સોતા ભુલકર ચલે જાના)

રૂસ્તમ—અફસોસ! અફસોસ!! બદગુમાની અફસોસ!!!

(એક સિપાહીકા આના)

સીપાહી—.હુ.જુર .હુ.જુર,

રૂસ્તમ—કયું કયા હય?!

સીપાહી—.હુ.જુર .હુ.જુર, આજ તક હમને જો કુછ .ખબરથી પાઇ વોહ ગ.લત .ખ્યાલાના પાઇ. આજ મંયને શાહ ચંગે.જકે સિપાહીસેં .ખબર પાઇ કે શાહ નાસિરને જાન નહીં ગવાંઇ!

રૂસ્તમ—તો કયા શાહ મારા નહીં ગયા?

સીપાહી—નહીં, હમ કમનસીબોંકા સહારા નહીં ગયા! અભી તક ફ.જલે કિરદિગાર હય, શાહ ચંગે.જકે હાથમેં ગીરફતાર હય!

રૂસ્તમ—એ .ખુદા, એ ખુદા! તેરા નામ હબીબ હય, તેરા કામ .અજીબ હય; તુહી બેગુનાહોંકી પેશાનીસે બદનામીકા દા.ગ મિટાતા હય તુહી .દુધકો દુધ ઔર પાનીકો પાની કર દિખાતા હય! બસ અબ જાન જાય યા શાન જાય, .હયાત હો યા વફાત હો; મગર નાસિરકો છુડાઉંગા ઔર ઉસ્કેહી મુંહસે અપની બેગુનાહીકી ગવાહી દિલાઉંગા, ઔર મહેજબીનકે દિલ પરસેં શક ઔર બદનામીકા દા.ગ મિટાઉંગા!

(રૂસ્તમકા મ.એ સિપાહી જાના—ચંગે.જી સિપાહી શેરખાં ઔર શમશેરખાંકા આના)

સમશેરખાં—ભાઇ સમશેરખાં, ચલતે ચલતે થક ગએ મગર મન.જીલકા કહીં પતા ન નિશાન હય!

શેરખાં—હાં ભાઇ; જીતને પહાડી રાસ્તે હોતે હંય ઉન્મેં યહી તો મુશકિલીયાં હોતી હય કે રાહ ચલની ભારી હોતી હય, અબ આગે કહીં .કયામ કરેંગે; ફિર કુચકા સામાન કરેંગે.

સમશેરખાં—(.કમરકો દેખકર) હંય ય્હે કૌન સો રહા હય ?!

શેર.ખાં—અરે ય્હે તો .ખુદ બ.ખુદ .ગાફિલ હો રહા હય !

શમશેર.ખાં—અય મીયાં તુમને પહેચાના ?

શેર.ખાં—મયને તો .જરા નહીં જાના !

શમશેર.ખાં—અય મીયાં ય્હે તો દુશમને જાનીકા કલેજા હય.

શેર.ખાં—કયા નાસિરકા ફૂર.જંદ ?!

શમશેરખાં—જી હાં, ઉસીકા જીગરબંદ, ચલો ઇસ્કો હમરાહ લે જાયેંગે, દુના ઇન્.આમ પાયંગે; બાપકે સાથ બેટેકીભી ગરદન કટવાયંગે ! (.કમરકો ઉઠા લે જાના.)

મહેજબીન—(દીવાના વાર આના) ઝુઠા મકકાર, દગા-બાજ જ.અલસા.જ દીવાના ! કયા મુજહીકો ચાહતા હય તીરે હવસકા નશાના બનાના ? (.કમરકો યાદ કરકે) .કમર, .કમર ! .કમર, કયા મંય તુઝસેભી બીછ.ડ ગઇ ? કયા માંકે સાથ કુખભી ઉજ.ડ ગઇ ?! કયા એક ઘર ઔર દો ચિરા.ગ ? એક દિલ ઔર દો દા.ગ ? દો દા.ગ, દો દા.ગ ! (ગીરના બેહોશ હોકર.)

બાબ દુસરા—દિખાવ પાંચવા.

રાસ્તા.

(રૂસ્તમકા આના)

રૂસ્તમ—અય .ખુદાએ દોજહાન પયદા કુનંદએ .જમીનો આ-સમાન તુહી બેકસીકે વ.કત મુજકો સાથ દે, અપના હાથમેં હાથ દે ! (સામને દેખકર) હંય ય્હે કૌંન, કોઈ નેક ઈન્સાન યા ચંગે.જી ફોજકે શયતાન ?! .જરા છુપકે દેખું.

(સલીમ ઔર ઝંઝટકા બાતેં કરતે હુવે આના)

સલીમ—ઇતનીસી જાન, ઔર ય્હે ગુમાન ? નાદાન, છુડાનેકા ય્હે રાસ્તા નહીં હય, જો ગરજતા હય વોહ બરસ્તા નહીં હય !

ઝંઝટ—જનાબ, આપ મેરી .ઉમ્રપર ન જાઇએ ! મંય જીતના

છોટા હું ઉતનાહી ખોટા હું ! ઉમ્રમેં આપસે કમતરહું, પર અ.ક્-લમંદીમે આપસેભી બરતરહું; હમ તુમ મિલકર અગર કરેં કુચ્છ ધ્યાન તો કયા .અજબ હય નાસિરૂદૌલાકી બચ જાય જાન !!

રૂસ્તમ—(.ખુદસે) હંય નાસિરૂદોલા ?! યહે તો અપને આ.કા .ક.ઝીક હય !

સલીમ—કોઇ બહાદુર યા દિલાવર શ.ખ્સ આમાદા હો તો ઇસ કામકા ઇરાદા હો.

ઝંઝટ—જબ તો અયસા શ.ખ્સ મિલના દુશ્વાર હય !

રૂસ્તમ—તૈયાર હય, તૈયાર હય અય નેક ઇન્સાનો જયસા શ.ખ્સ આપ ચાહતે હંય વયસાહી શ.ખ્સ તૈયાર હય !

(સલીમો ઝંઝટકા ડરના)

સલીમ—તુમ કૌન ?

રૂસ્તમ—એક ઇન્સાન !

અશ.આર.

.જુલ્મસે ઇસ .કદર ચંગે.જકે બે.જાર હું મંય,
સાથ કયા જાનભી દેદેનેકો તૈયાર હું મંય;
બાત બાવર ન હો મેરી તો નવિસ્તા લેલો,
શાહીદ ઇન્સાંકે એવ.જ ચાહે ફરિસ્તા લેલો.

ઝંઝટ—લો મીયાં સલીમ, અગરચે યહે .ગયર ઇન્સાન હય પર ઇસકા બયાન .કાબિલે ઇતમીનાન હય !

સલીમ—બેશક જનાબ એક .ગયર શ.ખ્સકો સાથ લેને મેં તબી.અત ઝિઝકતી હય. મગર આપકે ચહેરેસે સચ્ચાઇ ટપકતી હય. ચલો હમ તુમ મિલકર એક જા .ખ્યાલ જમાલેં ફિર ઇસ કામમેં હાથ ડાલેં.

શ.એર.

હું તો છોટા પરહું ખોટા સા.ડે ચાર ફિટમેં છ ઇંચ કમ,
ઐયારીયોંમેં શયતાંકાહું મંય બાવા આદમ;
લ.ડકર દેખતાહું મંય તમાશા હા ! હા ! હા ! હા ! હા !
ચાલ ચલત ચલે ચાલ ચલુ ચાલ બા.જ ચાલિયા;

ઘુંસા દેકર કિસીકા:વાંહી ટેટવા:દબા લીયા,
લશ્કર ચલ દુંગા મુછોપર બલદુંગા વાહ ! વાહ ! વાહ ! વાહ !

બાબ દુસરા—દિખાવ છઠ્ઠા.

કયદ઼ખાના.

(શેર઼ખાં ઔર શમશેર઼ખાંકા શહેતીરપર સર રખે સોતે દિખાઇ દેના)

શમશેર઼ખાં—ક્યું ભાઇ શેર઼ખાં ?

શેર઼ખાં—હાં ભાઇ શમશેર઼ખાં ?

શમશેર઼ખાં—રાત કિતની ગઈ હોગી ?

શેર઼ખાં—કોઇ બારા બજે હોંગે (સો જાના–હ઼િમા઼કત બેગકા ગશ્ત કરતે આના)

હ઼િમા઼કત—હોશીયાર, બાશ ખ઼બરદાર, બાશ જાગતે રહો; સોનેસે ભાગતે રહો.

શેર઼ખાં—કૌન મીર઼જા સા઼હબ આપ હંય ?

હ઼િમા઼કત—કૌન ખ઼ાં સા઼હેબ ? આજ તુમ્હારા પહેરા હય ? દેખીયે રાતભર ગશ્ત કર રહાહું, ચિલ્લા ચિલ્લાકર મર રહાહુ !

શેર઼ખાં—ઔર હમારાભી યહી હય. દેખીયે સબ સો રહે હંયઔર હમ જાગ જાગકર નાસિરૂદ્દૌલાકે નામકો રો રહે હંય !

હ઼િમા઼કત—જાગતા કહાં, તું તો સોતા હય. ઉઠકે બયઠ જા; ભાંઈ, નૌકરી કરતા હય યા બાદશાહી ? ગોયા કયદ઼ખાનાભી ઇન્કે બાવાકા ઘર હય જો પહેરા દેને આએ, ઔર સો રહે પાઉં ફૈલાએ!

શેર઼ખાં—અરે યાર સોને દે યહાં કૌન દેખને આતા હય !

હ઼િમા઼કત—તો યહાં તુમ સોને આએ હય ?

શેર઼ખાં—નહીંતો કયા તુમ્હારે બાપકે નામકો રોને આએ હંય !

હ઼િમા઼કત—અગર સોના હો તો સોનાપુરકા કબ્રસ્તાન પુછતા ચલા જા, અગર યહાં જાગેગા તો કબ્રમેં ચેનસે નીંદ આએગી;

નહીં તો જાગતે જાગતે મુસીબત પ.ડ જાયગી! કયું કયસી કહી! (બંદુકકા ગોદા મારકે) અરે ભાઇ, કયસી કહી?

શમશેર.ખાં—હંય!

.હિમા.કત—અરે મુવા તું બેવ.કુફ કહીંકા. ચલ ઉઠકે ખ.ડા હોજા (દોનોકા ખ.ડા હોના) ભલા તુમ પાંચવેં સવારોમેં તો દાખિલ હો ગય મગર કુચ્છ ક.વાયદ પરેટભી જાનતે હો!

શેર.ખાં—.કવાયદ કિસી ચિ.ડિયાકા નામ હ.ય! ઉસ્કે મા.અને હો તો બતાવ યા મીસાલ .દેકર સમઝાવ!

.હિમા.કત—અચ્છા .કાયદેસે ખડે હો જાવ ઔર યું દેખો, બંદુક લગાવ ધરરરરરર ધુસ (ચલના) ૨૫ ૨૫ ૨૫ ૨૫ ૨૫ (સમશેરખાંકો) ઓ બદ.ખિસાલ, જેબસે હાથ તો નિકાલ!

શમશેર.ખાં—હાથ નિકાલકે પયર હાલદું!

.હિમા.કત—ઓ બેદુમકે ઉંટ, યહે જેબ હય યા અંગ્રેજી બુટ! દેખ યું નહીં યું ખ.ડા હોજા (સમશેરખાંકા પીછેસે મારના) હંય!

શેર.ખાં—મેરા હાથ તો અયસાહી હય.

શમશેર.ખાં—ઔર મેરે હાથકો દો ઘંટેસે લ.કવા માર ગયા હય.

.હિમા.કત—તો યહે થા કિસકા હાથ બેહુદા, કયા યહાં શયતાન કુદા!

શેર.ખાં—દેખીએ દેખીએ વોહ મુંહ ચિ.ડાતા હય (મારના)

શમશેર.ખાં—દેખીએ દેખીએ વોહ હાથ ઉઠાતા હય. (મારના)

.હિમા.કત—જાવ જાવ તુમ સીખતે મુવે બેવ.કુફો, તુમ કભી ને સીખોગે. ચલો પહેરા દેના શુરૂ.અ કરો. હોશીયાર બાશ, .ખબદાર બાશ (જાને ચાહના)

શેર.ખાં—અરે યાર ઠહેર દો ઘ.ડી યારોમેં દિલ બહેલાના ફિર ચલે જાના.

.હિમા.કત—અચ્છા તો કુછ ખાનેકા કરો ઠિકાના!

શેર.ખાં—ખાનેકા તો નહીં હય.

.હિમા.કત—જબ તો વાલેકુમુસ્સલામ!

શેર.ખાં—ખાનેકા તો નહીં મગર પીનેકા હય !

.હિમા.કત—પીનેકા કયા બરાંડી ?

શેર.ખાં—નહીં વીસ્કી !

.હિમા.કત—ઇસ્કી યા ઉસ્કી ?

શેર.ખાં—નહીં વીસ્કી !

.હિમા.કત—અચ્છા લા લા લા. (શેર.ખાંકા શરાબ લેકર આના)

શેર.ખાં—મીર.જાસા.હબ, વોહ આપ ગાતે હંય વોહ કયા; લિમલેટમેં શરાબ કે લપેટમેં !

.હિમા.કત—વોહ, વોહ અચ્છા સુનોઃ–

ગાના.

મેરી જાની શરાબ અ.ર્ગવાંની શરાબ,
આજા તુઝે ડાલુ પેટમેં જી મેરા આયા હય તેરી;
લપેટમેં—જાની.
ગોલે પસીંદે મંગાકે પલેટમેં,
તુજકો પીયુંગા લીમલેટમેં.
યારો .ખતા મ.આફ કરો મંય નશેમેહું,
શીશેમેં મંય હય મુજમેં નશા મંય નશેમે હું.
યું કહેતે .હિમા.કત બેગ સુનોમેરે ભાઇ,
તુમ બેચકે ઘર પી જાવ ન હોગર પાઈ;
ચુકો ન યારો અલસેટમેં—જાની.

(શરાબકા પીના-ઝંઝટકા .ઔરતકે લિબાસમેં આના.)

ઝંઝટ—હંય યહે કૌન .હિમા.કત બેગ ? મંય તો જાનતા થા કિસી ઔરકો ફંસાના હોગા યહે કયા .ખબર થી કે ઇસી ઉલ્લુકો આ.હમ.ક બનાના હોગા ! અચ્છા હુવા જો સલીમકો રૂસ્તમ જંગકે પાસ છો.ડ આયા. નહીંતો સબ બના બનાયા કામ બિગ.ડ જાતા (અંદર જાના ઔર ગાના)

ગાના.

મ.જા દેતે હંય કયા તેરે બાલ ઘુંઘર વાલે—

હિમા.કત—અરે યાર ય્હે મેરે લીમલેટકે ગાનેપર ઝીંઝરેડ કૌન ગાતા હય ? અરે યાર, યાર ય્હેતો રંડી હય મગર બ.ડી મુસ્તંડી હય ! ઇસી તરફકો આતી હય. બયઠ જાવ, બયઠ જાવ (ઝંઝટકા ગાતે ગાતે આના)

ઝંઝટ— ગાના.

મ.જા દેતે હંય કયા યાર તેરે બાલ ઘુંઘર વાલે,
નિકલી મેરે દિલસે આહ જાતા થા વોહ રસ્કે માહ;
દેખા દુશ્મનકે હમરાહ દોનો હાથ ગલેમેં ડાલે,
પહેલેથી મુજસે તકરાર અબ તુ કયું કરતા હય પ્યાર;
અબ તેરી તરફસે યાર મેરે દિલમે પડ ગએ છાલે,
તેરી ભવેં હંય યા શમશીર તેરી ચિતવન હય યા તીર;
હંય આંખે બુતે એ પીરયા હંય .જહર ભરે દો પ્યાલે,
કોઈ દમકા હું મહેમાન એક ન.જર ઇધરભી જાન;
તેરી આંખોંકે કુરબાન ઓ મુંહ ફેરકે જાને વાલે.

હિમાં.કત—અય .હસીને .જમાના, બંદગી .કુબુલ ફરમાના; કહીએ કિતને રો.જસે હુવા ઇસ શહરમે આના ?

ઝંઝટ—જી આએ હુવે તો ચૌદા બરસ હુએ મગર કયા ઇસે મુસાફિર.ખાના કહેતે હંયે ?

હિમા.કત—જી હાં ય્હે મુસાફિર.ખાના હંય, ઇસ્મેં (દોનોકો દિખાકર) ય્હે ચૌદા ચૌદા બરસકે મુસાફિર રહેતે હંય, કયા આપભી યહાં ઠહેરોગી ?

ઝંઝટ—જી !

હિમા.કત—અરે વાહરે તેરા જી, તુઝે પિલાઉં શકકર ઔર ઘી!

શમશેરખાં—ઘી ન મીલે તો મટીકા તેલ !

હિમા.કત—ચુપએ તુઝેભી સુજને લગી કુલેલ, .ખબરદાર ઇધર ન.જર ન ડાલના ! (ઝંઝટસે) બી સા.હબ, આપકા નામ ?

ઝંઝટ—જી બંદીકા નામ દિલારામ !

હિમા.કત—વાહવા, વાહવા, વાહવા, ભલા આપકે પાસ વોહ ચી.જભી હય ?

ઝંઝટ—વોહ કયા ?

હિમ્મત—વોહ વોહ, એવાવ પેશ ઔ; સીન હે ઝબ્બર સા।

ઝંઝટ—કયા કયા, ભુસા ? વોહ તો કિસી બનિયેકી દુકાન-પર મિલતા હોગા, ભુસા? યહાં તો મિલતા હય લાત ઔર ઘુંસા !

હિમ્મત—અય દિલારા, નહીં સમઝી ઇશારા; ભુસા નહીં !

ઝંઝટ—તો ?

હિમ્મત—યહ (બોસા લેના)

ઝંઝટ—જાવ જાવ તુમ તો બાત કરતે કાટને દૌડતે હો!

હિમ્મત—જી નહીં, તુમ્હારા ગાલ મેરે હોટોંકો બુલાતા હય કયા, હુકમ હોતા હે; મિલનેદું; મિલનેદું.

ઝંઝટ—અરે નિચલે રહો; કોઇ દેખ લેગા !

હિમ્મત—અરે કૌન દેખ લેગા ? તુમ આંખે બન્દ કરલો સમઝના કે યહ દોનો અંધે હો ગયે !

શમશેરખાં—તો કયા મંયભી અંધાહું ?

હિમ્મત—અબે તુ અંધા નહી હય તો લા મંય તેરી આંખેં ફોડ દેતાહું. ખબરદાર; ઇધર નજર ન ડાલના !

શેરખાં—બીબી એક ઔર ચીજ હોને દો !

ઝંઝટ—કુરબાન જાઉં; એકકી દસ સુનાઉં; મગર સુરૂર ચડતા રહે તો લોંડીકાભી દિલ બઢતા રહે !

હિમ્મત—હાં યાર ઇસકાભી કહેના ઠીક હય; ધાંસલેટ હો તો સુરૂર ચઢે !!

શેરખાં—વોહ તો નહી હય !

ઝંઝટ—નહી હય તો મંય લાતીહું (જાકર લાના–સબકા પીના)

ગાના.

એજી મુઝે મંગવાદો જાન સલમે સિતારેકી અંગીયાં
ગાલમેં લાલી કાનમેં બાલી;
મએં તો પહેનુંગી પ્યારેકી અંગીયાં;

મુવે દર.જીને અંગીયાં બીગા.ડી
મુઝે લાદો બનારસકી સા.ડી;
જીસ્મે આલા હો મસાલા;
મુઝે ગોટે કિનારેકી અંગીયાં;
અપને સૈયાંકી બાલી મંય ભોલી
મુઝે લાદો બનારસકી ચોલી,
જીસ્મે આલા હો મસાલા.
લાદો કાલી કિનારેકી અંગીયાં (સબકા નશેમે ચુર હોકર ગીરના)

ચલો વ્હે તો સબ હો બીતે કે અબ અપના કામ કરૂં, અરે કયા નશા હો ગયા! તૌબા! તૌબા!

.હિમા.કત—અરે નહીં નહીં.

ઝંઝટ—અચ્છા તો મુઝે .કયદ.ખાનેકી સયર કરાવ, મંયભી યાદ કરૂંગી કે જેલ.ખાનેકે દરો.ગાકે સાથ દોસ્તી હુઇથી!

.હિમા.કત—સયર કરાવ, પ્યારીકો સયર કરાવ-સબસે પહેલે મેરા નંબર.

શેર.ખાં—નહીં સબસે પહેલે મેરા નંબર.

ઝંઝટ—અજી લ.ડે કયું જાતે હો, તુમ સબ સાથ મિલકે સયર કરાવ (શેહ.તીરકો દિખાકર) વ્હે સામને કયા હય!

.હિમા.કત—વ્હેભી એક .કયદ.ખાના હય.

ઝંઝટ—કયા ઇસમેંભી આદમી .કયદ રહેતે હંય!

.હિમા.કત—હાં ઇસકી તરકીબ બતાઉં (ત.ખ્તેકો બતાકર) ઇસ ત.ખ્તેકો ઉઠા ડાલો.

ઝંઝટ—લો ઉઠાયા.

.હિમા.કત—(.ખુદકા પયર એક .ખાનેમેં રખતા હય) એક પયર ઇસમે રખકે—!

શેર.ખાં—(.ખુદકા પયર રખકે) એક પયર ઇસમેં રખકે—!

શમશેર.ખાં—(.ખુદકા પયર રખકે) તીસરા પયર ઇસમેં રખકે—!

હિમા.કત—અભી ત.મ્તેકો બન્દ કરલો!

ઝંઝટ—ઇસ્સે કયા હુવા? જબ .કયદીકે જીમે આયગા, ઉ-પરકા ત.ખ્તા ઉડાયગા ઔર નિકલ જાયગા!

હિમા.કત—અબ નિકલનેવાલા, કુતવાલકા સાલા, ઇસકે વાસ્તે ઔરભી હય મસાલા!

ઝંઝટ—વોહ કયા જતાનેવાલા?

હિમા.કત—યેહે કયા કુન્જી વ તાલા! ઇસકી તરકીબ બતાઉ, તાલેકો કુંડીમેં ડાલો ઔર કુન્જી ફીરાકર નિકાલો (તાલા લગાના)

ઝંઝટ—ઇસ્સે કયા હુવા?

હિમા.કત—તાલા પડ ગયા .કયદી જક.ડ ગયા.

ઝંઝટ—વાહરે મુજસ્સીમ દાનાઈ, .ખુબ .તદબીર બતાઇ, લો અબ પહેરા ભરના શુરૂ.અ કરો, બન્દી હોતી હય બાદે હવાઇ!

હિમા.કત—અરે કિધરકો ચલી દિલરૂબા સુનો તો બાત?!

ઝંઝટ—મુંહ બન્દ કર બદ.જાત (તાલી બજાના–રૂસ્તમ ઔર સલીમકા આના)

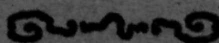
સલીમ—હંય હંય યેહે તો મેરે વાલીદકો ફંસાયા (સલીમકા હિમા.કતકો છુ.ડાના ઔર .કયદસે નિકાલ કર બાહિર રખ આના–રૂસ્તમકા નાસિરકો .કયદસે નિકાલના.)

રૂસ્તમ—જહાંપનાહ, આપ યેહે ચો.ગા પહેનકે ચલે જાએ. અયસા નહો કે ઔર આ.ફતમેં આજાએં!

નાસિર—રૂસ્તમ, મેરી રીહાઇકી કૌનસી સુરત હાથ આઇ?

રૂસ્તમ—અભી કહેનેકા વ.કત નહીં, આપ એક દમ ચલે જાઇએ. (સબકા જાના)

ઝંઝટ—દેખો જો શરાબ.ખાર હોતા હય ઉસકા યહી અન્જા-મેકાર હોતા હય (ઝંઝટકા જાના)

બાબ દુસરા—દિખાવ સાતવાં.

હિમા.કતકા બા.ગ.

(એક નૌકરકા કુરસી લાકર રખના—હિમા.કતબેગકા આના.)

હિમા.કત—હાય હાય! મંયનેભી .અજબ બાદે હવાઈ ત.કદિર પાઈ; જબ હાથમેં આએ દાને તો મિલે વહી તીન કાને, કલગસ્ત પર ગયા તો ઉન બદ.જાતોંને મુઝેભી ફાંસા. અચ્છા હુવા જલ્દ ગ.ફલતકી નીંદસે જાગા તો સરપર પાઉં લેકર ભાગા! અબ દેખીયે ઉન્કે કયા .હાલ હોતે હંય! .જીન્દા બચતે હંય યા .હલાલ હોતે હંય! (નૌકરકા આના)

નૌકર—.હુ.જુર કોઇ દેવ.ઢીપર આયા હય ઔર અંદર આનેકી ઇજા.જત ચાહતા હય.

હિમા.કત—અચ્છા આને દો (જાના) .ખયર કરના .ખુદાયા કયા યહાં કલવાબિર તો નહીં આયા (સલીમકા લિબાસ બદલકર આના)

સલીમ—મિર.જા સાહબ, તસલીમ!

હિ.મા.કત—તસલીમ, તસલીમ; આપકા ઇસ્મે શરીફ!

સલીમ—જી બન્દેકો કહેતે હંય .અબદુલ લતીફ! બન્દા અસલમેં એક રઇસ.જાદા હય પર આજકલ દલાલીકે પેશેપર આમાદા હય!

.હિમાં.કત—તો કયા યહે પેશા આપકા .ખાન્દાની નહીં હય!

સલીમ—અજી .ખાન્દાની કયસા? મેરા બાપભી આપકે જયસાહી હય, .ખુદા ઝુઠ ન બુલવાય, જયસા આપકો દેખા બસ ગોયા અપને બાપકો દેખા. વલ્લાહ યહી મા.અલૂમ હોતા હય કે આપહી મેરે બાપ હંય.

.હિમાં.કત—(.ખુદસે) અરે યહે કમબ.ખ્ત બેટા બનકે તો કહીં જાયદાદમેં હિસ્સા લગાના નહીં ચાહતા?! (.જાહીર) અચ્છા તો યહે કહીએ આપકે બાપકી ઔર મેરી સુરત મિલતી જુલતી?

સલીમ—અરે મિલતી જુલતી કયસી ? અગર મેરી માંભી દેખે યહી ખ્યાલ કરે !!!

હિમાકત—(ખુદસે) અરે ય્હે કયા દુનિયાકા કારોબાર હય? ગરીબકા કોઈ બાપ નહીં બનતા, ઔર અમીરકે બેટે બનનેપર તૈયાર હય (જાહીર) અચ્છા તો ફિર દલાલી કરનેકા સબબ ?

સલીમ—સબબ ય્હે કે મુજમે આર મેરે બાપમેં અજબ ઇત્તેફાક હુવા, જીસ્સે બન્દા ઇસ પેશેકા ામસ્દાક હુવા ! ખુલાસા સુનિયે, જીસ શહેરમેં મંય રહેતાથા; વહીં એક માલદારકી લડકીભી રહેતીથી, જીસ્કે સાથ મંય શાદી કરનેવાલાથા ! ઇતેફાકસે ઉસ લડકીકો મેરે વાલિદ દેખકે અકલો હોશ ખો બયઠે !!!

હિમાકત—યાઅને ? યાઅને ??

સલીમ—યાઅને આશક હો બયઠે !

હિમાકત—આશક અપને બેટેકી બહુપર ? અરે વોહ તો ઉસ્કી બેટી હુઇ; બેટી !

સલીમ—હાં, સુનતે તો જાઇએ !

હિમાકત—હાં, ફરમાઇએ; ફરમાઇએ !

સલીમ—ઇતેફાકસે મંય વહાં થા ઔર ય્હેભી કિસી જરીએસે યહાં આ પહોંચે, મેરી માઅશુકાને વોહ તાન તાનકે જુતીયાં લગાઇ કે મેરે મુંહસેભી આફરીનકી સદા નિકલ આઇ !

હિમાકત—વાહવા, વાહવા, આપકે બાપને જુતીયાં ખાઇ ઔર આપને તાઆરીફ ગાઇ ! વાહવા, વાહવા!

સલીમ—અજી ય્હે કુચ્છ મેરી જાતી તાઅરીફ નથી !

હિમાંકત—તો ?!

સલીમ—ય્હે તો મેરે બાપને કિસ દિલેરીસે જુતીયાં ખાઈ?

હિમાંકત—(ખુદસે) કમબખ્ત ઇસ્કા બાપભી કોઇ મેરેહી જયસા હોગા ! (જાહીર) હાં સાહબ, આગે ફરમાના; આગે ફરમાના,

સલીમ—ઇતનેમેં હસીનાકા બાપ આ ગયા !

હિમાંકત—હત તેરીકી ! ફિર તુમ્હારા બાપ ?

સલીમ—ઘભરા ગયા ! આખિર ઘઘરા સાડી પહેનાકર ચક્કી પીસને બીઠલા દીયા ! !

હિમાકત—(ખુદસે) અરે ય્હે તો મેરાહી જીક્ર કરતા હય કહીં કમબખ્તને છિપકર મેરી પ્હજીહતી તો ન દેખલી હો ! (જાહીર) તો ક્યા સચમુચ ઉસ્કા બાપહી થાને ? !

સલીમ—અજી વોહ તો અસ્લમે બન્દા થા ?

હિમાકત—તૌબા તૌબા, તબ તો તુમ્હારા બાપ બીલકુલ અંધા થા ? હાં સાહબ, આગે ફરમાના, આગે ફરમાના ?

સલીમ—ઉસી લીબાસસે મેરી માઅશુકાને ઘરસે નિકાલા તો ફિર કમબખ્ત પારસલ હોકે આયા !

હિમાકત—(ખુદસે) અરે ઇસ્કા બાપતો મેરાભી બાપ નિકલા. હાં ફિર ફરમાના ? જનાબે આલી.

સલીમ—તો બન્દેને ભૂત બનકર અપને બાપકી ગરદન દબાલી?

હિમાકત—(ખુદસે)ય્હે કમબખ્ત મેરાહી તો જીક્ર નહીં કરતા! (જાહીર) બડાહી ગધાથા આપકા બાપ, મઆફ કિજીએ જનાબ ? અગર મુજકો મિલ જાય તો કમબખ્તકો દો જુતે લગાઉં, શયતાન કહીંકા ? હાં સાહબ, આપકા યહાં કિસ લિએ આના હુવા ?

સલીમ—જનાબ આપકે નામ એક હસીનાને ખત ભેજા હય.

હિમાંકત—મેરા નામ ? અરે લા ભાઇ લા, ચલો આજસે તુમ હમ પઘડી બદલકે ભાઇ બને !

સલીમ—અરે નહીં નહીં, અબ્બા ?

હિમાંકત—હંય ફિર અબ્બા અબે તુ કોઇ આદમી હય યા પાંસલેટકા ડબ્બા ?

સલીમ—નહીં નહીં; આપકી સુરત મેરે આપસે મિલતી જુલતી હય ઇસ લિએ ? મિલતીજુલતી ?

હિમાંકત—હાં મિલતી જુલતી.

સલીમ—(.ખત પ.ઢના) અય યાર, વફાદાર, .ગમગુસાર, .અયન શિકારમેં .ગોલા લગા !

સલીમ—.ગોલા નહીં .ગુલ્લા ?

.હિમા.કત—.ગુલ્લા લગા, મિલતી જુલતી

સલીમ—જી મિલતી જુલતી ?

.હિમા.કત—યા.અને કલવા બિરકી શરારતોંસે આપકો વાપસ ઘર જાના પ.ડા, ઉસવ.કતસે તબી.અત સ.ખત બીમાર હય, એકસો સા.ડીસાત ડીગરી બુ.ખાર હય, .હ.કીમ સા.હબકી રાએ હય કે જબ તક આપસે મુલા.કાત નહો; બુ.ખારકા ઉતરના દુશવાર હય ! કયું કયસી કહી ?

સલીમ—અચ્છી કહી !

.હિમા.કત—(પ.ઢના) ઇસ લીએ તુમ યેહ રાએ .અમલમેં લાના કે ભંગીકા લિબાસ પહેનકર આના–બાપરે !

સલીમ—કયું જનાબ, અબ કયસી કહી ?

.હિમા.કત—યેહ તો બુરી કહી ! .ખયર ભંગીકા લીબાસ કયા. અગર કહો તો ભંગી બનકર આનેકો તૈયારહું. અબ જાતાહું ઓર ઝા.ડુ ટોકરેસે લયસ હોકર આતાહું, મગર યાર તુમ્હારે બાપ-પર મુઝે બ.ડી હંસી આતી હય ! કમબ.ખ્ત બ.ડાહી ગધાથા તુમ્હારા બાપ ! કયું કયસી કહી ?

સલીમ—અચ્છી કહી ! (.જાના દોનોકા–ન.હુસત ઓર ઝંઝટકા આના)

ન.હુસત—હાય હાયરી .હસીના, તેરા સત્યાનાસ જાએ, ઓ મુ.ડેલકી .ખાલા, તુને મેરે ભોલે ભાલે શૌહરકો કીસ આફતમેં ડાલા, ઝંઝટ, સચમુચ .ખુ.દા રો.જ અયસે સ્વાંગ બનાતા હય ?

ઝંઝટ—તો કયા બન્દા ઝુઠ સુનાતા હય ? !

ન.હુસત—.ખુદા કરે વોહ મરે, ઉસ્કા ચાહનેવાલા સ.ડે !

ઝંઝટ—આમીન ! (.ખુદસે) લો, અપને બેટેકો કોસ રહી હય !

ન.હુસત—મગર ઝંઝટ, કયા .હસીના બીલકુલ દિવાની હો

ગઈ હય ?

ઝંઝટ—અજી બિલકુલ શયતાનકી નાની હો ગઈ હય, કલકી તો પાગલ.ખાનેસે .જન્જીર તો.ડકર આઈ હય.

ન.હુસત—અચ્છા મંય જાતીહું, સમઝુંગી હરામ.જાદીકો.

ઝંઝટ—પર બેગમ તુમ .ખાલી હાથ ન જાના ! કોઇ જુતા પુરાના લેકે જાના.

ન.હુસત—કયા વોહ મુજસે લ.ડેગી ? ચોટી ન કાટ લુંગી ! નિગો.ડ મારી, શયતાંન.જાદી કહીંકી !

ઝંઝટ—હાં હાં, ચલો, અબ વ્હે જમા .ખર્ચ .હસીનાકે ઘર વસુલ હોગા. ઔર મેરા મુદ્દ.આ .હુસુલ હોગા.

બાબ દુસરા—દિખાવ આઠવાં.

નદીપર .ખયમા.

(ચંગે.જકા સોતે હુએ ન.જર આના, ઔર .ખ્વાબમેં બ.ડબ.ડાના)

ચંગે.જ—ઓ .જાલિમો મુઝે છુરીયાં ન ભોંકો મુઝકો જહન્નમેં ન ઝોંકો ! (નવશાબાકા મુંહપર ન.કાબ ડાલે હાથમેં ખંજર લિએ હુવે આના)

નવશાબા—અય હોશ સમાલ લે, .ખુબ દેખલે ભાલ લે, (ટેબલપર બત્તી રખ્ખી હય ઉસકો દિખાકર) વ્હે બત્તી જો જલ રહી હય ઇસકો બુઝાકર ફિર જલા સકતીહું, પર ઇસકો બુઝાકર ફિર નહીં જલા સકતી.

શ.એર.

દેખલું જી ભરકે તુજકો અય મેરે રૌશન ચિરા.ગ,
તુજસે પહેલે કરલું રૌશન મંયહી અપને દિલકા દા.ગ;
મગર નહીં દુશ્મનકો છો.ડ દેના નહી ચા.હીયે બસ .ખુન !.ખુના .ખુના
(રૂસ્તમકા નિકાબ ડાલે હુવે નવશાબાકે પીછેસે હાથ થામ લેના)

નવશાબા—કૌન ?

રૂસ્તમ—એક ઈન્સાન !

નવશાબા—અગર તુ ઇન્સાન હય તો ય્હે તેરા દુશમન શયતાન હય !

રૂસ્તમ—ય્હે આપકી ,જબાન કયા કહેતી હય, ઈસ સીનેમેં તો વોહ દિલ હય, જીસમેં આપકી મુ.હબ્બત રહેતી હય !

નવશાબા—.ગલત, બીલકુલ .ગલત, બેવફા ઇન્સાનોંકી મુ.હબ્બત દિલમેં નહી, સિર્ફ આંખોંમેં રહેતી હય; લે ય્હે .ખન્જર દુશમનપર વાર કર; બલકે સિતમગરકા કામ તમામ કર !

રૂસ્તમ—અગર ઇસી બાતપર દુનિયાકી ભલાઇકા દારો મદાર હય તો ય્હે .ખુની કામ કરનેકે લિએ ય્હે ના.જુક નહી બલકે પથ્થરકા હાથ દરકાર હય ! જાઇએ આપ અંદર જાઇએ.

નવશાબા—મગર— !

શ.એર

કૌ.લો કરાર દિલ નશીન કયુંકર હો,
તુમ્હારી બાતકા મુઝકો ય.કીન કયુંકર હો ?

રૂસ્તમ—અય મલક.એ .જીવિકાર (નિ.કાબ ઉલટકર) કયા રૂસ્તમેં જંગકા ઇ.કરાર !

નવશાબા—કૌન રૂસ્તમ, મુઝે એ.અતેબાર, એઅ.તેબાર !

શ.એર.

ફિરનેકે તુમ કભી નહીં .કૌલો .કરારસે,
મંય જાતિહું .ગફલત ન કરો અપને કારસે.

રૂસ્તમ—અહા શયતાનોંમે ફરિસ્તા, કાટોંમેં .ગુલાબ, ઔરોંકી ભલાઇકે લીએ અપને સર ઇલ્.જામ લગાતી હય, દુસરોંકે ઘરકા ચિરાગ રૌશન કરનેકે લિએ અપના ઘર જલાતી હય. (ચંગે.જકો દેખકર) અહા કયસી મીઠી નીંદમે સોતા હય. યા રબ્બે .જુલકામ, મ.જલુમોંકો વોહ મુસીબત ઔર .જાલિમોંકો ય્હે આરામ બસ ઇસકી .જીન્દગી મેરે હવાલે હય. બસ એકહી વાર એકહી વાર (સૌચ-

કર) પર નહીં, નહીં! (ચંગેઝકી છાતીપર ઘુટના ટેકકર હાથસે ઉઠાના) ઉઠ ચંગેઝ ઉઠ!

ચંગેઝ—કૌન?

રૂસ્તમ—ચુપ અગર ઝરાભી શોરો ગુલ કીયા તો યાદ રખ ય્હે બાલિરસ્ત ભરકી છુરી તેરે સીનેમેં દર આએગી ફિર ઇસી ગેહરી નીંદમેં સુલાયગી!

શ. એર.

સમઝ રખના અભી તુ ઢેર હો જાએગા એક દમમેં,
તડપતી હોગી ય્હે રૂહે નજીસ ગારે જહન્નમમેં.

ચંગેઝ—ઇસ બેરૂખાઇકા સબબ આખિર તુ હય કૌન ઓ બેઅદબ?

રૂસ્તમ—મૌત, ઓ નાફરજામ કયા તુને નહીં સુના રૂસ્તમે જંગકા નામ! (નિકાબ ઉલટના)

ચંગેઝ—કૌન? રૂસ્તમ! ઓહ! (કાંપના)

રૂસ્તમ—ક્યું કયા ખયાલ આયા? જો બદન થરરાયા? ઓ ચંગેઝ તુતો ખુદાકે ખૌફસે નહીં કાંપતાથા, અબ મુજસે કયું કાંપતા હય?

ચંગેઝ—તો કયા તુ મેરી જાન લેગા?

રૂસ્તમ—હાં, અગર ય્હે એક બાત મેરે ખયાલમેં ન આતી તો તેરી નીંદ રોઝે હશ્ર તક ખુલને ન પાતી.

શ. એર

વોહ બુઝ દિલ હંય જો સોતોંપે વાર કરતે હંય,
જો શેર હંય વોહ જગાકર શિકાર કરતે હંય.

(ખન્જર ફેંક દેના ઔર ચંગેઝકો છોડ દેના–ચંગેઝકા ખડા હો જાના)

ચંગેઝ—દુશમન પર ઔર રહમ? હયરત તઅજ્જુબ!

રૂસ્તમ—રહમ કરના તો બહાદુરોંકા અદના કામ હય.

શ. એર

ઇમાન યહી આન યહી શાન યહી હય,
દુનિયામેં જવાંમર્દકી પયચાન યહી હય,

ચંગેઝ—અગરે કત્લ કરના નામંઝુરથા તો ફિર યહાં આના કયા ઝુરૂર થા ?

રૂસ્તમ—મંય તુઝે મારને નહી આયાહું, તુઝે બાતોંકી છુરીસે મારને આયાહું! તેરે હલકમેં નસીહતકા ઝહર ઉતારને આયાહું !

ચંગેઝ—અગર નસીહતકે સાથ ઇલ્મ ઔર દૌલત કુબુલ હો તો એક બાર કયા લાખબાર કુબુલ હો !

શાએર

વૂહ ઇન્સાન જહાંમેં રહે મક્કાર રહે,
ઉસકી ઇજ્જત હય જો દહેરમેં ઝરદાર રહે.

રૂસ્તમ—ઝરદાર તો વોહ જી મકદુર હય, જીસકે દિલસે હિર્સો લાલચ કોસોં દુર હય ! એ અસીરે હિર્સ,

મુસલ્લસ.

દાનાઇ અકલસે હય સિનો સાલસે નહીં,
ખુબી ઝીયાદા ખુબીએ અઅમાલસે નહીં;
ઝરદાર દિલસે બનતા હય, કુચ્છ માલસે નહીં !

ચંગેઝ—ખયર,

અશઆર.

જબ આનેહી નહી હમ તો મનાનેસે ફાયદા ?
સીખેહી નહી હમ તો સીખાનેસે ફાયદા ?
જાન મેરી તુમને બખ્શી જીક ઇસકા અબ કરો,
માંગ લો જો ચાહતે હો જો ચાહો તલબ કરો !

રૂસ્તમ—હાં માંગતાહું, અગર તુ દે સકે તો દો ચીજ માંગતાહું

ચંગેઝ—દો ચીજ ?

રૂસ્તમ—ઝુલ્મસે ઇનહેરાફ યાઅને રહમ ઔર ઇન્સાફ !

ચંગેઝ— **શાએર.**

ઇન ફુલોંકી ઇસ બાગમેં બુબાસ નહી હય,
દોનોંમેંસે એક કોઇભી મેરે પાસ નહી હય !

રૂસ્તમ—તો ર્હે દિલ નહીં બલ્કે એક સુખી હુઇ ડાલી હય જો ફુલ ઔર ફલસે ખાલી હય. એ નાદાન, દો દિન જીના ઔર ઇતના કીના ?! મટ્ટી ઔર પાનીસે બના હુવા દિલ, ઔર આગસે બઢ્કે કાતિલ ?

ચંગેઝ—બસ હો ચુકા, હો ચુકા હો ચુકા ! (નવશા-બાકા આના)

નવશાબા—કયા હો ચુકા ? કત્લો ખુન ?

ચંગેઝ—એ મજનુન કિસકા ખુન ?

નવશાબા—કયા અબ તક ર્હે જીન્દા હય.

ચંગેઝ—એ નાસ્જાઇ કયા તુહી મેરે કત્લકે લીએ ઇસે યહાં લાઇ ?

નવશાબા—હાં, મેંહી મેંહી ઇસે યહાં લાઈ.

રૂસ્તમ—એ સૌદાઇ તું કયું યહાં આઇ જા ઘરકે અંદર જા.

નવશાબા—ઘરકે અંદર નહીં બલ્કે કબ્રકે અંદર જાના એ લઈન મારે આસતીન તુને મુજસે દગા નહી કી બલ્કે અપને અયસે પ્યારે ભાઇઓંસે દગા કી.

ચંગેઝ—ઉફ્, મુહબ્બતમેં લાગ પાનીમેં આગ.

મુરબ્બા.

અયસીતો બદી રાહમેં રાહજનબી ન કરતા,
અચ્છેસે બુરા નેકસે બદજનબી ન કરતા;
ડાલીસે તબર મુમસે અહનબી ન કરતા,
વોહ વાર કીયા તુને જો બદજનબી ન કરતા.

નવશાબા—બદસિયર બદસિગલ મેરે વારકા તો ઇતના ખ્યાલ પર અપને વારકા કુછ ખ્યાલ ન કીયા, જીસસેં કડોંકા ગલા હલાલ કીયા.

ચંગેઝ—હાં, અગર મેં જાનતા કે તું વોહ એવફા ચીડીયાં હય તો અપને દિલકી રગોંસે બનાએ હુવે પીંજરેકો તોડ દેતા. તુજે ઔર તેરી મુહબ્બતકો હમેશકે લીએ છોડ દેતા.

મુસદ્દસ.

રસ્મ દુનિયાસે મુ.હબ્બતકી ઉઠા દી તુને
દોસ્તી કરકે સિતમગર દ.ગાદી તુને
સરસે લે પાઉં તલક આગ લગાદી તુને

નવશાબા—મંયનેતો તેરે સરસે પાઉંતક આગ લગાઇ હય. પર તેરે જીસ્મસે તો વોહ આગ નિકલ રહી હય જીસ્સે જહન્નમભી ખીફ ખા રહી હય.

ચંગે.જ—.ખયર જબ તુ ઇન બદમઆશોંકી સાથી હય, તો તેરી જાન કયું બચી જાતી હય?

રૂસ્તમ—ખબરદાર!

(ચંગેજકા મારને બઢના, રૂસ્તમકા અટકાના.)

નવશાબા—જાન જાનેકા કયા ગમ હય.

શા.એર.

ગર ક.જા આઇ તો ટાલેસે ન ટલ જાએગી,
ન ગઇ જાન અગર આજ તો કલ જાએગી.

ચંગે.જ—અરે કોઈ હય? (દો સિપાહીયોંકા આના) લે જાવ ઇસ નાકારાકો સરકો કાટ લો, ગોસ્તકો ખાલો .ખુનકો ચાટલો.

રૂસ્તમ—ઉફ, કયસા હયવાની ફરમાન હય, કયસા વહશી ઇન્સાન હય માફ કર ચંગે.જ માફ કર.

ચંગે.જ—હરગિ.જ ન.હી અગર જ.રાભી તા.ખીર હોગી તો તુમ્હારી .જીન્ગીભી આ.ખીર હોગી.

નવશાબા—હો ચુ.કી મેરે દલકી આર.જુ પુરી હો ચુકી દુનિયાકો આખીર સલામ (રૂસ્તમ્સે) ઓ નાસમઝ સરદાર તુઝેભી સલામ (ચંગે.જસે) ઓર તુઝેભી આખરી સલામ ઓ .ખુદાકે સચ્ચે ગુન્હગાર.

મુસદ્દસ.

ન મીલેગી મરી.જે .ગમકી દવા મેરે બા.અદ
પાવેગા મેરી મુહબ્બતકા મ.જા મેરે બા.અદ
યાદ આએગી તુઝે મેરી વફા મેરે બા.અદ

ચંગેઝ—વફા ઓ બેવફા તુને દિલકે ઉસ પાક ટુકડેકો ખોદીયા જીસકા નામ વફા ઔર મુસ્તરી અબ સિર્ફ વહી નજીસ ટુકડા બાકી હય જીસકા નામ દગા ઔર નાપાકી હય.

શએર.

અબ અમાંતેરે લીએ ઓ સિતમ અંગેઝ નહી,
ગર તેરા ખુન નપીલું તો મંય ચંગેઝ નહી.

રૂસ્તમ—ઉફ કયસા જુનુન હય કયા ઇન્સાનોંકે પીનેકી ચીઝ ખુન હય.

ચંગેઝ—રૂસ્તમ તુને મેરી જાનકા બચાવ કીયા દુશમનીમેં દોસ્તીકા બરતાવ કીયા.

શએર.

લિહાઝા અબ્સે રહેંગે ઉસ્તો ખ્વાનો પોસ્તકી સુરત.
રહેંગે બાવફાઇપર મિલેગેં દોસ્તકી સુરત.

રૂસ્તમ—તુ પહેલે નવશાબાપર રહમ કર મેરા દોસ્ત હો મંયભી મન જાઉંગા તેરા દોસ્ત બન જાઉંગા.

ચંગેઝ—ખયર મંય તુમ જયસે સરદારકો બે હથીયાર દેખના નહી ચાહતા. (તલવાર દેકર) લે અગર યહે દુશમનકી તલવાર હય મગર સચ્ચી વફાદારીકી યાદગાર હય. બહદુરોંકો કયસે ઇન્આમ દેના ચાહી મંય ખુબ સમઝતા હું.

રૂસ્તમ—(ખુદસે)ઔર દુસરોંકી બદસુલુકી કયસે ભુલ જાના ચાહીએ વોહ મંયભી ખુબ સમઝતા હું (શેરખાંકા આના)

શેરખાં—જહાંપનાહ એક તાજા મુદઆ સાથ લાય હંય યા અને દુશમને જાનીકો સાથ લાયે હંય.

ચંગેઝ—દુશમન હાજીર કરો (સિપાહીકા જાના ઔર શેરખાં શમશેરખાંકા કમરકોલાના.)

રૂસ્તમ—કૌન કમર ?

ચંગેઝ—કૌન નાસિરકા જીગર ?

કમર—(દોડકર લીપટને ચાહના) મેરે ચચાજાન.

ચંગેજ—(.કમરકો ધકકા દેકર) દુરહો શયતાન. ફેંકદો ફેંકદો ઇસ શયતાનકે બચ્ચેકો દરિયામેં ફેંકદો.

રૂસ્તમ—અરે ચંગેજ નહીં નહીં માફ કર.

ચંગેજ—હરગિઝ નહીં ઇસકી મ.આફી ઉસ.આન હોગી જબ અદમમેં જાન હોગી. લડાઈ કે વકત ઇસકા સર નેઝે પર ચઢાઉંગા ઔર ઇસકી માંકો મુબારકબાદ દેને જાઉંગા.

રૂસ્તમ—કયસી બેદરદી કયસી નામરદી દેખ ચંગેજ જો રૂસ્તમ આજ તક કીસી કે કદમોં પર નહીં ઝુકા વોહ આજ દુઃખકે બોઝસે તેરે કદમોપર ઝુકતા હય (દોજાતું હો જાતાહય) માફ કર ચંગે.જ માફ કર.

ચંગે.જ—હરગિઝ નહીં, જાવ લેજાવ.

રૂસ્તમ—ચંગેજ મંય તુઝસે ભીક માંગતાહું.

ચંગે.જ—કયા ચી.જ ?

રૂસ્તમ—ઇસકી જાન.

ચગે.જ—ખી.લાફ અરમાન. (રૂસ્તમકા .કમરકો ગોદમે લેના, ઓર તલવાર ઉઠાના)

રૂસ્તમ—તો નાદાન યેહે તલવાર તેરી દી હુઇ નહીં બલ્કે ખુદાકી ગયબી બખ્શીશ હય. ઓ બદખીસાલ લે અબ સંભાલ (તલવાર ફીરાતે પુલ પર ચ.ઢજાના, દોનો સીપાયોંકા પીછે જાના. પુલ પર પાર હોના, પુલકા ટુટના. દોનો સિપાહીયોંકા ઇસ્તરપ રહેજાના.)

ટબલા.

બાબ દુસરા .ખતમ.

બાબ તીસરા—દિખાવ પહેલા.

મકાને નાસીર.

(મહેજબીનકા સોતે દેખાઇ દેના સહેલીયોંકા ગાના.)

ગાના.

મન ધીર ધરો મોરી સજની હાં ધીર ધરો મોરી સજની
દીન રયન જપત પીયુ ભજનીરે. હાં :ધીર ધરો
રોરોકે ફટતી છતીયાં ભઇ કયસી હાય સુરતીયાં
તોહે ચયન નહીં દીત રજના. હાં ધીર ધરો
તે હારી જારી મોરી પ્યારી સુન સુન ઉઠત હય પીર
દુ:ખ સાગરસે પ્યારી તોરી નૈયા હાતા લગાઈ હય તીર.

શ,એર

૧ સહેલી—કયસી સુરત ચાંદસી હય રહે ગહનમેં આ ગઇ
દોહી દિનમેં ચાંદસી સુરત ગહનમેં આ ગઈ.

૩ સહેલી—(સહેલીકા આના) બહેના બહેના શાહ આએ

૨ સહેલી—કયા સચ !

૩ સહેલી—તેરે સરકી કસમ

૨ સહેલી—શુક્ર હય લેકિન ઇધર ન આને દો ઉન્કે કદમ
(આના નાસિરકા)

નાસીર—કયા બહોતહી હાલત અબ તર હય ?

૧ સહેલી—જીહાં અબતો ,ખુદા પર હય (મહેજબીનકા દિવાના વાર ઉઠના :નાસિરકા બા,જુ હોના)

મહેજબીન—નાસિર પ્યારા નાસિર.

સહેલી—હાંજી

મહેજબીન—મેરા ,કમર કહાં હય?

૧ સહેલી—રૂસ્તમ જંગ કે પાસ

મહેજબીન—કૌન રૂસ્તમ ?

સહેલી—આપ કા વફાદાર જાંનિસાર

મહેજબીન—નહીં, ઓ મેરે લીએ વફાદાર નહી, બલ્કે દગાબાજ હય અસમત શિકાર હય

સહેલી—જી નહી વોહ જાન દેને પર તૈયાર હય.

મહેજબીન—અહા પાની બરસા, જી તરસા, નાસિર આફતાબસે લડતા હય, કમર સિતારોંકો પકડતા હય. ભાગ ભાગ લગી આગ.

સહેલીયાં—કહાં કીધર ?

મહેજબીન—વહાં ઉસ્તરફ (મહેજબીનકા દોડતે હુવે જાના)

નાસીર—હાય કિસકદર જુનુનકા જોશ હય કે અકલો હોશ ફરામોશ હય.

શએર

જુદા કિસીસે કિસીકા ગરજ હબીબ નહો
રહે દાગ વોહ હય જો દુશમનકોભી નસીબ નહો

(મહેજબીનકા દોનો હાથમે મશઆલ લીએ હુવે આના)

મહેજબીન— ગાના.

તુમ્હેં કૌન અનરીત સિખાઈ સુન સજન મોરી સુધ બીસરાઈ;
આસમાન જાલીમ સીતારો પતીબિન સતી અતી દુર ગતી
તન મન ધન સબ તજ કર બિરહન;
નીસદિન પલ છિન છીન ગીન ગીન.
તડપ તડપ બીતી કઠીન અબ મીલત;
કહાં હમરાહ સુખ દરશન.
ચલ અય મશઆલ રાત આ ગઈ તારીકી છા ગઈ જુલ્મને ઘેરા હય આફતોંકા સવેરા હય.

શએર.

ગમને જલાયા જીસ્મકો તું જાનકો જલા
ગુજરી હય આધી રાત અબ આરામકો જલા.

(ખુદકો જલાને ચાહના, નાસિરકા સામને આકર મશઆલ લે લેના)

નાસિર—મહેજબીન મહેજબીન !

મહેજબીન—પનાહ યા રબ્બુલ .આલમીન ! અય અરમાને અરવા.હકે પાક ફરિસ્તો મુઝે બચાવ મુઝે બચાવ !

નાસિર—મહેજબીન મહેજબીન મંય કોઇ .ગયર નહીં, નાસિરહી હું.

મહેજબીન—ઓ નહીં, નાસિરકો તો .જમીનને દબાયા, ખા.કને ખાયા. તુમ ઉસ્કી રૂ.હ હો યા સાયા ! (રૂસ્તમ કુ.મરકો લેકર આતા હય)

રૂસ્તમ—યેહ કયા અંધેર હય ?

નાસિર—કિ.સમતકા ફેર હય.

કુ.મર—મેરી અમ્મીજાન ! (લીપટ જાના)

મહેજબીન—કુ.મર મેરા કુ.મર (અલગ કર કે) મગર તુ કુ.મર નહિં, ઉસ્કી રૂ.હ, ઉસ્કા ભુત. હટજા પલટજા ર.હમ ર.હમ ! .ખૌફ ખાતે હુવે જાના સબકા પીછે જાના.)

બાબ તીસરા.—દિખાવ દુસરા.

મકાને .હુસીના.

(ઝંઝટ ઔર .હુસીનાકા આના.)

.હુસીના—ઝંઝટ કયા તુ સચ કહેતા હય કે ન.હુસત દિવાની હો ગઇ હય ?

ઝંઝટ—અરે દિવાની કયસી, શયતાનકી નાની હોગઇ હય. કલહી તો કુ.યદખા.નેસે જન્.જીર તોડ-કર ભાગ આઇ.

ન.હુસત—(અંદરસે) ઝંઝટ ઝંઝટ દરવાજા. ખોલ.

ઝંઝટ—કોન હય પહેલે નામ બોલ.

ન.હુસત—યેહ મંય ન.હુસત.

ઝંઝટ—દેખીએ બેગમસા.હબ વોહ આ પહોંચી. અબ આપ

અંદર જાવ મંય ઉસે યહાં લાતા હું. (.હસીનાકા અંદર જાના, ઝંઝ-ટકા ન.હુસતકો લાના)

ન.હુસત—કહાં ગઇ વોહ નિગોડ.મારી શયતાન.જાદી ! ઉસે અપની એડી ચોટીપર કુ.રબાન કરૂં તો સહી, ઉસે ગિનગિનકે જુતીયાં મારૂં તો સહી.

ઝંઝટ—બેગમસા.હબ વોહ અંદર ગઇ હય, ઠહેરો મંય બુલાએ લાતાહું. .ખુબ .ખુબ જુતીયાં લગાઇએ (જાના ઔર .હસી-નાકો લેકર આના) "લીજીયે બેગમસા.હબ વોહ દિવાની આ પહોંચી.

હ.સીના—(નહુ.સતસે) બાનું બંદગી.

નહુ.સત—દેખ ખ.બરદાર રહે મુઝે ધોકા દેકર મારનેકો આતી હય.

હ.સીના—બાનું બાત તો સુનો આપ મુજસે ભાગતી કયું હો?

નહુ.સત—ભાગું નહીં તો કયા પાસ આકર માર ખાઉં! (ઝંઝટસે) સચ કહેતાથા દેખ તો મુરદાર બગ.પર લકડી કે બાતહી નહીં કરતી હય.

ઝંઝટ—નહી, તો કયા મંય ઝુઠ કહેતાથા.

હ.સીના—(ઝંઝટસે) ઝંઝટ તુ હ.કી.ક.તમેં સચ કહેતાથા?

ઝંઝટ—નહી તો કયા મંય ઝુઠ કહેતાથા!

હ.સીના—(ઝંઝટસે) ઝંઝટ તુ હકી.ક.તમેં સચ કહેતાથા!

ઝંઝટ—નહી તો કયા મય ઝુઠ કહેતાથા.

નહુ.સત—મુરદાર તુને મેરા જલ બેડા ડુબા દીયા તુ મરે તેરા ચાહનેવાલા સડે.

હ.સીના—અરી તુ કયસી સવદાઈ હય, કયા મેરે ઘર ચલ-કર લડ.ને આઈ હય?

ન.હુસત—નહીં તો કયા તુ લડેગી?

હ.સીના—નહીં તો કયા તુ લડેગી ?

ન.હુસત—યહે જુતી દેખી હય! (પયરસે જુતી નિકાલના)

.હસીના—ઔર યહે લકડી દેખી હય!

ઝંઝટ—હાં ચલી. (દોનોંકા લડતે લડતે ગાના)

ગાના.

હ.સીના—ચલરી ભવાની તું તો હો ગઇ દીવાની તુઝે ગધેકી સવારી તેરી હુરરે હય.

ઝંઝટ—હાં હાં હાં હાં હાં હાં હાં હાં લાત ધુસા, દે જુતા હાં હાં હાં હાં હાં હાં હાં હાં

ન.હુસત—દેખ ભાલ, સોચ ખીયાલ, ખીંચ લીજે ખાલ.

ઝંઝટ—હા હા હા હા હા હા હા હા દેખો મેરી હિકમત કપસી કરી પીતરત !

ન.હુસત—જુતીસે મારૂંગી, ગુસ્સા ઉતારૂંગી, નકર નકર નકર રાર.

હસીના—ખાઉંગી ચબાઉંગી ઇ ઇ ઇ

દોનો—હા હા હાય હાય

હ.સીના—મુરદેપે ફુલ આંખોમેં ધુલ.

ઝંઝટ—લેના બેગમ સાહેબ હાં જાને ન દેના
દોનોકો લડાયા હય મુકદમા ચલાયા હય
હા હા હા હા હા હા હા હા હા સબર સિપાઈ સીપાઇ

સલીમ—હંય હંય યહે કયા ! (સલીમકા દોડતે આના)

ન.હુસત—દેખ તેરી જોરૂ મુઝે માર ડાલતી હય.

સલીમ—કયું લડતી હો ?

હ.સીના—મંય કબ લડી, કહેતી હય મેરે શૌહરકો ફુસલા લીયા મેરે નાહક. ગલે પડતી હય

સલીમ—અમ્મા જાન કિસીને ફુસલાયા નહીં વોહ ખુદહી દીવાને હોગય હંય દેખો સામનેસે આતે હંય છીપકે મુલાહેજા ફરમાવ કયા રંગ જમાતે હય !

(સબકા જાના, હિમાકતકા ભંગીકે લિબાસમેં આના)

હિમાકત—કમબખ્ત જીતની દુનિયાકી બુરાઇ હય સબ મેરેહી સર આઇ હય. ખુદા ખુદા કરકે સબ કામસે પીંડ છુટી તો અબ

ભંગી બનનેકી સુઝી. અજી ય્હેતો કહો કે મહેલેવાલે પુરાને ભંગીચોંસે મેરી આશનાઈથી, નહીંતો ય્હે લિબાસ કહાંસે લાતા. કયું કયસી કહી ? (આના .હસીનાકા.)

.હસીના—અહા તુમ મૌજુદ હો ગયે? મેરે .હસીને .જમાના વાહવા આશક. હોતે અયસા કે જો મા.અશુક.ને કહા ઉસે માના.

.હિમા.કત—કયું પ્યારી અબતો આપને સચ્ચા .આશક. જાના આપકા .હુકમ પાયા કે ફોરન ભંગી બનકર આયા.

.હસીના—પ્યારે અગર ભંગીયોમેં નામ કરજાવગે તો .ખુદા ન .ખાસ્તા કલ ફોજકી નોકરી છુટ જાયગી તો મુનસીપાલકે ગટર માસ્ટર હોજાવગે.

ગાના.

હિ.મા.કત—સુરત સીરતમેં ચંદા હરફન .કાબિલ હય બન્દા
.હસીના—શકલ મુછન્દર .અક.લમેં બન્દર .ખાસે ક.લન્દર વાહજી વાહ
.હિમા.કત—બનકર મેંમ્બર ઘર ઘર ફિરકર ટાકસ લગાએગા બંદા
.હસીના—વાહવા વાહવા વાહવા .ખુબ નીકાલા ય્હે ધન્દા
હિ.મા.કત—બુરે ભલેમેં સબકે ગલેમે ટાકસકા ડાહુંગા ફંદા
સારોંમેં યારોંમે ભંગી ચમારોંમે ધોબી કહારોમેં પાઉગા નામ
કુરસીપે બયઠુંગા યારોંસે અયઠુંગા દોલત સમેટુગા મંય સુબહે શામ
મંય .ખાન બહાદુર બનકે ધરલુંગા દરલુંગા .જરલુંગા
ઘર રીશવતસે ભરલુંગા ફિર ચાલ ચલુંગા તનકે
તેરી મેરી પ્યારી જોડી એક અંધા એક કોઢી;
મત લબ પાએંગે મનકે

(.હસીનાકા જાના, હિ.માતકા ઝાડુ દેના, ઝંઝટકા આકર એક લકડી પીઠપર મારના)

ઝંઝટ—કમબ.ખ્ત નાલાયક. ઉલ્લુકા પઠા તમામ રાસ્તેમે કચરા લગાય રખા. દેખ યહાં ખડા હય સામનેકા કુડા નહી સાફ કરતા (દુસરી લકડી મારના)

હિ.માકત—ઓ બાપરે મારડાલારે મારડાલા.

ઝંઝટ—કોન જનાબે વાલા?

હિમા.કત—હત તેરે બાબકા મુંહકાલા.

ઝંઝટ—મંય તો સમઝા ઘરકા ઝાડુવાલા, મગર જનાબેવાલા આપને ય્હે કયા ઢોંગ નિકાલા.

હિમા.કત—અરે યાર ઇ.શ્ક.ને ઇસ આફતમે ડાલા. અરે યાર વોહ સામનેસે .હસીના ફીર આતી હય. .કમબખ્ત ઇસ્કિાભી મેરે સિવાય ચેન નહી પડતા.

(ઝંઝટકા જાના, સલીમકા .ઓરતકે લીબાસમે આના)

ગાના.

સલીમ—દુર મુએ પ્લેગ કે ચુહુરે ઘુન લેના દેખ મોહે
મુન્સીપાલીટીકો જો .ખબરહો ફાંસકે લેજાએ તોહે. ઘુન.
મખ્ખન ખાનેમે મેરે દાંત હીલે જાતે હંય.
ફર્શે મ.ખમલ પે ચલું પાઉ છીલે જાતે હંય.

હિમા.કત—ખાલાકી ચાચાકી નાનાકી ફુફીકી સાલીયાં આવ ગલે લગાવ ચુંબી સમવોભી સનમ આ આ આ
અરી કહાંકો ચલી .જરા ઇધરતો આવ .જરા મેરે ગલેસેતો લગ જાવ.

સલીમ—ઉહું.

હિમા.કત—અજી કયસી ઉહું. .જરા અપના મુંહતો દિખાવ.

સલીમ—ઉહું.

હિમા.કત—ફિર વહી ઉહું.

મુરબ્.બા.

.ખયાલ સાફ કુછ અય રશ્કે.હુર હોતા હય,
.ખતા મ.આફ કરો મુજસે કુ.સુર હોતા હય.

સલીમ—બસ આજ રંજ જુદાઇકા દુર હોતા હય (બીલ-ગજાના)

હિમા.કત—અરે બાબા છોડ. બદન મેરા ચુર હોતા હય. અરે ઇસ કમબ.ખ્તમેં ઇતની તાક.ત કહાંસે ભરી અરી તું ઘુંઘટ તો ખોલ .જરી.

સલીમ—(સાડી. ઉતારકર) અજી ર્‌હે તો મંય હું તુમ્હારી સબ્જ.પરી.

.હિમા.કત—અજી વાહમીયાં ર્‌હેતો તુમને અપને બાપકી તર.ફ સુઝેથી ફાંસા અચ્છે દાવમેં લીયા.

સલીમ—જનાબ મ.આફ કીજીયે .જરા મંયને ચાહાકે આ-પસે દિલલગી કરૂં .હસી લીયે ર્‌હેં ચાલથી નિકાલી આપ ઔર કુછ .ખ્યાલ ન કીજીયે જનાબે .આલી.

.હિમા.કત—અજી આપભી કિસ બાતપર મરતે હંય સુસરા-લમેં તો સબ દુલ્હાસે દિલલગી કરતે હંય જનાબ હસતી સા.હબ.

સલીમ—હંય જનાબ મેરા નામ .અબદુલ્લતીફ હય.

.હિમા.કત—અજીહલ્લતી .અબદુલ લતીફ સબ એક હંય હાં વોહ અપને બાપકા અધુરા રહા હુવા દાસ્તાન કીજીયે બયાન.

સલીમ—કયા વોહ આપ સુનના ચાહતે હંય તો વહાં હ-મારે વાલીદ ભંગીકા લીબાસ પહેનકર જા પહોંચે ઈતનેમેં હમભી વહાં આ પહોંચે.

.હિમા.કત—ફિરભી ગધેને આપકો નહી પયચાના?

સલીમ—અજી .જરા નહી જાના.

હિમા.કત—હત તેરે ગધેકી મઆફ કીજે જનાબ અગર મિલ જાયતો પાંચ દસ જુતે લગા દું .એવકુ.ફ ગધા હજ્જામ કહીંકા હંય જનાબ ઉસ વક.ત લિબાસ કૌનસા પહેનાથા.

સલીમ—યહી જો અભી પહેના હુવા હય.

.હિમા.કત.—વાહવા વાહવા વાહવા વાહવા.

સલીમ—ફિર જનાબ મંયને ઉન્કી હરકતોંકો બહોત દેખા ભાલા જબ મુજસે ન રહા ગયા તો યું લિબાસ ઉતાર ડાલા (લી-બાસ ઉતાર દેના) ઔર જનાબે .આલી વોહ દાઢી જો સુરત બદલ નેકેલીએ લગાઈથી ઉસેભી ઉતાર ડાલી. (દાઢી નીકાલદેના) તો ઉન્હોને પયચાના કે (સબ અંદરસે નિકલઆતે હંય.)

સબ—ર્‌હેતો સલીમથા.

.હિમા.કત—કૌન સલીમ ?

સલીમ—અબ્બાજાન આપને મુઝે પયચાન લીયા તસલીમ.

.હિમા.કત—ઔર ય્હે કૌન ન.હુસત ઇસે યહાં કોન લાયાથા કમબ.ખ્તોંને મેરા ડબ્બા ઉડાનેકે લીએ પહેલેહીસે દારૂ ગોલા તૈયાર કર રખ્ખાથા.

ન.હુસત—કમબખ્.ત નામુરાદ ઇતની લંબી દાઢી ઔર ઝાડુ વાલેકી પોશાક (લકડી મારના)

.હિમાક.ત—દેખ નહુ.સત મારપીટકી દિલલગી અચ્છી નહીં નહીંતો તેરી મેરી લડાઇ હોજાયગી (ઝંઝટસે) ;અરે કમબખ્.ત તેરાહી હય સબ ફ્સાદ (મારને દૌડના)

ઝંઝટ—અરે દોડો દોડો મુઝે માર ડાલતે હંય.

સલીમ—બેશક ય્હે ઇસીકી કારસ્તાની હય.

ન.હુસત—ઇસીને મુઝે કહાથા કે .હસીના દીવાની હય.

.હસીના—ઓર ઇસીને મુઝે કહાથા ન.હુસત લડાકા ઔર તુફાની હય.

ઝંઝટ—અરે તો ઇસમે કયા .હયરાની હય. યારોકી કારસ્તાની .જરા હંસને હસાનેકી કહાની હય. કયું જનાબ અબ કયસી કહી ? (પેટપર લકડી મારના.)

હિમા.કત—બેશક ;ય્હે સબ ઇસીકી તુફાની હય નહીંતો મય ભોલા ભાલા.

ન.હુસત—હાં ભોલાભાલા જયસે બયરંગ કાડકા લફડા.

હિમા.કત—હાં ભોલાભાલા નહી હોતા તો તુજસી મદીગર ઔરતસે શાદી કયું કરતા.

ન.હુસત—બલએ તેરી છાતી તુઝે બાત કરતે હુવે .ગયરતભી નહીં આતી ?

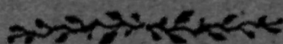
હિમા.કત—અરે વાહરે મેરી લડા.કા મુર.ગી.

ન.હુસત—હંય મુર.ગી ?

.હિમા.કત—બીબી હંસતેહી ઘર બસતે હંય. કમબ.ખ્ત મેરા ફી.સ્સાભી .અજીબ દિલલગીકા હય.

ન.હુસત—દેખો એ.હયા ઇતની જીલ્લતપર બી નહીં શરમાતા હય. (દાઢી પકડના).

.હિમા.કત—અરે નહૂ.સત છોડ દાઢી છોડ. (દાઢી પકડે હુવે ઘસીટ લે જાના. સબકા જાના.)

બાબ તિસરા—દિખાવ તિસરા.

મયદાને જંગ.

(લડાઇકા હોના, ચંગે.જકા એક તર્ફસે તલવાર લીયે હુવે આના.)

ચંગે.જ—ઉફ્ .જીલ્લત શિકસ્ત નાકામી બદનામી સિપાહી .ઔરતોંસે .જીયાદા કમ.જોર, નામકે ધની ઓર કામકે ચોર, દુશમનકે સિપાહી બઢતેહી ચલે જાતે હય. કોન રૂસ્તમ કયસા દિલેર કયસા શેરકાશ ઇસ્કી આધી હિમ્મત મેરે સિપાહીયોમેં હોતી. (દો સીપાહીયોંકા આના) અય સિપાહીયો ર્હે કયસી તબાહી.

સિપાહી—.કહેરે ઇલાહી જહાં પનાહ ક.હેરે ઇલાહી.

ચંગે.જ—ક.હેરે ઇલાહી ર્હે મંય કયા સુનતાહું મેરે હોશ ગુમ હુવે જાતે હંય દિમા.ગ મેં ચક્કર આતે હંય.

સિપાહી—હાં .ખાકા.ન મૌતકા ફરીસ્તા હમારે .કદમ નહીં જમને દેતા ઇસઆન.

ચંગે.જ—શરમ પડે અયસી નરમીપર લા.અનત હય અયસી ગરમીપર, જુફ હય અયસી બેશર્મીપર. (નાસિરકા આના) કૌન મેરા શિકાર નાસિરે બદશ.આર.

શા.એર.

એ ઉમ્મીદોકો મેરી .ખાક બનાનેવાલે
અબ બતા કોન હય યાં તેરે બચાનેવાલે

(દોનોંકા લડના, નાસિરકી તલવારકા ગીરના, ચંગેજ.કા .ગાલીબ આના)

શા.એર.

હોતા હય .ખાતિમા તેરે કિસ્સા .ગુરૂરકા
સર લાઇએ મંય કાટલું ઇસિ પુર કુ.સુરકા
(નવશાબાકા રૂ.હકે લિબસમે આકર સિપાહીકો પીસ્તોલસે માર દેના)

ચંગે.જ—હંય .જીન્દગીમે આપ્તે જાન મરનેકે .બાઅદ શયતાન.

નવશાબા— અશા.આર

ન જબ તલક તુ મ.જાર હોગા ન સબ્રસે દિલાદો ચાર હોગા,
બનેગી જબ તક ન ક.બ્ર તેરી નિકલકે પડકેગી રૂ.હ મેરી;
ન જબ તલક દિલ દોચાર હોગા, હમેશા. ખાલી મ.જાર હોગા.

રૂબા.ઇ.

કરતી હય બા.અદે મર્ગ જફાકારકા અસર
કયા .ખૌફનાક હય તેરી તલવારકા અસર
ગર વા.કઇ હય રૂ.હ તો લેતાહું ઇમ્તેહાન
હોગા ન તેરે જીસ્મપે તલવારકા અસર

શા.એર.

સિપાહી— (તલવાર ઉઠાકર)

લેલું .એવ.જમે અપને બિરાદરકે .ખુનકા
(રૂસ્તમકા અન્દરસે પિસ્તોલ માર દેના)

ચંગે.જ—રૂસ્તમ યહે તુને કામ કીયા કયા જીનુનકા

શા.એર.

રૂસ્તમ—.ખલશે જીગર નતીજએ બદકામ હય યહી
દુનિયામે એહલે જુ.લ્મકા અન્જામ હય યહી

ચંગે.જ—દેખ તું અપનેકો ખોના ચાહતા હય. મેરા હાથ. .ખુનેના.હ.કમેં ડુબોના ચાહતા હય.

રૂસ્તમ—.ખુને નાહ.ક હ.જારોં બચ્ચે યતીમ હોગયે, લાખોં .ઔરતેં બેવા હોગઇ અબભી .ખુને ના.હક.કા નામ બાકી. હય.

શ.એર.

તેરે સિતમને મચાયા હુવા અંધેરા હય.
જોતુ જહાનકા દુશમન તો પહેલે મેરા હય.

શ.એર.

ચંગે.જ—ચરકે દેતા હય ગ.જબ તુ નસ્તરે ગુફ્તારસે
યું સમતા ગર નહીં તો અબ સમઝ તલવારસે
(દોનોંકા લડના, ચંગેજકી તલવારકા ગિરના, રૂસ્તમકા ,ગાલિબઆના.)

રૂસ્તમ—કયું અબ વોહ. ગુરૂર ગયા, નશએ .ગફ્લતકા સુરૂર ગયા.
(.ખંજરસે મારને ચાહના, નાસિર ઔર નવશાબાકા હાથ થામ લેના)

નાસિર ઔર નવશાબા—રહમ બહાદુર રૂસ્તમ રહમ.

રૂસ્તમ—જહાંપનાહ યહે કિસીપર ર.હમ બતાતા કે મુજકો ઇસપર ર.હમ કરના આતા.

ચંગે.જ—બસ અબ જહાંતક હોસકે મેરા સિના ચાક કર ડાલો.

રૂસ્તમ—કયુ કયા જહન્નમકે સાંપ ડંખ મારતે હંય યા દોજ.ખકે ફરીસ્તે પુકારતે હંય.

નાસિર—બહાદુર રૂસ્તમ અબ ઇસકોઇતની મોહલત દો કે અપને ગુનાહોંસે તૌબા કરે ઔર નેકીકા રાસ્તા અ.ખત્યાર કરે.

(ચ.ગે.જકા બયઠના.)

અશ.આર.

મેરી ના કામીએ કિ.સમત ન કિસી આન ગઇ
જાન કિસ કામકી જબ આન ગઇ શાન ગઇ
ન તો શીંશાહી મીલા ઓર ન સા.ગર પાયા.

(રૂસ્તમકે પાસસે ખંજર લેના.)

સા.કીયા લે તેરી મ.હફિલસે ચલે ભર પાયા.
(ચંગે.જકા .ખુદકુશી કરને ચાહના, નવશાબાકા હાથસે .ખંજર લે લ.પના.)

નવશાબા—હય હય યહે કયસા ક.હર હયા

ચંગે.જ—બસ દેખલી દુનિયા અબ મુલ્કે .અદમકી સયર હય.

રૂસ્તમ—કયું .કત્લકી દહેશત તારી હુઇ, જો .ખુદકુશીકી તઇ-યારી હુઈ.

ચંગે.જ—અગર .કત્લસે ડરતા તો .ખુદકુશી કયું કરતા.

અશ.આર.

સિકકે બયઠે થે મેરે હર શહર હર અમ્બોહમેં
.જલ .જલા થા નામસે મેરે .જમીનો કોહમેં
ભાગતેથે મર્દ મયદાં ઠોકરેં ખાતે હુવે
સામને આતેથે મેરે શેર થરરાતે હુવે
ખુ.બીએ કિ.સમતસે સારા વલવલા જાતા રહા
અપની .જીલ્લતદીકે જીનેકા મ.જા જાતા રહા

નાસિર—અગર પહેલેહીસે યહ .ખયાલ આતા તો ઇત્ના ક.ત્લો.ખુન ન હોને પાતા.

ચંગે.જ—અ.જીજ. નાસિર પહેલેકી યાદ મેરે દિલમેં છુરીયાં ચુભોતી હંય આબે ન દામતમેં ડુબોતી હંય.

શા.એર.

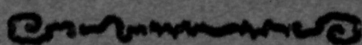
ન રોજે .હશ્ર હ.જારો મેં શર્મ સાર કરે
દુઆ કરો કે .ખુદા મેરા બેડા પાર કરે

રૂસ્તમ—(ચંગે.જસે) વફાદાર સરદાર આપકોભી ઇન્કી તરફસે (નવશાબાકો દિખાકર) રંજ દુર કરના ચાહિયે મંય જીસવક.ત ક.મરકો લેકર આપકી ખ્વાબગાહસે ફરાર હુવા તો રાસ્તેમે ઉન સિપાહીયોંસે દોચાર હુવા. જો નવશાબાકો મારના ચાહતેથે મંયને ઉન્હે મારકે ઇન્કો છુડાયા.

ચંગે.જ—પ્યારી નવશાબા મંય સબકે .અલાવા તેરાભી ગુને-હગાર હું મ.આરીકા .ખ્વાસ્તગાર હું.

નવશાબા—અ.જીજ. શોહર મુજકો એક સાથ દો .ખુશી હાંસિલ હુઇ એકતો આપકા રાહે નેક પસંદ ફરમાના ઓર દુસરા મેરી બહેન મહેજબીનકા હ.કીમ સા.હબકે .ઇલાજસે શફાપાના.

ચંગેઝ—ચલો આજ એક .ખુશીકા દરબાર હો જીસમે તાજ મેરે હાથસેં ભાઇ નાસિરકે જેરે સર હો (ગતપર સબકા જાના.)

બાબ તીસરા—દિખાવ ચવથા.

દરબાર.

ચંગેજ— શ.એર.

દુનિયાકી પાઓ સરવરી ના.જો .અદાલત ગુસ્તરી,
મીલકર મુબારકબાદ દેં જીન્નો બશર .હુરો પરી.

.હિમા.કત—જહાંપનાહ આપને સબકો ઇન્આ.મ તો દીઆ, પર મુજકો યાદભી ન કીયા? .અ.કલ દેનેકે વક.ત અલ્લાહમીયાં ભુલ ગયે ઓર ઇન્આ.મ દેતે વક.ત આપ ભુલ જાતે હંય?

ચંગેઝ—સચ હય મિર.જા સા.હબ અયસા .ખુશીકા વક.ત આયા ઓર આપને ઇન્.આમ ન પાયા. મીલ જાયગા મીલ જાયગા.

હિમા.કત—મિલ જાયગા મિલ જાયગા.

ઝંઝટ—ચલો આજસે તુમકો તમામ ઘસીયારોંકા જનરલ કનરલ બનાયા

હિમા.કત—ચુપ બે.

—ગત—

ઝંઝટ—એક–દો–તીન.

તમામ શુદ.

